T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TARİH
SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME
ÖĞRETMEN REHBER KİTABI

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TARİH

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME

ÖĞRETMEN REHBER KİTABI

AĞUSTOS 2023

TARİH

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖĞRETMEN REHBER KİTABI

Editör Halil İbrahim TOPÇU, Genel Müdür

Hazırlayanlar Dr. Ahmet YILDIRIM, *Millî Eğitim Uzmanı*
Dr. Rıza MEMİŞ, *Millî Eğitim Uzmanı*
Dr. Özlem AKSU, *Öğretmen*
Ali MUMCU, *Öğretmen*
Dr. Ayhan ÜRKÜNDAĞ, *Öğretmen*
Aysel EROĞLU, *Öğretmen*
Necdet KARA, *Öğretmen*
Sadık ÖZCAN, *Öğretmen*
Serhat KARADURMUŞ, *Öğretmen*
Sevdiye Seha ALTUN , *Öğretmen*
Sıddık BULUT, *Öğretmen*
Tayfun GENEL, *Öğretmen*
Yalçın EFE, *Öğretmen*
Zafer KARAKUŞ, *Öğretmen*

Dizgi ve Grafik Tasarım Çağlayan Volkan YILDIZ, *Öğretmen*
Diğdem TÜKEL ÇOLAK, *Öğretmen*

ISBN 978-975-11-7278-5

Türkçe yayın hakları MEB, 2023
Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

Bu rehber kitap 2018 Ortaöğretim Tarih Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı esas alınarak hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ 6

1.1. Sınıf İçi Değerlendirme 8

1.2. Biçimlendirici Değerlendirme 9

1.3. Sınıf İçi Değerlendirmede Kullanılan Ölçme Araçları 11

1.3.1. Geleneksel Ölçme Değerlendirme Yöntemleri 12

1.3.2. Alternatif Ölçme Değerlendirme Yöntemleri 13

1.3.3. Puanlama Araçları 16

1.4. Sınıf İçi Değerlendirmede Geri Bildirim 17

2. ÇALIŞMANIN AMACI 19

3. SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİNİN YAPISI 23

4. SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİ 26

5. KAYNAKLAR 204

GİRİŞ

1. GİRİŞ

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik değişimler meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972). Eğitimin sınıf içinde vücut bulan hâli olan öğretme-öğrenme süreci, öğretmenlerden öğrencilere bilgi aktarımı olarak tanımlanabilir. Öğretim, öğrencilere öğretmen tarafından belli öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak istendik bilgi ve becerilerin kazandırılması veya istenmeyen bilgi ve becerilerin değiştirilmesi olarak tanımlanabilir (Clarke, 2012; Houston ve Thompson, 2017; Munna ve Kalam, 2021). Öğretme-öğrenme süreci, temel olarak beş adımdan oluşmaktadır (Mehrens ve Lehmann, 1991):

- Amaçların ve öğretim hedeflerinin belirlenmesi,
- Öğretimin içeriğinin belirlenmesi,
- Uygun öğretim yönteminin belirlenmesi,
- Öğretimin gerçekleştirilmesi,
- Sonuçların ölçülmesi ve geri bildirim sunulması.

Beşinci adım olan ölçme ve değerlendirme bir sistemin sağlıklı bir biçimde işleyip işlemediğine ilişkin fikir sahibi olmamızı sağlar. Çünkü ölçme ve değerlendirmenin temel amacı, bir şeyin niteliği veya değeri hakkında yargıda bulunmaktır. Bu amaç gerçekleştirilirken tanımlamaya çalıştığımız şey yalnızca öğrencilerin neler yapabildikleri değildir. Değerlendirmenin amacı bunun ötesine geçmekte ve değerlendirme yoluyla "Öğrencilerin başarı düzeyi nasıldır?, Performansları nasıldır?, Öğrenciler yeterince öğrenmişler midir?, Ortaya koydukları çalışmalar ve ürünler yeterince iyi midir?" sorularına cevap verilmeye çalışılmaktadır. Çünkü değerlendirme, bir "karar verme süreci" olmakla birlikte değerlendirmenin tek bir yargıya indirgenmesi değerlendirme sürecini sığ bir hâle getirmektedir (CERI, 2008; Clarke, 2012; Ebel ve Frisbie, 1991). **Sonuç olarak ölçme ve değerlendirme, veri toplama ve karar verme süreçlerini içine almaktadır.** Clarke (2012) ölçme ve değerlendirme türlerini Tablo 1'deki gibi sınıflandırmıştır.

Tablo 1. Ölçme ve Değerlendirme Türleri

	Sınıf içi değerlendirme	Geniş ölçekli değerlendirme		Seçme amaçlı merkezi sınavlar
		Ulusal izleme ve değerlendirme	Uluslararası izleme ve değerlendirme	
Amaç	Sınıf içi öğretime anlık geri bildirim sağlamak	Belli sınıf ve yaş düzeylerinde eğitim sisteminin bütününe, izleme amacıyla geri bildirim sağlamak	Belli sınıf ve yaş düzeylerinde eğitim sistemlerine ilişkin karşılaştırmalı geri bildirim sağlamak	Belli bir eğitim kademesinden bir başkasına geçecek öğrencileri seçmek veya iş gücüne yerleştirmek
Sıklık	Günlük	Her 3-5 yıl gibi düzenli aralıklarla	Her 3-5 yıl gibi düzenli aralıklarla	Yıllık veya yılda birkaç kez
Değerlendirilen grup	Bütün öğrenciler	Belli bir sınıf ya da yaş düzeyinde belirlenen örneklem	Belli bir sınıf ya da yaş düzeyinde belirlenen örneklem	Sınava girebilecek bütün öğrenciler
Format	Gözlemden, kâğıt-kalem testlerine kadar değişmekte	Genellikle çoktan seçmeli ve kısa cevaplı sorular	Genellikle çoktan seçmeli ve kısa cevaplı sorular	Genellikle çoktan seçmeli ve kompozisyon tipi sorular
Müfredatın kapsamı	Bütün konu alanları	Genellikle birkaç konu alanıyla sınırlı	Genellikle bir veya iki konu alanıyla sınırlı	Temel konu alanlarını kapsar.
Öğrencilerden başka veriler toplanıyor mu?	Evet ancak öğretim sürecinin bir bölümü olarak	Genellikle evet	Evet	Nadiren
Puanlama	Genellikle basit ve informel	Basitten karmaşık tekniklere kadar çeşitlilik gösterir.	Genellikle istatistiksel olarak karmaşık teknikler kullanılır.	Basitten karmaşık tekniklere kadar çeşitlilik gösterir.

1.1. Sınıf İçi Değerlendirme

Sınıf içi değerlendirme, *düzey belirlemeye dönük değerlendirmeden çok biçimlendirici değerlendirme* çerçevesinde gerçekleşmektedir. Öğrenme, bir öğretme-öğrenme süreci bağlamında gerçekleşmektedir. Değerlendirme, bu süreçten bağımsız veya ona sonradan eklemlenen bir parça olmaktan ziyade öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır (Angelo ve Cross, 1993; CERI, 2008; Clarke, 2012; Ebel ve Frisbie, 1991; Houston ve Thompson, 2017; OECD, 2015; Vero ve Chukweemeka, 2019; Wilson, 2018). Çünkü öğretmenlerin öğrenciler hakkında karar vermeleri gerekmektedir ve karar verme sürecinde veriye ihtiyacı vardır. Öğretmenler; *öğrencilerin gelişimi, öğretim programının değeri ve öğretimin etkililiğini* değerlendirmekte ve bir yargıya varmaktadır. **Eğitimde bu bağlamda verilen kararlar dörde ayrılabilir** (Mehrens ve Lehmann, 1991):

Öğretimle ilgili kararlar: Okulun ve öğretmenin temel rolü, öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmaktır. Doğru bir şekilde yapılan değerlendirme, öğrenmeyi geliştirir çünkü öğretimi üstlenen öğretmenle öğrenen öğrenciye katkı sağlar.

Rehberlikle ilgili kararlar: Öğrenciler kariyer planlamada ve kişisel gelişimleri sürecinde yönlendirmeye ihtiyaç duyabilirler. Ölçme ve değerlendirme bu anlamda öğrencilere katkı sağlar. Rehberliğe yönelik sorulardan bazıları şunlar olabilir: "Öğrenci mezuniyetten sonra ne yapmalı?, Çalışma becerilerini geliştirmeli mi?, Üniversitede hangi bölümü okumalı?" Öğrencilerin rehberliğe ilişkin rasyonel kararlar vermesi için doğru bir benlik algısına sahip olması gerekmektedir. *Yetenek ve başarı testleri ile ilgi ve kişilik envanterleri*, öğrencilerin gerçekçi bir benlik algısı geliştirmelerine olanak sağlar.

Yönetsel kararlar: Yönetsel kararlar; seçme, sınıflandırma ve yerleştirme kararlarını içermektedir. Buna ek olarak yönetsel kararlar, program geliştirme çalışmalarını kapsamaktadır.

Araştırma ve program değerlendirme kararları: Araştırma ve program değerlendirme kararları, daha önce bahsedilen kararların dayandığı kararlardır. Araştırma, sıklıkla belli bir karara yönelik değildir. Daha ziyade geleceğe dönük olası bütün kararların isabetli bir şekilde alınmasını kolaylaştırır.

Sınıf içi değerlendirme uygulamalarının odak noktası, öğrenme sürecini desteklemektir.

Sınıf içi değerlendirme uygulamalarının odak noktası, öğrenme sürecini desteklemektir. Bu yüzden sınıf içi değerlendirme uygulamalarının öğrenmeyi ve öğretimi destekleyecek şekilde açık bir amacı olmalıdır. Bu amaçlar, öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyini belirlemekten tutun da öğrenciye yıl sonu notu vermeye kadar çeşitlendirilebilir.

Sınıf içi değerlendirme uygulamalarının açık bir şekilde amacını belirlemek için aşağıdaki sorular sorulabilir:

- Değerlendirme hangi amaçla yapılacak? Elde edilen öğrenme kanıtları öğrenme sürecini iyileştirmek için nasıl kullanılacak?
- Kim değerlendirilecek? Bütün sınıf mı yoksa sınıf içinde belli bir alt grup mu? (Örneğin Türkçe dil yeterliği sınırlı öğrenciler)
- Öğrencinin hangi davranış özelliği değerlendirilecek? (Örneğin kazanıma ulaşma düzeyi, beceri düzeyi vb.)

Değerlendirme, öğretimi ve öğrenmeyi değiştirmek ve geliştirmek amacıyla teşhis temelli kullanılabilecek

bütün etkinlikleri içine alan bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım altında değerlendirme; gözlem, ödev ve başarı testi gibi öğrencilerin çalışmalarının ve ilerlemelerinin analizine dayanan birçok ölçme uygulamasını içine almaktadır (Boston, 2002; Clarke, 2012; Cullinane, 2011).

Öğretimde ölçme ve değerlendirmenin çeşitli rolleri vardır. **Biçimlendirici değerlendirme öğretim sürecini izlemek amacıyla yani öğrenmenin planlandığı gibi gerçekleşip gerçekleşmediğini ortaya koymak amacıyla uygulanmaktadır. Düzey belirlemeye (not vermeye) yönelik değerlendirme ise öğretim sürecinin sonunda (bir ünitenin veya dönemin sonunda) öğrencinin bir sonraki aşamaya geçmeye hazır olup olmadığını belirlemek ve öğrenciye not vermek amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bu iki farklı değerlendirme yaklaşımı, test geliştirme ve geliştirilen testlerin sınıf içinde kullanımına ilişkin farklı uygulamaları beraberinde getirmektedir** (CERI, 2008; Ebel ve Frisbie, 1991; OECD, 2015; Vero ve Chukweemeka, 2019; Wilson, 2018).

1.2. Biçimlendirici Değerlendirme

Sınıf içindeki biçimlendirici değerlendirmenin temel işlevi, öğretme-öğrenme sürecinin nasıl ilerlediğine ilişkin öğretmene ve öğrenciye geri bildirim vermektir. Böyle bir geri bildirim, öğretmenin öğretim yöntem ve materyallerini revize etmesine olanak sağlar. Biçimlendirici değerlendirme sık aralıklarla oldukça detaylı bilgilerin toplanmasını gerektirir. Veriler; öğretmen gözlemleri, sınıf içi sözel sınavlar, ev ödevleri ve kısa sınavlar aracılığıyla toplanabilir (Ebel ve Frisbie, 1991). Elde edilen veriler öğretimi ve öğrenmeyi, öğrenci ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlamak ve geliştirmek için kullanıldığında değerlendirme biçimlendirici â hâle gelmektedir. Yani öğretmenler öğrencilerin nasıl bir ilerleme ve gelişim gösterdiklerini, nerelerde problemler yaşadıklarını bildiklerinde, bu bilgiyi öğretime ilişkin gerekli düzenlemeler yapmak için kullanabilirler. Bunun sonucunda ise öğrencilerin öğrenmesi daha gelişmiş olur (Boston, 2002; Vero ve Chukweemeka, 2019).

Düzey belirlemeye yönelik sınavlar ise ünite sonu sınavlar veya final sınavlarıdır. Düzey belirlemeye yönelik değerlendirmenin temel işlevi, bir öğretim sürecinin sonunda öğrencilerin başarı düzeylerini ve o zamana kadar yapılan çalışmaların nasıl ilerlediğini belirlemektir. **Biçimlendirici değerlendirme ile karşılaştırıldığında, düzey belirlemeye yönelik değerlendirmede sonuç odaklılık söz konusudur.**

Sınıf içi değerlendirme yaklaşımlarını kullanan öğretmenler çeşitli öğrenci ihtiyaçlarını karşılamaya daha hazırdır. Çünkü bu öğretmenler öğretimi farklı öğrenci düzeylerine göre farklılaştırarak ve uyarlayarak öğretimde *adaleti* sağlamaya çalışırlar. Buna ek olarak sınıf içi değerlendirme yaklaşımlarını benimseyen öğretmenler, öğrencilerin kendi öğrenmelerinden sorumlu olmalarını ve *öğrenmeyi öğrenme becerilerini* geliştirmelerini sağlarlar (CERI, 2008; Cullinane, 2011).

Biçimlendirici değerlendirme, öğrenciler arasında adaleti sağlaması bakımından büyük önem taşımaktadır. Biçimlendirici değerlendirme yaklaşımını kullanan okullar sadece genel kazanımlar elde etmemekte, özellikle başarı düzeyi düşük öğrencilere yönelik de yüksek kazanımlar elde etmektedir. Biçimlendirici değerlendirmede öğretim ve değerlendirme süreçlerinin bireyselleştirilmesi vurgulanmaktadır ancak merkezi standartlar ve uygulamalar genel olarak buna zarar vermektedir (OECD, 2015). Yalnız biçimlendirici değerlendirme yaklaşımını benimseyen okullarda öğrenciler arası başarı farklılıkları azalmaktadır.

Biçimlendirici değerlendirmenin temel ilkeleri aşağıda listelenmiştir (MEB, 2020):

- Etkili ders planının ve öğrenme etkinliklerinin içine gömülüdür.
- Öğretmen ve öğrenciye, öğrenme sürecine ilişkin rehberlik eder.
- Her bir öğrenciye özeldir, yapıcıdır ve güdüleyicidir.
- Geri bildirimle işleyen, çift yönlü bir etkileşim sürecine vurgu yapar.
- Ölçütlerin anlaşılmasını ve öğrenme hedeflerinin paylaşılmasını destekler.
- Öğrencilerin gelişim süreçlerinin farkında olmalarına yardımcı olur.

- Öğrencilere öz ve akran değerlendirme bilinci kazandırarak öğrenci ve öğretmenlerin yansıtma becerilerini geliştirir.
- Aile ve öğretmen arasındaki iş birliğini geliştirir.
- Geri bildirimlerle ailenin de öğrencinin gelişimi hakkında bilgi sahibi olmasını sağlar.
- Her öğrencinin uygun geri bildirimlerle desteklenmesi hâlinde gelişebileceği fikrini destekler.

Biçimlendirici değerlendirme aşağıda belirtilen öğrenme ortamlarında belirgin bir biçimde açığa çıkmaktadır (MEB, 2020):

- Ezber ve tekrar yerine değerlendirmenin yöntemi ve içeriği hususunda özgünlüğe ve derinliğe odaklanan,
- Öğrenciler için önemli kararlar almada iyi hazırlanmış ama sınırlı miktarda düzey belirleyici değerlendirmeler içeren,
- Öğrencilere öğrenmelerini gösterme ve geliştirme fırsatı sunan etkinlik ve görevler içeren,
- Düzey belirleyici değerlendirme öncesinde öğrencilerin kendine güven ve yeterliklerini geliştiren,
- Sistematik ve yapıcı geri bildirim bakımından zengin olan,
- Düzenli ve sürekli olarak öğrenciye durumunu bildiren yapılandırılmamış (sözlü, anlık) geri bildirim bakımından zengin olan,
- Öğrencilerin kendi öğrenmelerinde sorumluluk almasına ve kendi ile akranlarının gelişimlerinin değerlendirilmesine imkân sağlayan.

Biçimlendirici değerlendirme etkinlikleri tasarlanırken aşağıdaki konuların mümkün olduğunca dikkate alınması gerekmektedir (MEB, 2020):

- Biçimlendirici değerlendirme etkinliklerinin açık ve anlaşılır hedefleri olmalıdır böylece öğrencilerin etkinliklere katılımları ve rolleri daha iyi belirlenmiş olur.
- Konuya özgü, yapıcı, hızlı ve kolayca geri bildirime imkân sağlayacak şekilde etkinlikler tasarlanmalıdır.
- Öğrencilerin performansları veya görevleriyle ilgili öğretmenleri veya akranlarıyla konuşmalarına ve tartışmalarına imkân sağlayacak yollar / süreçler düşünülmelidir.
- Öğrencilerin güçlü olduğu ve geliştirmesi gereken hususlara ilişkin öğrencilere geri bildirimler sunulmalı ve öğrencilerin beklenen durum ile mevcut durum arasındaki boşluğu doldurmalarına olanak sağlanmalıdır.
- Akran değerlendirme, akrandan geri bildirim alma ve öz değerlendirme yapma olanakları öğrencilere verilmelidir.

Sınıf içinde biçimlendirici değerlendirme tekniklerinin kullanılmasına dönük çok sayıda gerekçe vardır (Cullinane, 2011; Shepard ve diğerleri, 2020):

Sınıf içi biçimlendirici değerlendirmenin öğrencilere sağladıkları

- Düşünme becerilerini aktif hâle getirmekle birlikte öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif rol almalarını sağlar.
- Geri bildirim almalarını ve ilgili geri bildirimleri gelişim amacıyla kullanmalarını sağlar.
- Bilimsel fikirleri yeni durumlara uyarlayıp ilgili durumlarda kullanabilme durumlarını geliştirir.
- Derse aktif bir biçimde katılmalarını ve düşüncelerini sınıf arkadaşlarıyla paylaşmalarını sağlar.

Biçimlendirici değerlendirmenin amacı öğrencilerin neleri bilip bilmediklerine ilişkin bir anlayış kazanmak ile öğretim ve öğrenme süreçlerine geri bildirim sunmaktır.

Biçimlendirici değerlendirmenin amacı öğrencilerin neleri bilip bilmediklerine ilişkin bir anlayış kazanmak ile öğretim ve öğrenme süreçlerine geri bildirim sunmak olduğundan öğretmenler tarafından yürütülen sınıf içi gözlem ve sınıf içi tartışma uygulamalarının bu kapsamda önemli bir yeri vardır (Boston, 2002). Öğretmenlerin, *soru sorma ve sınıf içi tartışma* olanaklarını öğrencilerin bilgi ve anlayışını geliştirmek için kullanmaları önerilmektedir. Yalnız bir taraftan da öğretmenlerin basit ve olgusal sorulardan ziyade yansıtıcı sorular sormaları ve öğrencilere cevaplarını sunması için yeterli zaman vermeleri önerilmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki stratejiler önerilmektedir (Boston, 2002):

- Bir soru veya konu hakkında öğrencilerin çift olarak veya küçük gruplar hâlinde tartışmalarını sağlayınız ve gruptan bir temsilcinin sınıfın tamamıyla grubun düşüncelerini paylaşmalarını isteyiniz.
- Bir soruya birkaç olası cevap sununuz ve öğrencilerin bu olası cevapları oylamasını isteyiniz.
- Bütün öğrencilerin bir cevap yazmasını isteyiniz ve daha sonra seçilen birkaç cevabı yüksek sesle okuyunuz.
- Daha az sayıda ve uzun testler yerine daha çok sayıda ve kısa testler uygulayınız.
- Öğrencilerin yeni edindikleri bilgi ve becerileri en geç bir hafta içerisinde değerlendiriniz.
- Biçimlendirici değerlendirme kapsamında portfolyo gibi değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaya gayret ediniz.

1.3. Sınıf İçi Değerlendirmede Kullanılan Ölçme Araçları

Öğretmenler sınıf içi değerlendirmede genellikle başarı testlerini kullanmaktadır. Ancak başarı testleri ile öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklerini ölçmek güçtür. Bu nedenle öğretmenlerin başarı testlerine ek olarak alternatif ölçme araçlarını ve yaklaşımlarını kullanmalarının önemli olduğu düşünülmektedir. Alternatif ölçme araçları genel olarak gözlem formları, performans ve proje ödevleri olarak düşünülebilir (Ebel ve Frisbie, 1991; Popham, 2017).

Sınıf içi değerlendirme kapsamında çok sayıda ölçme aracı kullanılmaktadır. **Ölçme araçları genel olarak seçmeye dayalı ölçme araçları ve yapılandırmaya dayalı ölçme araçları olarak ikiye ayrılmaktadır.** Seçmeye dayalı ölçme araçları, sınıf içi değerlendirme kapsamında sıklıkla kullanılmaktadır ve bu ölçme araçlarında öğrencilere bir madde köküne ek olarak öğrencilerin seçebilecekleri seçenek takımı sunulmaktadır. Seçenek takımında doğru cevaba ek olarak çeldiriciler yer almaktadır ve öğrencilerin seçenekler arasından doğru cevabı seçmeleri beklenmektedir. Seçmeye dayalı maddelerin yalnızca alt düzey zihinsel özellikleri ölçtüğüne ilişkin genel bir kanı olsa da yaratıcı öğretmenler tarafından üst düzey zihinsel özellikleri ölçen seçmeye dayalı maddeler oluşturulabilmektedir. Seçmeye dayalı maddeler de kendi içinde *çoktan seçmeli* ve *eşleştirmeli maddeler* olarak ikiye ayrılabilir (Popham, 2017). Yapılandırmaya dayalı ölçme araçları, öğrencilerin kendilerine sunulan göreve veya soruya yönelik cevaplarını kendilerinin oluşturmalarına, düşüncelerini organize etmelerine ve sunmalarına olanak sağlayan ölçme araçlarıdır. Seçmeli maddelerin hazırlanması zor, puanlanması kolay ve etkili iken yapılandırmaya dayalı maddelerin hazırlanması kolay, puanlanması ise oldukça güçtür. Yapılandırmaya dayalı maddeler genel olarak *kısa cevaplı maddeler* ve *uzun cevaplı maddeler* (kompozisyon tipi maddeler) olarak ikiye ayrılır (Popham, 2017). Bu iki tür ölçme aracına ek olarak öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklerinin ölçülmesinde performans görevleri, proje ödevleri ve portfolyolar kullanılmaktadır. **Ölçme ve değerlendirmenin temel ilkelerinden biri olan ölçme araçlarında çeşitlilik ilkesinin sağlanması ve bütüncül değerlendirmeye olanak sağlaması bakımından bahsi geçen ölçme araçlarının hepsinin sınıf içi değerlendirme kapsamında kullanılmasının uygun olduğu düşünülmektedir.**

Sınıf içi değerlendirme kapsamında kullanılan ölçme araçlarına dayalı yapılan başka bir sınıflamaya göre ise ölçme değerlendirme ikiye ayrılmaktadır. **Bunlar geleneksel ve alternatif (tamamlayıcı) ölçme değerlendirmedir.** Geleneksel ölçme değerlendirme, hem ölçme aracının hem de uygulama süreçlerinin standardize edildiği ve karşılaştırılabilir sonuçlar elde edebilmek için hep aynı biçimde uygulanan ve puanlanan testlerden oluşmaktadır. Geleneksel ölçme değerlendirme kapsamında; *çoktan seçmeli sorular, kısa cevaplı sorular, doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular* kullanılmaktadır.

Alternatif ölçme değerlendirme araçları kullanılarak öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklere ulaşma düzeyleri belirlenebilir.

Kutlu (2006)'ya göre geleneksel ölçme değerlendirme öğrencilerin problem çözme, eleştirel düşünme, araştırma yapma ve yaratıcı düşünme gibi üst düzey zihinsel özelliklerini ölçmede yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklere ulaşmada ne düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla alternatif ölçme değerlendirme araçlarının kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Tablo 2'de geleneksel ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri sunulmakta, tabloyu takip eden kısımda ise geleneksel ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin detaylarına yer verilmektedir (Aksu, 2013; MEB, 2020).

Tablo 2. Geleneksel ve Alternatif (Tamamlayıcı-Otantik) Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

Geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleri	Alternatif (tamamlayıcı) ölçme değerlendirme yöntemleri
• Çoktan seçmeli sorular • Kısa cevaplı sorular • Doğru yanlış soruları • Eşleştirme soruları • Açık uçlu sorular	• Performans görevi • Öğrenci ürün dosyası (portfolyo) • Kavram haritası • Yapılandırılmış grid • Tanılayıcı dallanmış ağaç • Kelime ilişkilendirme testi • Proje • Poster • Öz değerlendirme • Akran ve/veya grup değerlendirmesi

Yukarıda bahsedilen alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinden *performans görevi, portfolyo, poster ve projelerin* değerlendirilmesinde aşağıdaki puanlama araçları kullanılabilir:

- Kontrol listesi
- Dereceleme ölçeği
- Dereceli puanlama anahtarı

1.3.1. Geleneksel Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

1) Çoktan Seçmeli Sorular

Bir sorunun cevabının, öğrenciye sunulan seçenekler arasından seçilerek belirlenmesini gerektiren sorulara seçmeli sorular denir. Seçenek sayısı ikiden fazla olduğunda ise bu tür sorular *çoktan seçmeli sorular* olarak adlandırılır. Çoktan seçmeli sorularda öğrenciden beklenen, soru kökünü okuyup sorunun cevabını düşünmesi ve bulduğu cevabı seçip işaretlemesidir. Çoktan seçmeli sorular zaman kazandırdığından ve ekonomik olduğundan eğitimde en yaygın kullanılan ölçme değerlendirme yöntemleri arasındadır.

2) Kısa Cevaplı Sorular

Kısa cevaplı sorulara verilecek cevaplar, tek bir sözcük ya da sayıdan oluşabilir. Dolayısıyla hem sunulan cevap çok kısadır hem de puanlama çok az zaman almakla birlikte nesneldir. Bunun bir sonucu olarak kısa cevaplı sorular, her eğitim düzeyindeki öğrencilere uygulanabilir niteliktedir.

3) Doğru / Yanlış Soruları

Öğrencilerden verilen bir önermenin doğru ya da yanlış olduğuna ilişkin yargılarını belirtmelerinin istendiği sorular doğru yanlış sorularıdır. Doğru yanlış sorularının en önemli dezavantajı, öğrencilerin tahminle doğru cevabı bulma oranlarının %50 olmasıdır. Bu durum bu soruların şans başarısını artırmaktadır.

4) Eşleştirme Soruları

Birbiriyle ilgili olan ve iki grup halinde verilen bilgi ögelerinin eşleştirilmesini içeren soru türüdür. Eşleştirilmesi istenen bilgi grupları; terimler ve onların tanımları, semboller ve onların adları biçiminde olabilir.

5) Açık Uçlu Sorular

Açık uçlu sorularda öğrencilerden belirtilen bir durumla ilgili bildiklerini yazılı olarak sunmaları beklenir. Açık uçlu sorularda cevabın içeriği, niteliği ve uzunluğu bakımından yanıtlayıcı serbest bırakılır. Bu soru türleri, öğrencilerin yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme gibi üst düzey zihinsel özelliklerinin ölçülmesine olanak sağlar.

1.3.2. Alternatif Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

1) Performans Görevi

Öğrencilerin bir konudaki bilgilerini, becerilerini, anlama düzeylerini ve düşünme alışkanlıklarını yansıtmalarına olanak sağlayan çeşitli durumların oluşturulduğu değerlendirme amaçlı çalışmalara performans görevleri denir.

Performans görevleri, öğrenmeyi pekiştirme amacıyla öğrencilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri kullanarak günlük hayatla ilişkilendirilmiş bir ürün ortaya koymaları esasına dayanan uygulamalardır.

Performans görevleri aracılığıyla hem ürün hem de süreç değerlendirilir ve performans görevleri öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklerinin geliştirilmesi ve ölçülmesinde sıklıkla kullanılır. Performans görevleri, öğrenmeyi pekiştirme amacıyla öğrencilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri kullanarak günlük hayatla ilişkilendirilmiş bir ürün ortaya koymaları esasına dayanan uygulamalardır.

Performans görevleri, bireysel yapılabileceği gibi grup çalışması şeklinde de yapılabilir. Grup çalışması, öğrencilerin sosyal, iletişim ve iş birliği becerilerinin gelişimine olanak sağlar.

Eğitim-öğretim faaliyetlerinde öğrencilere birtakım performans görevleri verilebilmektedir. Performans görevlerine örnek olarak

- yaratıcı performanslar (sergi, dergi, gazete, pano, tarih şeridi, rol oynama vb.),
- yazılı görevler (araştırma raporu, makale, kompozisyon, açık uçlu soruları cevaplama, çalışmalar vb.),
- sunumlar,
- sınıf dışı çalışmalar (işlenecek konu hakkında bilgi toplama, metin okuma, görüşme yapma, etkinlikte kullanılacak materyalleri hazırlama vb.) gibi etkinlikler gösterilebilir.

Öğrencilerin performansları belirlenirken iki tür performansa dayalı değerlendirme yapılabilir:

Performansa Dayalı Değerlendirme

Sınırlandırılmış Yanıtlı Performansa Dayalı Değerlendirme

Uzun süreç ve veri toplama gerektirmeyen, genellikle sınıf içerisinde öğretmen kontrolünde gerçekleştirilen performansa dayalı değerlendirme türüdür.

Sınırlandırılmamış Yanıtlı Performansa Dayalı Değerlendirme

Herhangi bir konuya ilişkin daha uzun süreç (bir hafta-bir ay) ve okul dışı faaliyet gerektiren, bilginin toplanması, çözümlenmesi ve düzenlenmesi gibi genellikle problem çözmeye yönelik etkinlikler içeren performansa dayalı değerlendirme türüdür.

Performans görevleri dört temel bölümden oluşmaktadır:

1. Tanımlama: Öğrencilere verilen görevin ait olduğu ders, sınıf düzeyi, kazanım, konu, öğrenme çıktıları ve puanlama yöntemi gibi genel bilgilerin tanıtıldığı bölümdür.

2. Görev: Öğrencilere çözüm bulmaları / araştırmaları gereken bir problem durumunun verildiği bölümdür.

3. Yönerge: Öğrencilerin görevlerini yerine getirirken dikkat etmesi gereken hususların tanıtıldığı kısım olup görev öncesi, görev sırası ve görev sonrası olmak üzere üç boyutta ele alınan bölümdür.

4. Puanlama: Öğrencilerin görevlerinin değerlendirilmesinde kullanılacak araç ve yöntemlerin (dereceli puanlama anahtarı ve formlar gibi) bulunduğu bölümdür.

2) Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo)

Portfolyo öğrencilerin dönem veya yıl içinde yaptıkları çalışmaların belli ölçütlere, sistematiğe göre organize edilmiş bir koleksiyonudur. Portfolyonun içinde bulunması gereken materyaller belirli bir sıraya ve sistematiğe göre yerleştirilir.

Portfolyoların ve projelerin değerlendirilmesinde puanlama anahtarlarının kullanılması uygundur. Bu kapsamda portfolyolar değerlendirilirken bütünlük, tertip ve düzen, yansıtma gibi ölçütler dikkate alınır. Öğrenciler portfolyolarını hazırlarken organize etme ve sentez yapma becerilerini kullanırlar ve belli bir konuyu ne kadar öğrendiklerini en iyi şekilde ortaya koymaya çalışırlar. Bu süreçte öğrenci, portfolyoya koymak için neden o ürünü seçtiğini ve seçme ölçütlerini anlatır, öğretmen de buradan yola çıkarak öğrencinin nasıl ve ne kadar öğrendiğini belirlemiş olur.

3) Kavram Haritası

Bir konu ile ilgili kavramlar ve bu kavramlar arası ilişkilerin grafik olarak gösterildiği iki boyutlu şemalara kavram haritası denir. Kavram haritaları öğrencilerin kavramları nasıl algıladığını ve sentezlediğini anlamada kullanılır. Yeni bilgiler, eski bilgiler üzerine inşa edilmektedir ve bu şekilde anlamlı öğrenme gerçekleşmektedir. Kavram haritaları eğitimde farklı amaçlar için kullanılabilir. Bu amaçlar; bir konunun öğretimi,

öğrenmenin kolaylaştırılması, öğrenme sürecinin kontrol edilmesi, kavram yanılgılarının ortaya çıkarılması ve öğrenci başarısının değerlendirilmesi olabilir. Bununla birlikte kavram haritaları eğitim sürecinin başında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek, süreç içinde nasıl bir gelişim gösterdiğini görmek, öğrenme eksikliklerini tespit etmek ve sürecin sonunda da süreci değerlendirmek amacıyla eğitim sisteminin bütün süreçlerinde kullanılabilir.

4) Yapılandırılmış Grid

Kavram haritalarına benzer şekilde yapılandırılmış grid de öğrencilerin anlamlı öğrenmelerini ölçmeyi sağlayan bir yöntemdir. Yapılandırılmış gridde konu ile ilgili kavramlar, sayılar, resimler, tanımlar, eşitlikler veya formüller gelişigüzel şekilde kutucuklara yerleştirilir. Bu kapsamda yapılandırılmış gridde öğrenci yaşına ve seviyesine bağlı olarak 9, 12 veya 16 kutucuk sırası ile numaralandırılır. Bu temel yapı oluşturulduktan sonra öğretmen ilgili kutucuklara bazı kavramlar yazar. Daha sonra ise öğrencilere sorduğu sorular yoluyla öğrencilerin doğru kutucukları belirlemesini bekler. Bazı soruların cevapları diğer soruların cevaplarını da kapsayabilir. Yapılandırılmış grid kapsamında sorulan soruların her birinde birden fazla kutucuğun seçilmesi söz konusu olabilir. Yani bir bakıma bu yöntem çoklu seçim sorularına benzemektedir.

5) Tanılayıcı Dallanmış Ağaç

Tanılayıcı dallanmış ağaç, öğrencilerin belli bir konuda neyi bildiklerini ve neyi bilmediklerini ortaya çıkarmak amacıyla kullanılan bir tekniktir. Bu yöntem, doğru yanlış testlerine benzetilebilir ancak doğru yanlış testlerinde sorular genellikle birbirinden bağımsız şekilde sorulur. Tanılayıcı dallanmış ağaçta ise sorular birbiriyle bağlantılıdır ve öğrencinin verdiği karar sonraki sorularda kararlarını etkilemektedir. Tanılayıcı dallanmış ağaç hazırlanırken doğru ve yanlış ifadeler temelden ayrıntıya doğru giden bir sıraya göre dizilir ve öğrencilerden doğru seçimi yapmaları beklenir. Bu şekilde 8 veya 16 seçimlik bir ifadeler listesi ile son bulan bir dallanmış ağaç oluşturulur.

6) Kelime İlişkilendirme Testi

Bu test öğrencinin zihinsel yapısını ve bu yapıdaki kavramlar arasındaki bağlantıları görmemizi sağlayan, kavramlar arasındaki ilişkilerin yeterli olup olmadığını veya anlamlı olup olmadığını belirleyebilmemize yardımcı olan bir yöntemdir. Kelime ilişkilendirme testinin uygulanması aşamasında belli bir süre içerisinde herhangi bir konu ile ilgili verilen anahtar bir kavramın çağrıştırdığı kelimelerin cevap olarak sunulması beklenir. Yani öğrencilerin ilgili anahtar kavramla ilgili akıllarına gelen tüm sözcükleri belirlenen süre dâhilinde yazmaları istenir. Bu şekilde kavramlara ilişkin öğrencilerin zihinlerinde oluşan yapının anlamlı olup olmadığı ve kavramlar arasındaki anlamsal yakınlık ortaya konulmaya çalışılır. Bu yöntem de hem öğretim hem de değerlendirme süreçlerinde kullanılabilmektedir.

7) Proje

Performans görevlerine kıyasla daha geniş kapsamlı ve daha uzun erimli olmasının yanı sıra daha üst düzey zihinsel özelliklerin kullanılmasını gerektiren projeler, değerlendirme sürecinde kullanılan bir yöntemdir. Proje çalışmaları, öğrenciler tarafından bireysel ya da grup olarak gerçekleştirilebilir. Proje konusu öğrenci tarafından veya öğretmenin hazırlamış olduğu bir konu listesinden seçme yoluyla belirlenebilir. Öğrenciden projenin amacını, takip edeceği yolları, kullanacağı malzemeleri ve karşılaşması muhtemel durumları önceden planlaması beklenir. Geçerli ve güvenilir değerlendirmeler yapılabilmesi amacıyla öğretmenler tarafından dereceli puanlama anahtarları önceden geliştirilmeli ve öğrenciler projeye başlamadan öğrencilerle paylaşılmalıdır. Dereceli puanlama anahtarı, öğrencilerin ürünlerinin nasıl değerlendirileceği ve nelere dikkat etmeleri gerektiği konusunda öğrencilere kılavuzluk etmektedir.

8) Poster

Bir konu ile ilgili olarak bireyin öğrendiklerinin çizimini yansıttığı bir görsel oluşturma çalışmasıdır. Öğrencilerin poster çalışmalarının değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarları kullanılabilir. Posterler, bir projenin veya sistemin proje veya sistem hakkında bilgisi olmayan okuyuculara temel yönleriyle tanıtılmasını içine almaktadır.

9) Öz Değerlendirme

Öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini, başarı düzeylerini ve öğrenme sonuçlarını değerlendirmelerine dayanan bir yöntemdir. Bu yöntemde öğrenciler değerlendirme süreçlerine aktif olarak katılarak neleri öğrendiklerini ya da hangi konularda problemlerinin olduğunu belirlemiş, gelişimlerine paralel olarak kendi öğrenme süreçlerinde sorumluluk üstlenmiş olurlar. Öz değerlendirme kapsamında öğretmenler tarafından dereceli puanlama anahtarları, kontrol listeleri veya açık uçlu sorular kullanılabilir.

10) Akran ve / veya Grup Değerlendirmesi

Öğrencilerin sınıf arkadaşlarının hazırladığı ödevleri, araştırmaları, projeleri, raporları ve çalışmaları değerlendirmelerini içine alan akran değerlendirme öğrencilerin değerlendirme sürecine aktif bir şekilde katılmalarına olanak sağlar. Öğrenciler, akranlarının çalışmalarını değerlendirirken kendi eleştirel düşünme becerileri de gelişir. Öz değerlendirmede olduğu gibi akran değerlendirme kapsamında da dereceli puanlama anahtarları, kontrol listeleri ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

Bir grup öğrenci tarafından iş birliği içinde gerçekleştirilen bir çalışmada grubun ne kadar başarılı olduğu, grup başarısında grup üyelerinin katkılarının belirlendiği bir yöntem olan grup değerlendirme, öz değerlendirme ve akran değerlendirme gibi öğrencilerin değerlendirme sürecine katılmalarına fırsat sağlar. Grup değerlendirme kapsamında da öz değerlendirme ve akran değerlendirmede olduğu gibi dereceli puanlama anahtarları, kontrol listeleri ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

1.3.3. Puanlama Araçları

Alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinden performans görevi, portfolyo, proje ve posterlerin değerlendirilmesinde kullanılan puanlama araçlarına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir (Aksu, 2013; MEB, 2020).

1) Kontrol Listesi

Kontrol listesi, bir ölçme aracı olarak kullanılabildiği gibi bir öğretim aracı olarak da kullanılabilir. Öğrencinin bir davranışı öğrenmesi ya da bunun değerlendirilmesi evresinde neleri, hangi sıra ile ve nasıl yapacağını izlemek amacıyla kullanılır.

Öğrenciden beklenen performansın en önemli gözlenebilir yanlarını içerir. Kontrol listeleri daha çok süreci ölçer ve kurallara uyulup uyulmadığını, belirli işlem yollarının izlenilip izlenilmediğini, bir davranışın gösterilip gösterilmediğini belirlemede önemlidir.

Kontrol listelerinde, değerlendirilmek istenen özellikler “var / yok”, “evet / hayır” gibi kelimelerle veya bu kelimelerin yer aldığı sütunların “x” gibi sembollerle işaretlenmesi yoluyla belirtilir.

2) Dereceleme Ölçeği

Öğrenci çalışmasında gösterilen belirli kavramların, becerilerin, işlemlerin ya da tutumların ne oranda kazanıldığını tespit etmek için kullanılan araçlardır.

Dereceleme ölçekleri öğrencinin performansına not vermek amacıyla da kullanılabilmektedir. Ancak performans hakkında ayrıntılı bilgi sağlamamaktadırlar bu nedenle performansa dayalı değerlendirme yapabilmek için performans görevlerinin analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilmesi tavsiye edilmektedir.

Dereceleme ölçeğinin hazırlanmasına görevin içeriğini de dikkate almak kaydıyla beklenen performansta belirtilen hususlar ele alınarak ölçütlerin hazırlanması ile işe başlanmalıdır.

Hatırlatma

Performans dereceleri belirlenirken rakam değerleri (4-3-2-1) kullanılabileceği gibi performans tanımlayıcıları da (mükemmel, iyi, orta, geliştirilmesi gerekli) kullanılabilir.

3) Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)

Dereceli puanlama anahtarı; öğrencinin bir kavram, durum veya olaya ilişkin bilgisini ifade etmesi veya bir ödevi yapmasıyla ilişkili olarak öğrencinin yeterlik düzeyini belirlemeye yönelik bir puanlama sistemidir. Dereceli puanlama anahtarı aracılığıyla öğrencilere güçlü ve zayıf yönleri hakkında geri bildirim verilir. Dereceli puanlama anahtarlarında performansın gerçekleşebileceği farklı nitelik düzeyleri belirtilmekte ve tanımlanan her performans düzeyi için belirlenen puan verilmektedir. Öğretmenler dereceli puanlama anahtarlarından elde ettikleri sonuçları ayrıntılı olarak inceledikleri, öğrenci başarısının yüksek ya da düşük olma nedenlerini sorguladıkları zaman öğrenme-öğretme sürecini uygun şekilde düzenlemiş olurlar. Dereceli puanlama anahtarı; bütüncül puanlama anahtarı ve analitik puanlama anahtarı olarak ikiye ayrılır.

Dereceli Puanlama Anahtarı

Bütüncül Puanlama Anahtarı

Öğretmenin genel süreci veya ürünü bir bütün olarak ele alıp parçalarına ayırmadan puanlaması esastır.

Analitik Puanlama Anahtarı

Performans veya ürünün parçalarının ayrı ayrı puanlanması daha sonra da bu ayrı ayrı verilen puanların toplanarak toplam puanın hesaplanması esastır.

1.4. Sınıf İçi Değerlendirmede Geri Bildirim

Biçimlendirici değerlendirme kapsamında öğrencilere verilen geri bildirim, öğrencilerin mevcut bilgi ve becerileri ile o zamana kadar edinmiş olması gereken bilgi ve beceriler arasındaki farkı anlamalarına yardımcı olur. Öğrencilere sunulan en yararlı geri bildirim, öğrencilere hataları ve eksikleriyle ilgili sunulan bilgiye ek olarak öğrenme eksikliklerini kapatabilmeleri ve performanslarını geliştirmeleri için neler yapabileceklerine ilişkin yönlendirmeleri içine alır. Biçimlendirici değerlendirme kapsamında sunulan geri bildirim, bütün öğrencilerin başarabileceğine ilişkin beklenti ve inancı destekler (Boston, 2002; MEB, 2020; Popham, 2017). **Geri bildirim genel olarak öğretmenler tarafından sunulurken öğrenciler de biçimlendirici değerlendirme kapsamında öz ve akran değerlendirme aracılığıyla önemli bir rol oynarlar.**

Sınıf içi değerlendirme kapsamında öğrencilere geri bildirim verilirken aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir (MEB, 2020):

- Biçimlendirici değerlendirme etkinliklerinde öğrenci ve/veya veliye ölçme araçlarının kanıt gösterilerek geri bildirim verilmesi daha etkili olacaktır.
- Geri bildirimlerin sözlü ve yazı olmasının yanında söz ötesi denilen jest, mimik ve beden diliyle de olabileceği unutulmamalıdır.
- Öğrencilere sağlanacak az destek / yarım destek veya yönlendirme hiç destek sağlamamakla aynıdır. O nedenle geri bildirimlerin öğrencilerin gelişimine yönelik açık ve net yönlendirme yapması gerekir.
- Eğitim sürecinin önemli bir parçası olan velilerle daha etkin bir iletişim kurulmalıdır, öğrencilerin çalışmalarına verilen yazılı geri bildirimler velilere kontrol amaçlı gönderilebilir.
- Ayrıca iletişimin hızlı, etkili ve masrafsız olması için sınıf bazında veliler için farklı iletişim kanalları yoluyla gruplar oluşturulabilir. Bu gruplar üzerinden yapılacak paylaşımlar ile bilgilendirmeler ve geri bildirimler anında sunulabilmelidir. Ancak öğrencilerin bireysel gelişimiyle ilgili durumlar genel gruplarda tartışılmamalıdır.

Hatırlatma

Biçimlendirici değerlendirme sürecinde etkili ve zamanında verilen geri bildirim öğrenme sürecini ve çıktılarını önemli ölçüde geliştirmektedir.

İngiltere Değerlendirme Reform Grubu (2002) tarafından derlenen öğretmenlerin geri bildirim vermede kullanmaları önerilen ana ilkeler aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2020):

- Geri bildirim her bir öğrenci için belirlenen öğrenme çıktılarına odaklanmalı ve akranlarla karşılaştırma içermemelidir.
- Sözlü ve sözsüz dil, öğrencilere sahip olduğu becerileri hakkında güçlü bir mesaj vermelidir.
- Geri bildirim, başarı ve gelişime odaklanmalı; düzeltme ya da doğrulama eksenli olmamalıdır.
- Geri bildirimler beklenen seviye ile öğrencinin durumu arasındaki açığı kapatacak önerileri içermelidir.
- Öğrencilere kendi çalışmalarını geliştirme / iyileştirme şansı verilmelidir.
- Öğrenciler kendilerini ve akranlarını değerlendirme becerilerinin geliştirilmesi için eğitilmelidir.
- Geri bildirim sık sık ve zamanında (hemen) verilmelidir.
- Öğrencinin mevcut akademik durumunu tanımlamalı ve yargı ifadesi içermemelidir.
- Öğrencilerin kişilik özelliklerine değil öğrenme ortamında geliştirdikleri özelliklerine odaklanmalıdır.

ÇALIŞMANIN AMACI

2. ÇALIŞMANIN AMACI

Bu çalışmanın genel amacı, öğretmenlerin sınıf içi değerlendirme yeterliklerini geliştirmektir. Bu genel amaca bağlı olarak aşağıdaki alt amaçların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir:

- Biçimlendirici değerlendirmeye olanak sağlayan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanımı konusunda öğretmen yeterliklerinin geliştirilmesi,
- Kullanılan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinden performans görevi, portfolyo, proje ve posterin puanlanmasında kullanılan kontrol listesi, dereceleme ölçeği gibi puanlama araçlarının geliştirilmesi ve kullanımı konusunda öğretmen kapasitesinin güçlendirilmesi,
- Etkin bir geri bildirim süreci işletme ve *öğrenmenin değerlendirilmesinden* ziyade *öğrenme için değerlendirmenin* ön plana çıkarılması amaçlanmaktadır.

Bu amaçlar doğrultusunda tarih dersinin 9-12. sınıf öğretim programından farklı bilişsel düzeylerde 21 kazanım seçilmiş ve bu kazanımlara yönelik biçimlendirici değerlendirmeyi destekleyecek şekilde ağırlıklı olarak alternatif ölçme ve puanlama araçları geliştirilmiştir. Seçilen kazanımlara yönelik tek bir ölçme aracı geliştirilmemiş, bunun yerine kazanıma uygun olabilecek çeşitli ölçme araçları geliştirilmiştir. Seçilen kazanımlar için geliştirilen ölçme araçlarının öğretmenlerimiz tarafından örnek alınarak burada yer almayan kazanımlara uyarlanması ve ilgili kazanımların bilişsel düzeyleri dikkate alınarak ölçme aracı geliştirmede öğretmenlerimize rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Ölçme araçları, öğrencilerde kazanıma ait genel beceriler ile derse özgü becerilerin hem geliştirilmesine hem de ölçülmesine olanak sağlayacak şekilde oluşturulmuştur. Örneğin bir performans görevinde içeriğine bağlı olacak şekilde *bilgi okuryazarlığı, iletişim, iş birliği, yaratıcı düşünme ve inovasyon, problem çözme ve eleştirel düşünme* gibi kazanıma ait genel beceriler ile *bilimsel süreç becerileri ve akıl yürütme* gibi derse özgü becerilerin ölçülmesi ve geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Tablo 3. 9-10-11-12. Sınıflar Seçilen Kazanımlar ve Geliştirilen Ölçme Araçları

	KAZANIM	ÖLÇME ARACI	SAYFA NUMARASI
9. sınıf	9.1.1. Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin konusunu, kapsamını ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıklar.	Yapılandırılmış Grid	28
		Kelime İlişkilendirme Testi	30
		Kavram Haritası	32
	9.2.3. İlk Çağ'da yeryüzündeki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.	Kelime İlişkilendirme Testi	34
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	36
		Yapılandırılmış Grid	38
	9.3.2. Orta Çağ'da tarım ve ticaretin yaygın ekonomik faaliyetler olduklarını kavrar.	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	40
		Kelime İlişkilendirme Testi	42
		Yapılandırılmış Grid	44
	9.4.2. İlk ve Orta Çağlarda İç Asya'daki Türk siyasi teşekküllerinin güç ve yönetim yapısını kavrar.	Performans Görevi	46
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	50
		Kavram Haritası	52
	9.5.1. İslamiyet'in doğuşu sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın genel durumunu açıklar.	Kelime İlişkilendirme Testi	55
		Kavram Haritası	57
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	59
	9.6.3. Karahanlı ve Gazneli örneklerinden hareketle İslamiyet'in kabulünün Türk devlet yapısında ve toplumsal hayatta meydana getirdiği değişimleri analiz eder.	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	61
		Yapılandırılmış Grid	63
		Proje	65

	KAZANIM	ÖLÇME ARACI	SAYFA NUMARASI
10. sınıf	10.1.3. Anadolu'daki ilk Türk siyasi teşekküllerinin birbirleriyle ve çevre devletlerle olan ilişkilerini uzlaşma ve çatışma bağlamında değerlendirir.	Açık Uçlu Soru	72
		Kavram Haritası	76
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	78
	10.3.3. Yeniçeri Ocağının ve devşirme sisteminin Osmanlı devletleşme sürecine etkisini analiz eder.	Kelime İlişkilendirme Testi	80
		Performans Görevi	82
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	85
	10.4.2. Osmanlı devlet idaresinin ilmiye, kalemiye ve seyfiye sınıflarının birlikteliğine dayalı yapısını analiz eder.	Kavram Haritası	87
		Performans Görevi	89
		Yapılandırılmış Grid	93
	10.5.4. 1520-1595 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.	Kavram Haritası	95
		Performans Görevi	97
		Yapılandırılmış Grid	102
	10.7.3. Osmanlı ekonomik sistemi içerisinde tarımsal üretimin önemini fark eder.	Kavram Haritası	104
		Proje	107
		Yapılandırılmış Grid	113

	KAZANIM	ÖLÇME ARACI	SAYFA NUMARASI
11. sınıf	11.1.2. XVII. yüzyılda değişen siyasi rekabet içerisinde Osmanlı Devleti'nin ittifak girişimlerini açıklar.	Açık Uçlu Soru	116
		Performans Görevi	119
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	123
	11.2.3. Osmanlı devlet idaresi ve toplum düzenindeki çözülmeleri önleme çabalarını analiz eder.	Proje	125
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	132
		Yapılandırılmış Grid	134
	11.3.2. Osmanlı Devleti'nin siyasi varlığına yönelik tehditleri analiz eder.	Performans Görevi	136
		Kelime İlişkilendirme Testi	140
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	142
	11.4.1. Fransız İhtilali ve Avrupa'da Sanayi Devrimi ile birlikte devlet-toplum ilişkilerinde meydana gelen dönüşümü kavrar.	Kavram Haritası	144
		Performans Görevi	146
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	151
	11.5.1. Sanayi İnkılabı öncesindeki üretim tarzı ile endüstriyel üretim tarzı arasındaki farkları açıklar.	Kelime İlişkilendirme Testi	153
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	155
		Yapılandırılmış Grid	157

	KAZANIM	ÖLÇME ARACI	SAYFA NUMARASI
12. sınıf	12.1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.	Açık Uçlu Soru	160
		Kavram Haritası	163
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	165
	12.2.1. Kuvay-ı Millîye hareketinin oluşumundan Büyük Millet Meclisinin açılışına kadar olan süreçte meydana gelen gelişmeleri açıklar.	Çalışma Kâğıdı	167
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	173
		Yapılandırılmış Grid	175
	12.3.2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.	Kavram Haritası	178
		Performans Görevi	180
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	184
	12.4.1. Atatürk Dönemi'nde Türkiye Cumhuriyeti'nin iç politikasındaki önemli gelişmeleri açıklar.	Kelime İlişkilendirme Testi	186
		Proje	188
		Yapılandırılmış Grid	194
	12.5.1. II. Dünya Savaşı'nın sebepleri, başlaması ve yayılmasıyla ilgili başlıca gelişmeleri kavrar.	Performans Görevi	196
		Tanılayıcı Dallanmış Ağaç	200
		Yapılandırılmış Grid	202

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİNİN YAPISI

3. SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİNİN YAPISI

Hazırlanan rehber kitaplarda sınıf içi değerlendirme örnekleri iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, öğretmen sayfasıdır ve sınıf içi değerlendirme örneğinin nasıl kullanılması ile puanlanması gerektiği konularında öğretmene rehberlik etmektedir. İkinci bölüm ise öğrenci sayfasıdır ve öğrencilere verilmek üzere hazırlanmış sınıf içi değerlendirme örneğini içermektedir. Bu sınıf içi değerlendirme örnekleri, örneğin yönergesi ve değerlendirilmesinde kullanılacak puanlama araçlarından oluşmaktadır.

I. BÖLÜM - ÖĞRETMEN SAYFASI

Bu görselin bulunduğu sayfalar ölçme aracıyla ilgili öğretmene bilgi vermektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

Kazanımın bilişsel düzeyi Bloom Taksonomisi esas alınarak belirlenmiştir. Bazı örneklerde bilişsel düzey belirlemede kazanımın açıklaması esas alınmıştır.

Önerilen süre tahmini olarak verilmiştir. Öğrencilerin düzeyine ve sınıf ortamına göre bu süre öğretmen tarafından azaltılabilir veya arttırılabilir.

Kazanımı ölçmek için kullanılan ölçme aracını göstermektedir.

Bu bölümde kullanılan ölçme aracında değerlendirmenin nasıl yapılması gerektiği gösterilmektedir.

Bu bölümde öğrencilere verilebilecek geri bildirim örnekleri gösterilmektedir. Öğrencilerin performanslarına bağlı olarak öğrenci bazlı farklı geri bildirimler verilebilir.

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İnsanlığın İlk Dönemleri
KONU	İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Havzaları
KAZANIM	9.2.3. İlk Çağ'da yeryüzündeki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, *"Mısır Medeniyeti"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 1. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için ise (D)' yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 5. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 6. önermeye ulaşmıştır. 6. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"Mısır Medeniyeti"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

II. BÖLÜM - ÖĞRENCİ SAYFASI

Bu görselin bulunduğu sayfalar ölçme aracının uygulanacağı öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak öğrencilere verilecektir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
MISIR MEDENİYETİ

Aşağıda *"Mısır Medeniyeti"* ile ilgili Doğru (D)/Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D)/Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

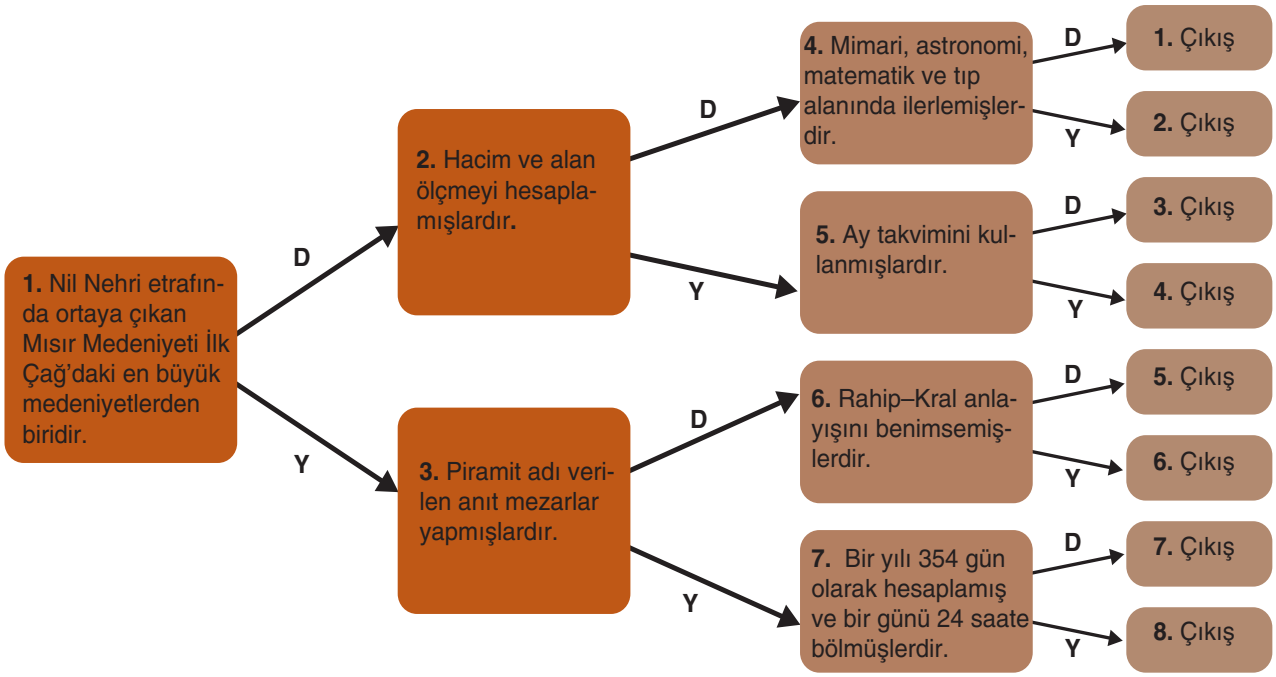

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEKLERİ

9. SINIF

Seçilen Kazanımlar ve Geliştirilen Ölçme Araçları

KAZANIM	ÖLÇME ARACI
9.1.1. Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin konusunu, kapsamını ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıklar.	Yapılandırılmış Grid
	Kelime İlişkilendirme Testi
	Kavram Haritası
9.2.3. İlk Çağ'da yeryüzündeki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.	Kelime İlişkilendirme Testi
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
	Yapılandırılmış Grid
9.3.2. Orta Çağ'da tarım ve ticaretin yaygın ekonomik faaliyetler olduklarını kavrar.	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
	Kelime İlişkilendirme Testi
	Yapılandırılmış Grid
9.4.2. İlk ve Orta Çağlarda İç Asya'daki Türk siyasi teşekküllerinin güç ve yönetim yapısını kavrar.	Performans Görevi
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
	Kavram Haritası
9.5.1. İslamiyet'in doğuşu sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın genel durumunu açıklar.	Kelime İlişkilendirme Testi
	Kavram Haritası
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
9.6.3. Karahanlı ve Gazneli örneklerinden hareketle İslamiyet'in kabulünün Türk devlet yapısında ve toplumsal hayatta meydana getirdiği değişimleri analiz eder.	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
	Yapılandırılmış Grid
	Proje

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	Tarih ve Zaman
KONU	İnsanlığın Hafızası Tarih
KAZANIM	9.1.1. Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin konusunu, kapsamını ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin çeşitli bilim dallarını içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"Tarihe Yardımcı Bilimler"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 6 ve 12 **II.** 3, 6 ve 8 **III.** 1, 2, 4 ve 7 **IV.** 1 **V.** 3 **VI.** 3, 5, 8, 9, 10 ve 11 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "6 ve 12" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 2, C2 =2, C3 = 0 ve C4 = 10'dur. Formül: (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/10 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "3, 5, 6, 9 ve 12" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 2, C3 = 3 ve C4 = 10'dur. (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 3/10 = 0,7 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 8,5 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,7+1)x5=8,5 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"Tarihe Yardımcı Bilimler"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *"Tarihe Yardımcı Bilimler"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
TARİHE YARDIMCI BİLİMLER

Aşağıda *"Tarihe Yardımcı Bilimler"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 60'tır.

Kronoloji 1	Coğrafya 2	Diplomasi 3
Arkeoloji 4	Heraldik 5	Etnografya 6
Antropoloji 7	Nümizmatik 8	Paleografya 9
Filoloji 10	Epigrafya 11	Sosyoloji 12

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri toplumları ve onlara ait kültürleri inceler?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri bir devletin ekonomik gücü, siyaseti ve sanatı hakkında bilgi verir?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri tarih öncesi çağları inceler?

IV. Kutucuklardan hangisi/hangileri olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmamızı kolaylaştırır?

V. Kutucuklardan hangisi/hangileri devletlerarası ilişkileri inceler?

VI. Kutucuklardan hangisi/hangileri yazılı belgeler üzerinde inceleme yapar?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	Tarih ve Zaman
KONU	İnsanlığın Hafızası Tarih
KAZANIM	9.1.1.Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin konusunu, kapsamını ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kelime İlişkilendirme Testi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin **tarih** ile ilgili zihninde çağrışım yapan kelime veya kavramları yazması, yazdığı bu kavram veya kelimeleri **tarih** ile birlikte kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**I. Bölüm:** Öğrencinin **tarih** kavramı ile ilişkili yazdığı her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. Örnek: Geçmiş **II. Bölüm:** Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir. Örnek : Tarih geçmişteki olayları inceler.
GERİ BİLDİRİM	**Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda:** Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlanması önerilir. **Bu ölçme aracının konu işlendikten sonra kullanılması durumunda:** Değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin onuyu tekrar etmeleri önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanılgılarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
TARİH

I. Bölüm

Aşağıya **tarih** kavramı ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri/kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"TARİH" kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

TARİH .....
TARİH .....
TARİH .....
TARİH .....
TARİH.....
TARİH .....
TARİH .....
TARİH .....
TARİH .....
TARİH .....

II. Bölüm

I. Bölümde verdiğiniz cevaplarınız ile **tarih** kelimesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız. Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. Cümle: .....
2. Cümle: .....
3. Cümle: .....
4. Cümle: .....
5. Cümle: .....
6. Cümle: .....
7. Cümle: .....
8. Cümle: .....
9. Cümle: .....
10. Cümle: .....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	Tarih ve Zaman
KONU	İnsanlığın Hafızası Tarih
KAZANIM	9.1.1. Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin konusunu, kapsamını ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden *"İnsanlığın Hafızası Tarih"* ile ilgili kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 10 tane kavram olduğundan 10 x 1 = 10 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 10'dur. 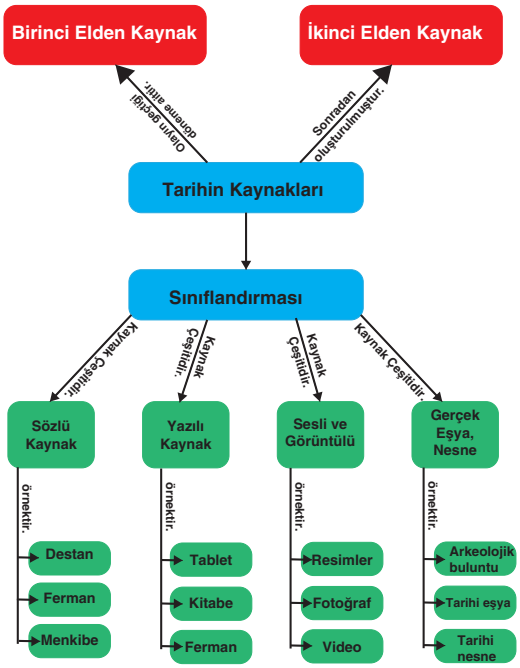
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin "*İnsanlığın Hafızası Tarih*" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin *"İnsanlığın Hafızası Tarih"* konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

KAVRAM HARİTASI
İNSANLIĞIN HAFIZASI TARİH

Aşağıda *"İnsanlığın Hafızası Tarih"* ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz.

Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 10'dur.

İnsanlığın Hafızası Tarih İle İlgili Kavramlar	
Arkeolojik buluntu	Menkıbe
Birinci elden kaynak	Sesli ve görüntülü kaynak
Destan	Tarihi eşya
Efsane	Tarihi nesne
İkinci elden kaynak	Yazılı kaynak

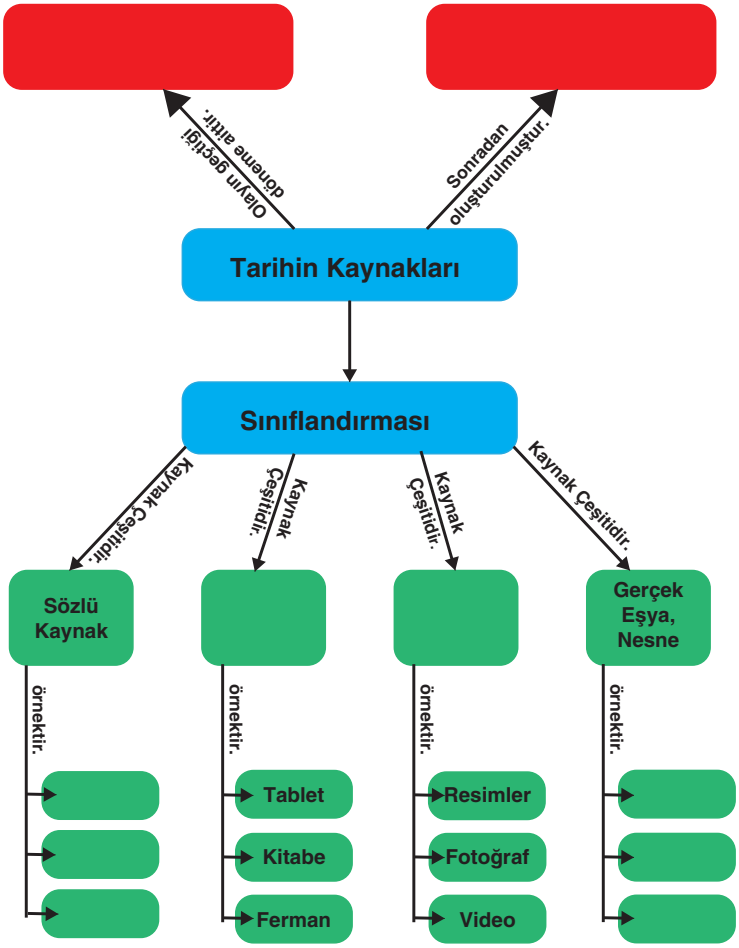

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İnsanlığın İlk Dönemleri
KONU	İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Havzaları
KAZANIM	9.2.3. İlk Çağ'da yeryüzündeki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kelime İlişkilendirme Testi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin **Mezopotamya Medeniyetleri** ile ilgili zihninde çağrışım yapan kelime veya kavramları yazması, yazdığı bu kelime veya kavramları **Mezopotamya Medeniyetleri** ile birlikte kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**I. Bölüm:** Öğrencinin **Mezopotamya Medeniyetleri** ile ilişkili bulduğu her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. Örnek : Ziggurat **II. Bölüm:** Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir. Örnek : Mezopotamya medeniyetleri ziggurat adı verilen tapınaklar inşa etmiştir.
GERİ BİLDİRİM	**Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda:** Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlanması önerilir. **Bu ölçme aracının konu işlendikten sonra kullanılması durumunda:** Değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin konuyu tekrar etmeleri önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanılgılarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ

I. Bölüm

Aşağıya **Mezopotamya Medeniyetleri** ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri / kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ" kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ .....

II. Bölüm

I. Bölümde verdiğiniz cevaplarınız ile **Mezopotamya Medeniyetleri** ifadesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. Cümle: .....
2. Cümle: .....
3. Cümle: .....
4. Cümle: .....
5. Cümle: .....
6. Cümle: .....
7. Cümle: .....
8. Cümle: .....
9. Cümle: .....
10. Cümle: .....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İnsanlığın İlk Dönemleri
KONU	İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Havzaları
KAZANIM	9.2.3. İlk Çağ'da yeryüzündeki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, *"Mısır Medeniyeti"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 1. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için ise (D)' yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 5. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 6. önermeye ulaşmıştır. 6. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"Mısır Medeniyeti"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
MISIR MEDENİYETİ

Aşağıda *"Mısır Medeniyeti"* ile ilgili Doğru (D)/Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D)/Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

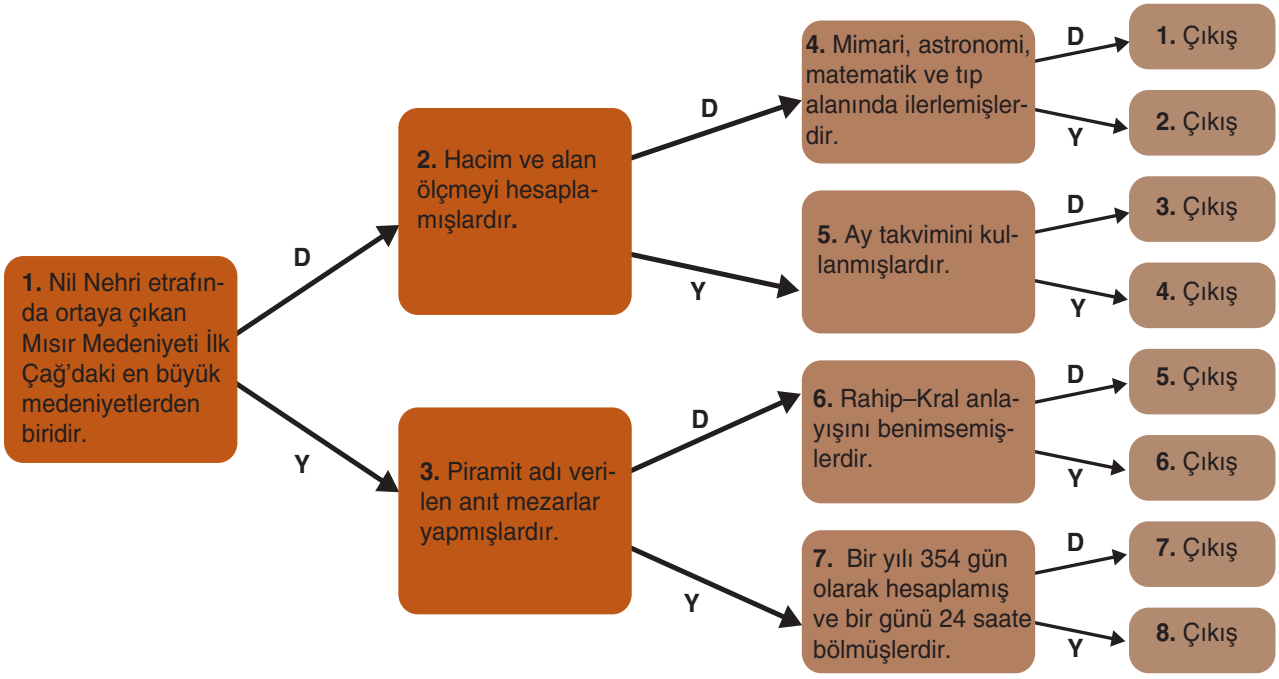

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İnsanlığın İlk Dönemleri
KONU	İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Havzaları
KAZANIM	9.2.3. İlk Çağ'da yeryüzündeki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin, İlk Çağ medeniyetleri ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Havzaları"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 1 ve 2 **II.** 4, 5 ve 6 **III.** 7 **IV.** 3, 8 ve 9 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "1 ve 2" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre ; C1 = 2, C2 = 2 C3 = 0 ve C4 = 7'dir. **Formül:** (C1:C2) – (C3:C4) = 2/2 – 0/7 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "1, 3, 7 ve 9" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 1, C2 = 2, C3 = 3 ve C4 = 7'dir. (C1:C2) – (C3:C4) = 1/2 – 3/7 = 0,08 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 5,4 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,08+1)x5=5,4 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Havzaları"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *"İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Havzaları"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
İLK ÇAĞ'DA BAŞLICA MEDENİYET HAVZALARI

Aşağıda *"İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Havzaları"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 40'tır.

Milano Fermanı 1	Kadeş Antlaşması 2	Şah 3
Konsül 4	Satraplık 5	Pankuş 6
Ziggurat 7	Firavun 8	İmparator 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri İlk Çağ uygarlıklarına ait diplomasi alanında örnek gösterilecek belgelerdir?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri İlk Çağ uygarlıklarının yönetim alanında oluşturdukları kurumlardır?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri İlk Çağ uygarlıklarında birden fazla işlevi olan yapılardır?

IV. Kutucuklardan hangisi/hangileri İlk Çağ uygarlıklarında yöneticilerin kullandığı unvanlar arasında yer alır?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	Orta Çağ'da Dünya
KONU	Orta Çağ'da Ekonomi
KAZANIM Kazanım Açıklaması	9.3.2. Orta Çağ'da tarım ve ticaretin yaygın ekonomik faaliyetler olduklarını kavrar. *a) Tarıma dayalı ekonomilerde artı ürünün bölüşümü ile toprak mülkiyeti ve vergilendirmenin siyasi ve sosyal organizasyonların (monarşi, feodalite, tabakalı toplum, kast sistemi) oluşmasındaki işlevleri ele alınır.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, *"Artı ürün"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1**: 1. çıkışa ulaşan öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçimi yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D) yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için ise (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 5. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 6. önermeye ulaşmıştır. 6. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"Artı Ürün"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
ARTI ÜRÜN

Aşağıda *"Artı Ürün"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

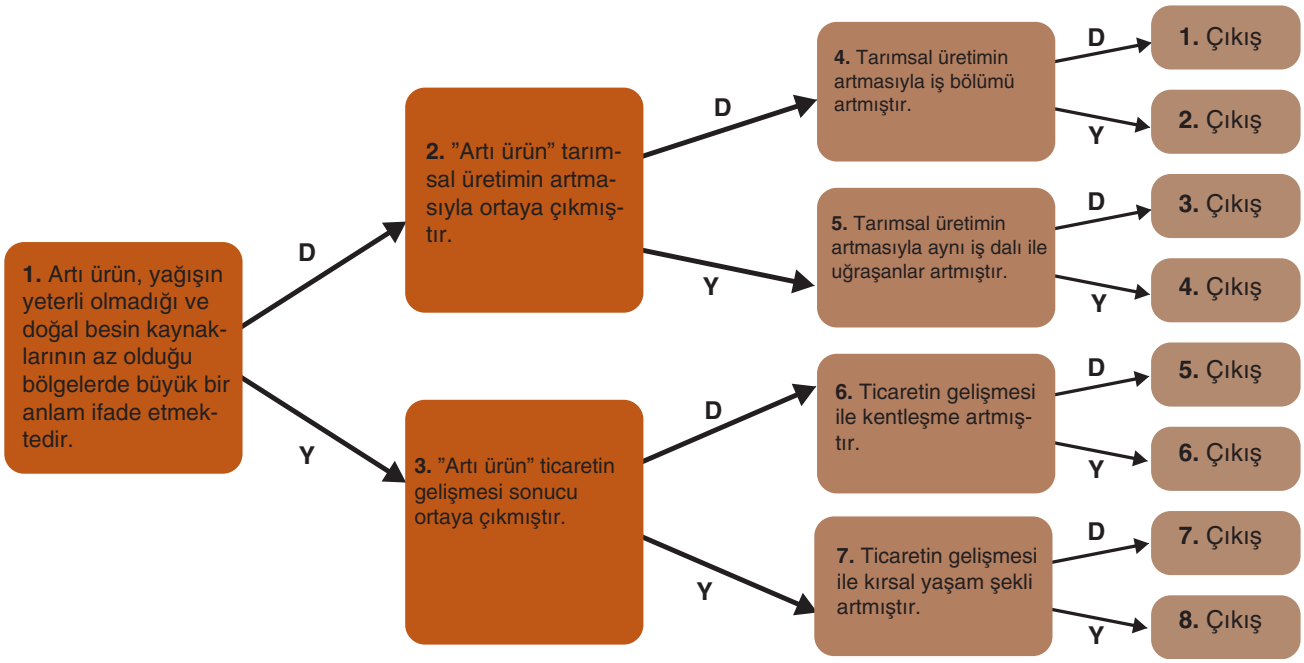

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	Orta Çağ'da Dünya
KONU	Orta Çağ'da Ekonomi
KAZANIM	9.3.2. Orta Çağ'da tarım ve ticaretin yaygın ekonomik faaliyetler olduklarını kavrar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kelime İlişkilendirme Testi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin **feodalite** ile ilgili zihninde çağrışım yapan kelime veya kavramları yazması, yazdığı bu kavram veya kelimeleri **feodalite** ile birlikte kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**I. Bölüm:** Öğrencinin **feodalite** kavramı ile ilişkili yazdığı her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. **Örnek :** Senyör **II. Bölüm:** Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir. **Örnek :** Feodalitede en büyük senyör kraldır.
GERİ BİLDİRİM	**Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda:** Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlanması önerilir. **Bu ölçme aracının konu işlendikten sonra kullanılması durumunda:** Değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin konuyu tekrar etmeleri önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanılgılarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
FEODALİTE

I. Bölüm

Aşağıya **feodalite** kavramı ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri / kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"FEODALİTE" kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

FEODALİTE .....
FEODALİTE .....
FEODALİTE .....
FEODALİTE .....
FEODALİTE .....
FEODALİTE .....
FEODALİTE .....
FEODALİTE .....
FEODALİTE .....
FEODALİTE .....

II. Bölüm

I.Bölümde verdiğiniz cevaplarınız ile **feodalite** kelimesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. Cümle: .....
2. Cümle: .....
3. Cümle: .....
4. Cümle: .....
5. Cümle: .....
6. Cümle: .....
7. Cümle: .....
8. Cümle: .....
9. Cümle: .....
10. Cümle: .....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	Orta Çağ'da Dünya
KONU	Orta Çağ'da Ekonomi
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	9.3.2. Orta Çağ'da tarım ve ticaretin yaygın ekonomik faaliyetler olduklarını kavrar. *b) Orta Çağ'da Asya ve Avrupa arasındaki ticarete konu olan mallara, nakliye araçlarına, ticaret mekânlarına (arasta, bedesten, han, kapan, ribat, kervansaray, pazar, liman, panayır) ve madeni paralara değinilir.* *c) Kral Yolu, İpek Yolu, Kürk Yolu ve Baharat Yolu'nun dünya ticaretindeki rollerine ve bu yollara hâkim olma mücadelelerinin gerekçelerine vurgu yapılır. Söz konusu ticaret güzergâhları harita/haritalar üzerinde gösterilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin, ticari mekânlar ve ticaret yolları ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"Orta Çağ'da Ticaret"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 3 ve 9 **II.** 2, 5 ve 7 **III.** 1, 4, 6 ve 8 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "3 ve 9" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 2, C2 =2, C3 = 0 ve C4 = 7'dir. **Formül:** (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/7 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "1, 3, 5 ve 6" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 1, C2 = 2, C3 = 3 ve C4 = 7'dir. (C1:C2) - (C3:C4) = 1/2 - 3/7 = 0,08 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 5,4 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,08+1)x5=5,4 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"Orta Çağ'da Ticaret"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *"Orta Çağ'da Ticaret"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
ORTA ÇAĞ'DA TİCARET

Aşağıda *"Orta Çağ'da Ticaret"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 30'dur.

Kral Yolu 1	Kapan 2	Kervansaray 3
İpek Yolu 4	Bedesten 5	Kürk Yolu 6
Arasta 7	Baharat Yolu 8	Ribat 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri Orta Çağ'da yolcuların ve tüccarların konaklamaları için kullanılan mekânlardır?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri Orta Çağ'da kullanılan alışveriş mekânlarıdır?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri İlk ve Orta Çağ'da yaygın olarak kullanılan ticaret yollarıdır?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası
KONU	Türk Kitabelerine Göre Güç ve Yönetim Anlayışı
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	9.4.2. İlk ve Orta Çağlarda İç Asya'daki Türk siyasi teşekküllerinin güç ve yönetim yapısını kavrar. *c) Kazanım kapsamındaki konular işlenirken Orhun Kitabelerinden örnekler verilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	2 Hafta (Araştırma) + 1 Ders Saati (Sunum)
ÖLÇME ARACI	**Performans Görevi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planını hazırlaması, • Grupla iş birliği içinde çalışması, • Orhun Yazıtları hakkında araştırma yapması, • Elde ettiği verileri kaydetmesi, • Araştırma sonucu oluşturduğu poster veya dijital sunuyu sınıfta sunması, • Sorulan sorulara doğru ve yeterli cevaplar vermesi beklenir. **NOT:** Bu performans görevi öğrencilere konu işlenmeden 2 hafta önce verilir.
DEĞERLENDİRME	Dereceli puanlama anahtarı Öz ve akran değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak *"Orhun Yazıtları"* konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

PERFORMANS GÖREVİ
ORHUN YAZITLARI

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, bu görevde *"Orhun Yazıtları"* ile ilgili araştırma yapmanız beklenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- 3-4 kişilik gruplar oluşturarak bir çalışma planı hazırlayın.
- Orhun Yazıtlarının tarihini,
- Yazıtlarda Türklerin devlet ve yönetim anlayışı ile ilgili ifadeleri,
- Türklerde sosyal devlet anlayışı ile ilgili ifadeleri,
- Yazıtların bulunması ve üzerinde yapılan incelemeleri,
- Nasıl korunduğunu ve şu andaki durumunu araştırınız.

NOT: Araştırmalarınızda üniversitelerin ve bilimsel dergilerin internet sitelerini kullanınız.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı yaparken ve sunumlarınızı hazırlarken çalışma planına uygun bir şekilde ilerleyiniz.
- Grup içerisindeki iş bölümüne, uyum ve koordinasyona dikkat ediniz.
- Çalışmalarınız sırasında bilirkişilerden, öğretmeninizden rehber olmaları yönünde destek alabilirsiniz.
- Araştırmalarınızı raporlaştırıp görsellerle destekleyerek poster veya dijital sunu hazırlayınız.
- Araştırmalarınız sonucunda öğrendiğiniz bilgiler ışığında Orhun Yazıtları ile ilgili görüşlerinizi belirteceğiniz kısa bir değerlendirme yazısı yazınız.
- Araştırma raporunuzu aşağıdaki başlıklara göre hazırlayınız.
  - Çalışmanın konusu
  - Çalışmanın amacı
  - Kullanılan yöntem
  - Bulgular
  - Sonuç ve tartışma
  - Kaynakça

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı size verilen süre içinde bitirerek belirtilen tarihte sunmak üzere hazırlanınız.
- Hazırladığınız poster veya dijital sunuyu etkin bir dil kullanarak sınıf ortamında arkadaşlarınıza anlatınız.
- Sunum sonrasında sorulan soruları cevaplayınız.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

Dereceli Puanlama Anahtarı				
Ölçütler	**Mükemmel (4)**	**İyi (3)**	**Orta (2)**	**Geliştirilmesi gerekli (1)**
Çalışma planı hazırlama	Çalışma planı araştırma başlıkları detaylı bir şekilde yazılarak hazırlanmış, iş bölümü yapılmış.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmış.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmamış.	Çalışma planı hazırlanmamış veya araştırma ile ilgili olmayan bir plan hazırlanmıştır.
Araştırma raporunu hazırlama	Araştırma raporu detaylı ve farklı kaynakları içerecek şekilde hazırlanmış. Kaynaklar yazılmış.	Araştırma raporu detaya inilmeden genel hatları ile ve farklı kaynakları içerecek şekilde hazırlanmış.Kaynaklar yazılmış.	Araştırma raporu detaya inilmeden genel hatları ile ve tek bir kaynaktan hazırlanmış.	Araştırma raporu hazırlanmamış veya konusu ile ilgisi olmayan bir rapor yazılmış.
Değerlendirme yazısı yazma (Makale yazma)	Orhun Yazıtlarını her yönüyle değerlendirdiği, Orhun Yazıtları ile ilgili görüşlerini belirten değerlendirme makalesi yazılmış.	Orhun Yazıtlarını her yönüyle değerlendirdiği bir makale yazılmış.	Orhun Yazıtlarını genel hatlarıyla ele aldığı veya sadece isimlerini yazdığı bir makale yazılmış.	Makale yazılmamış veya konu ile ilgisi olmayan bir makale yazılmış.
Poster veya dijital sunumun İçeriği	Poster veya dijital sunum dünya ve ülkemizden bol miktarda görsel ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmış.	Poster veya dijital sunum görsel ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmış.	Poster veya dijital sunum görsel içermeden sadece konuyla ilgili genel bilgiler içerecek şekilde hazırlanmış.	Poster veya dijital sunum hazırlanmamış veya konu ile ilgisi olmayan bir poster/dijital sunum hazırlanmış.
Sınıf içi sunum	Hazırlanan sunum düzgün bir Türkçe ile, etkili bir ses tonu ve beden dili kullanılarak sunuldu. Sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verildi.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde sunuldu. Sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verildi.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde sunuldu. Sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilemedi.	Sunum doğru ve etkin bir şekilde sunulamadı.
Grup iletişimi	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ve iş birliği içinde çalışılmıştır.	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ancak iş birliği içinde çalışılmamıştır.	Grup içinde iş bölümü ve iş birliği anlamında sorunlar oluşmuştur.	Grup içinde iş bölümü yapılmamış ve iş birliği içinde çalışılmamıştır.
Genel Toplam				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

Öz ve Akran Değerlendirme

Bu form grup olarak çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıdaki her ifadeyi okuyunuz. Bu ifadelere göre önce gruptaki arkadaşlarınızı, son sütunda ise kendinizi değerlendiriniz.

Buna göre; 5: Çok iyi, 4: İyi, 3: Orta, 2: Kabul edilebilir, 1: Geliştirilmesi gerekli olarak dereceleyiniz.

Değerlendirme Yapan Öğrencinin Adı Soyadı:

Performans görevi öncesi / süreci / sonrası davranışlar	1. Öğrencinin Adı	2. Öğrencinin Adı	3. Öğrencinin Adı	4. Öğrencinin Adı	5. Öğrencinin Adı	6. Öğrencinin Adı	Ben
Konu ile ilgili temel kavramları bilir/bilirim.							
Ön hazırlık çalışmaları yapmıştır/yaptım.							
Çalışmaları ilgili kavramları kapsayacak şekilde gerçekleştirmiştir/gerçekleştirdim.							
Elde edilen verileri doğru kaydetmiştir/kaydettim.							
Orhun Yazıtlarının önemi ile ilgili fikir belirtmiştir/belirttim.							
Sunumu tam ve doğru bir şekilde hazırlamıştır/hazırladım.							
Grup içinde aktif olarak sürece katılmıştır/katıldım.							
Grup içinde etkili bir iletişim kurmuştur/kurdum.							
Konu ile ilgili sorulara net ve doğru cevap vermiştir/verdim.							
Zamanı etkili kullanmıştır/kullandım.							
TOPLAM							

Grup çalışması hakkında genel görüş ve önerileriniz:

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası
KONU	İlk Türk Devletlerinde Gücün Meşruiyet Kaynağı
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	9.4.2. İlk ve Orta Çağlarda İç Asya'daki Türk siyasi teşekküllerinin güç ve yönetim yapısını kavrar. *a) Asya Hun, Kök Türk ve Uygur Devletleri, gücün meşruiyet kaynağı (Gök Tengri ve Kut inançları); gücün maddi kaynakları (coğrafi yapı, konargöçer hayat tarzı, soy dayanışması ve silahlı güç); güç paylaşımı ve yönetim organizasyonu (kurultay, ikili teşkilat yapısı ve ülüş ilkesi) temaları çerçevesinde ele alınır.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, *"İlk Türk Devletlerinde Gücün Meşruiyet Kaynağı"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 3. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 3. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için ise (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 2. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"İlk Türk Devletlerinde Gücün Meşruiyet Kaynağı"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
İLK TÜRK DEVLETLERİNDE GÜCÜN MEŞRUİYET KAYNAĞI

Aşağıda *"İlk Türk Devletlerinde Gücün Meşruiyet Kaynağı"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşılabilecektir.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

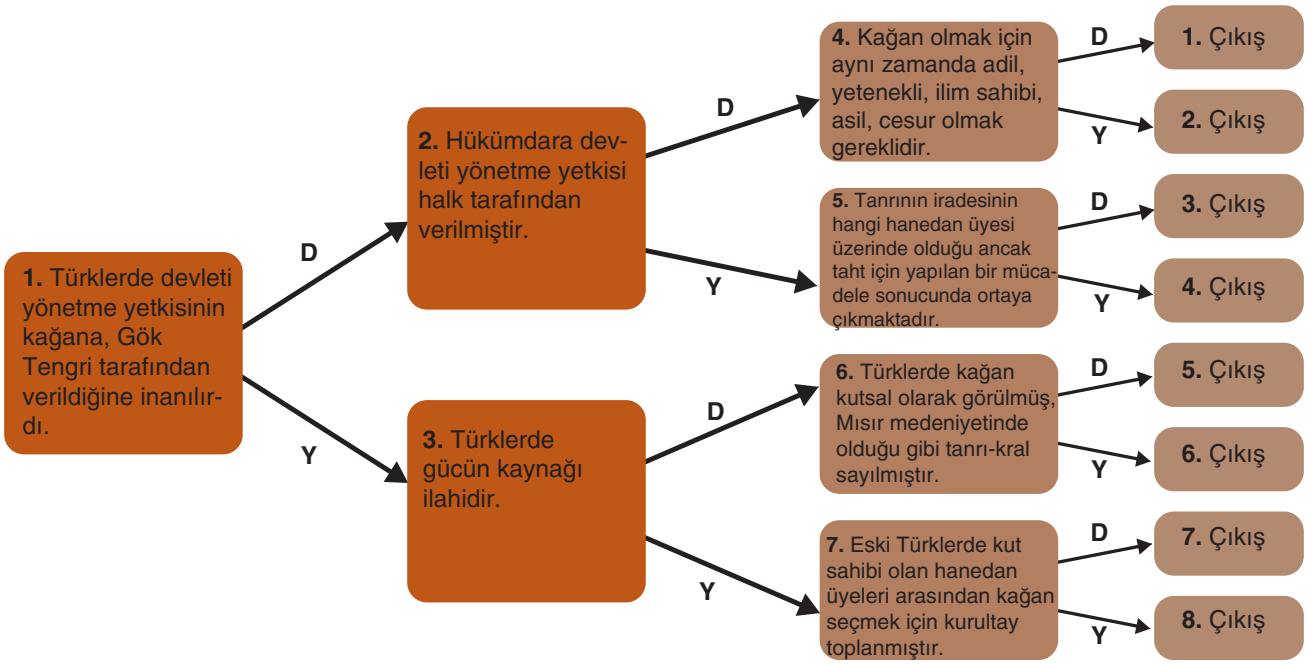

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası
KONU	İlk Türk Devletleri
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	9.4.2. İlk ve Orta Çağlarda İç Asya'daki Türk siyasi teşekküllerinin güç ve yönetim yapısını kavrar. *a) Asya Hun, Kök Türk ve Uygur Devletleri, gücün meşruiyet kaynağı (Gök Tengri ve Kut inançları); gücün maddi kaynakları (coğrafi yapı, konargöçer hayat tarzı, soy dayanışması ve silahlı güç); güç paylaşımı ve yönetim organizasyonu (kurultay, ikili teşkilat yapısı ve ülüş ilkesi) temaları çerçevesinde ele alınır.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden *"İlk Türk Devletleri"* ile ilgili verilen kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı bir cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 20 kavram olduğundan: 20 x 1 puan = 20 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 20'dir. 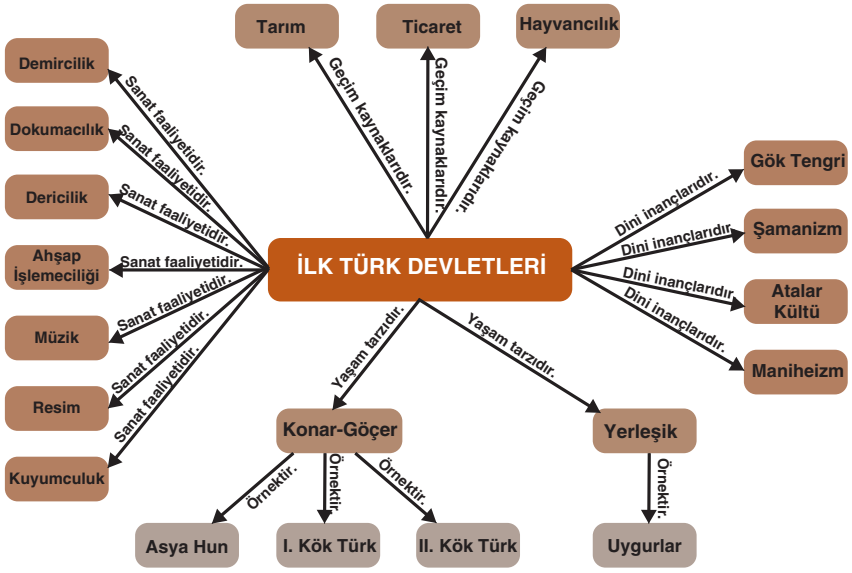
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin *"İlk Türk Devletleri"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin *"İlk Türk Devletleri"* konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12

KAVRAM HARİTASI
İLK TÜRK DEVLETLERİ

Aşağıda *"İlk Türk Devletleri"* ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara aşağıda verilen kavramları doğru olacak şekilde yerleştiriniz.

Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 20'dir.

İlk Türk Devletleri İle İlgili Kavramlar	
Ahşap İşlemeciliği	II. Kök Türk
Asya Hun	Kuyumculuk
Atalar Kültü	Maniheizm
Demircilik	Müzik
Dericilik	Resim
Dokumacılık	Şamanizm
Gök Tengri	Tarım
Hayvancılık	Ticaret
Konar-göçer	Uygurlar
I. Kök Türk	Yerleşik

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12

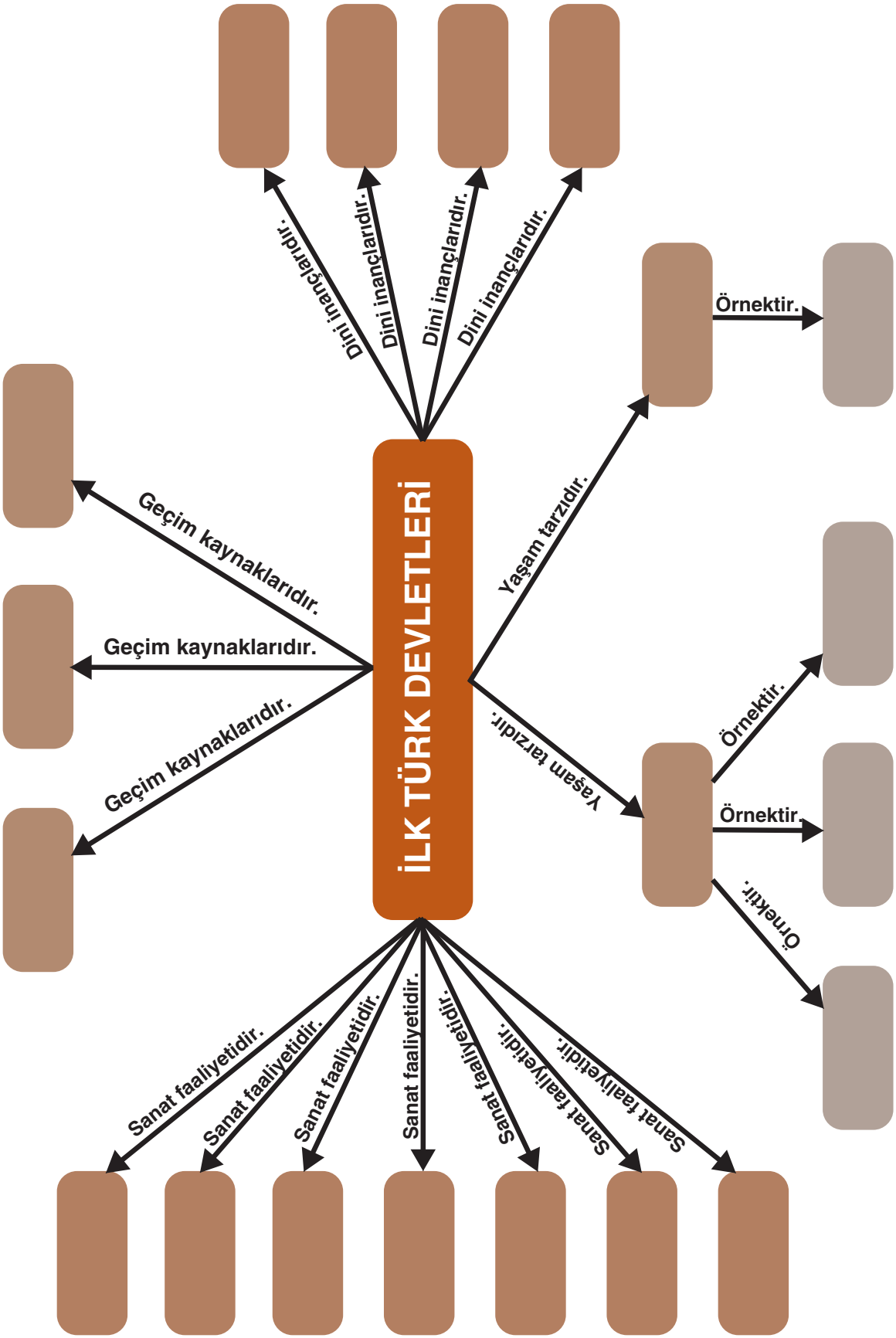

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İslam Medeniyetinin Doğuşu
KONU	İslamiyet'in Doğduğu Dönemde Dünya
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	9.5.1. İslamiyet'in doğuşu sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın genel durumunu açıklar. *c) "Cahiliye Dönemi" kavramı toplum düzeni açısından açıklanır.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kelime İlişkilendirme Testi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin **cahiliye** ile ilgili zihninde çağırışım yapan kelime veya kavramları yazması, yazdığı bu kavram veya kelimeleri **cahiliye** ile birlikte kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**I. Bölüm:** Öğrencinin **cahiliye** ile ilişkili yazdığı her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. Örnek: Putperestlik **II. Bölüm:** Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir. Örnek: Cahiliye devrinde Arabistan'da en yaygın inanç putperestliktir.
GERİ BİLDİRİM	**Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda:** Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlanması önerilir. **Bu ölçme aracının konu işlendikten sonra kullanılması durumunda:** Değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin konuyu tekrar etmeleri önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanılgılarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
CAHİLİYE

I. Bölüm

Aşağıya **cahiliye** kavramı ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri/kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"CAHİLİYE" kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

CAHİLİYE .....
CAHİLİYE .....
CAHİLİYE .....
CAHİLİYE .....
CAHİLİYE .....
CAHİLİYE .....
CAHİLİYE .....
CAHİLİYE .....
CAHİLİYE .....
CAHİLİYE .....

II. Bölüm

I. Bölümde verdiğiniz cevaplarınız ile **cahiliye** kelimesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. Cümle: .....
2. Cümle: .....
3. Cümle: .....
4. Cümle: .....
5. Cümle: .....
6. Cümle: .....
7. Cümle: .....
8. Cümle: .....
9. Cümle: .....
10. Cümle: .....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İslam Medeniyetinin Doğuşu
KONU	İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	9.5.1. İslamiyet'in doğuşu sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın genel durumunu açıklar. *b) Hz. Muhammed'in peygamberliğinin öncesinde Mekke'deki ve Arap Yarımadası'nın geri kalan kısmındaki siyasi durum ve toplumsal düzen ana hatlarıyla ele alınır.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden *"İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu"* ile ilgili kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı bir cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları istenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 9 kavram olduğundan: 10 x 1 puan =10 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 10'dur 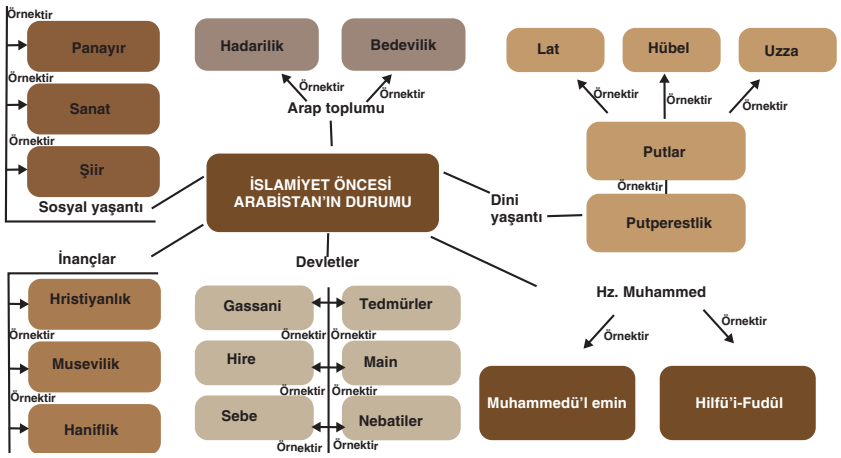
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin *"İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin *"İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu"* konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

KAVRAM HARİTASI

İSLAMİYET'İN DOĞUŞU SIRASINDA ARAP YARIMADASI, ASYA, AVRUPA VE AFRİKA'NIN GENEL DURUMU

Aşağıda *"İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu"* ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz.

Doğru yerleştirdiğiniz her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 10'dur.

İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu ile İlgili Kavramlar	
Hadarilik	Musevilik
Haniflik	Nebatiler
Hristiyanlık	Panayır
Hübel	Tedmürler
Muhammedü'l-emin	Uzza

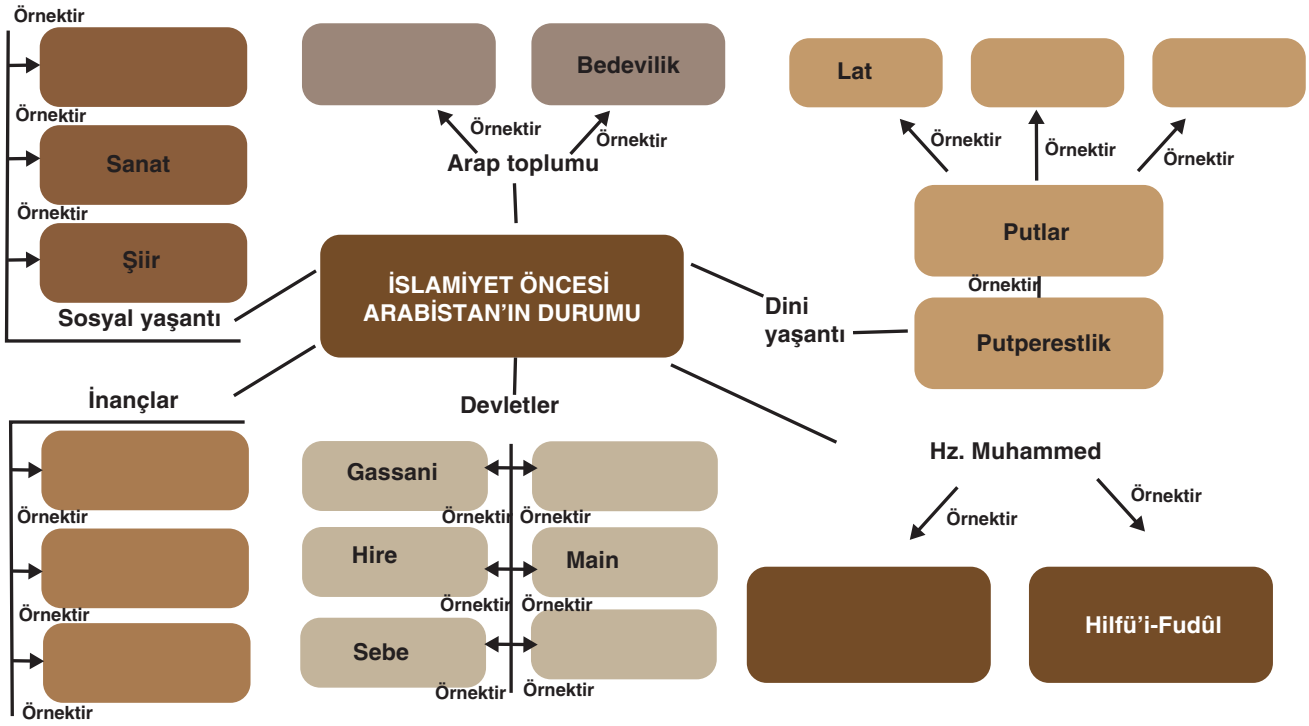

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	İslam Medeniyetinin Doğuşu
KONU	İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu
KAZANIM	9.5.1. İslamiyet'in doğuşu sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın genel durumunu açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, "*İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu*" ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 2. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 2. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 4. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
İSLAMİYET'İN DOĞUŞU SIRASINDA ARAP YARIMADASI, ASYA, AVRUPA VE AFRİKA'NIN GENEL DURUMU

Aşağıda *"İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın Genel Durumu"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

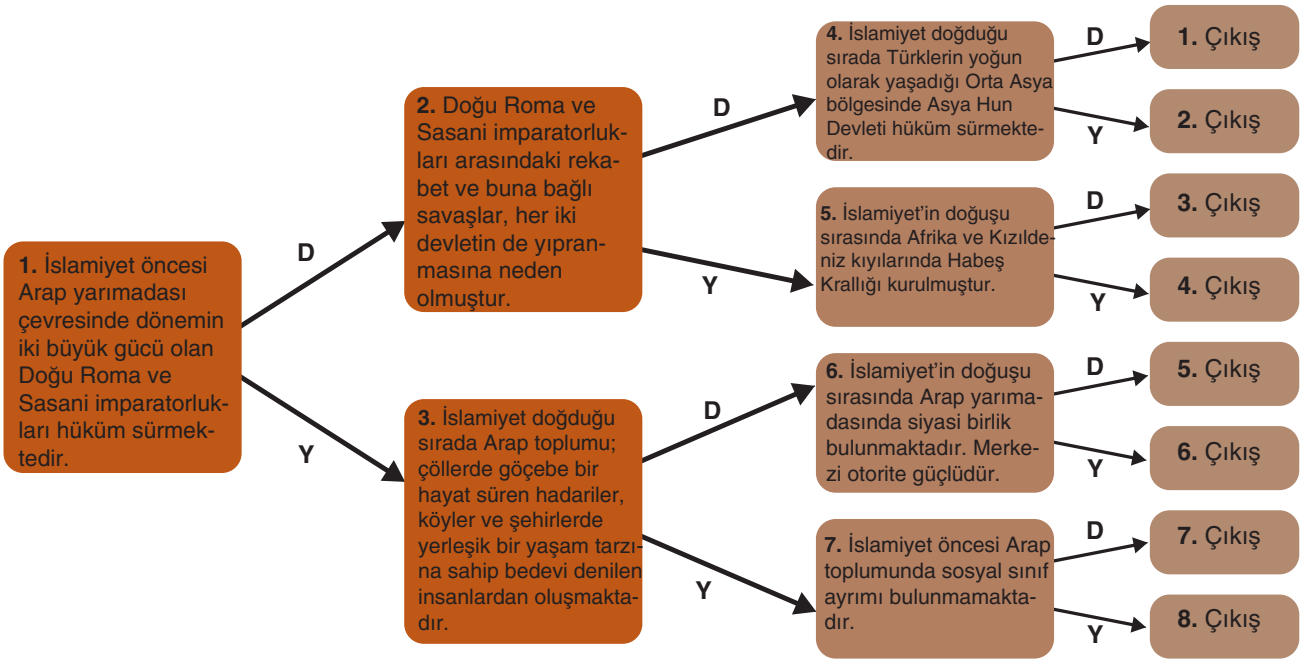

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 16

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri
KONU	İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi
KAZANIM	9.6.3. Karahanlı ve Gazneli örneklerinden hareketle İslamiyet'in kabulünün Türk devlet yapısında ve toplumsal hayatta meydana getirdiği değişimleri analiz eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin *"İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 2. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 2. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış, 2. çıkışa ulaşmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 4. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış, 4. çıkışa ulaşmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi"* ni tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 16

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
İSLAMİYET'İN TÜRK DEVLET VE TOPLUM YAPISINA ETKİSİ

Aşağıda *"İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi"* ile ilgili birbiriyle bağlantılı Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşılabilecektir.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

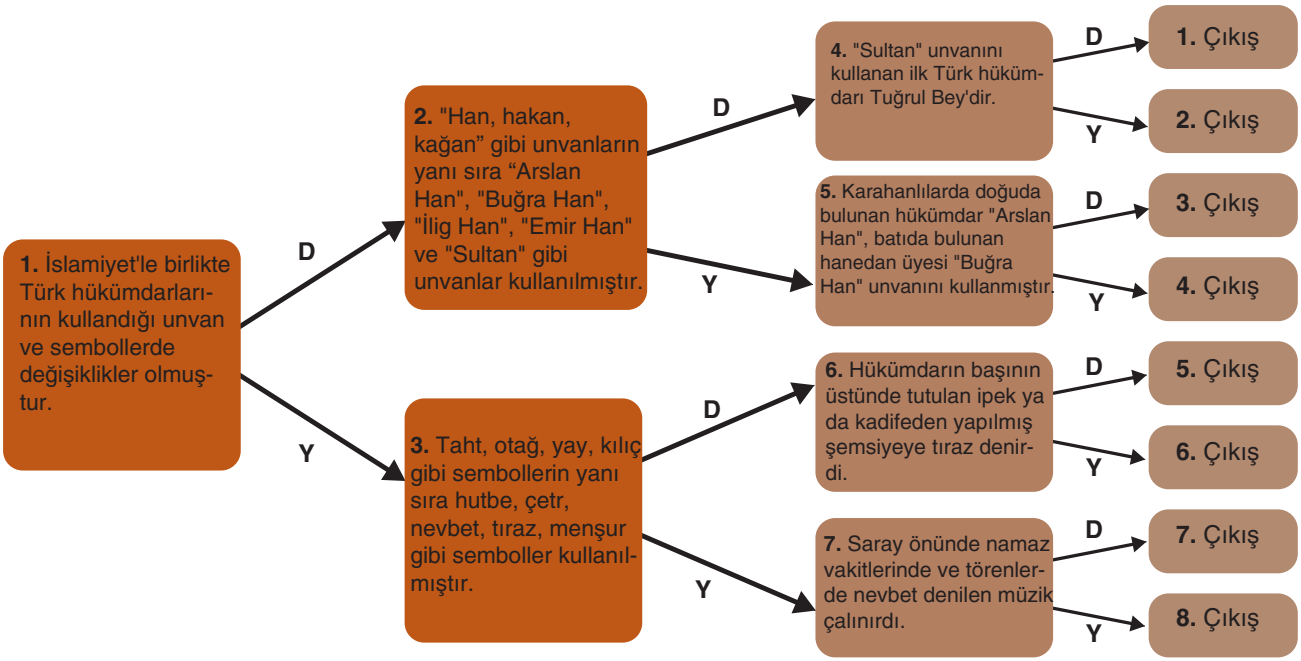

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri
KONU	İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi
KAZANIM	9.6.3. Karahanlı ve Gazneli örneklerinden hareketle İslamiyet'in kabulünün Türk devlet yapısında ve toplumsal hayatta meydana getirdiği değişimleri analiz eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin, Türk devlet ve toplum yapısı ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 4 ve 5 **II.** 7, 8 ve 9 **III.** 1, 2, 3 ve 6 **IV.** 1, 2 ve 3 **V.** 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "4 ve 5" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 2, C2 =2, C3 = 0 ve C4 = 7'dir. **Formül:** (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/7 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "2, 3, 4 ve 5" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 2, C3 = 2 ve C4 = 7'dir. (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 2/7 = 0,72 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 8,6 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,72+1)x5=8,6 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *"İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 17

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
İSLAMİYET'İN TÜRK DEVLET VE TOPLUM YAPISINA ETKİSİ

Aşağıda *"İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 50'dir.

Kut 1	Veraset 2	İkili teşkilatlanma 3
Kurultay 4	Ayuki 5	Töre/Örf 6
Şeri hukuk 7	Divan 8	Vezir 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri İslamiyet'in kabulüyle birlikte artık kullanılmamıştır?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri İslamiyet'in kabulüyle birlikte Türk devlet anlayışı ve yönetiminde ilk defa görülmüştür?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri Orta Asya geleneğinden gelmekle birlikte ilk Türk-İslam devletleri tarafından da uygulanmaya devam etmiştir?

IV. Kutucuklardan hangisi/hangileri egemenlik hakkının tek bir aileye (hanedana) ait olduğu anlayışına kanıt oluşturur?

V. Kutucuklardan hangisi/hangileri İslamiyet öncesi Türk devlet anlayışı ve yönetimi ile ilgili kavramlardır?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18

DERS	TARİH
SINIF	9
ÜNİTE	Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri
KONU	İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi
KAZANIM Kazanım Açıklaması	9.6.3. Karahanlı ve Gazneli örneklerinden hareketle İslamiyet'in kabulünün Türk devlet yapısında ve toplumsal hayatta meydana getirdiği değişimleri analiz eder. *Dönemin yazılı eserleri "Kutadgu Bilig", "Divânü Lûgati't-Türk", "Atabetü'l-Hakayık" ve "Divân-ı Hikmet"e kısaca değinilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	5 ay
ÖLÇME ARACI	**Proje**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	**PROJENİN İÇERİĞİ:** • İlk aşamada İslamiyet öncesinde Orta Asya'da görülen bozkır kültürüne dayalı konar-göçer yaşantı incelenir. Bu vesileyle öğrencilerin; ➢ Türk aile yapısı, ➢ Savaşçı Türk toplumu, ➢ Kadının toplumdaki yeri, ➢ Hayvancılık ve çadır kültürü, ➢ Hayvan üslubu, ➢ Uygurlarla beraber yerleşik hayata geçilmesinin ortaya çıkardığı sosyal değişim hakkında çeşitli kaynaklardan araştırma yapmaları beklenir. Böylelikle Orta Asya Türk toplumunun sosyal yaşantısı ortaya konur. • İkinci aşamada İslamiyet'in benimsenmesinin Türk toplumunun sosyal yaşantısında meydana getirdiği değişim incelenir. Bu vesileyle öğrencilerin; ➢ gündelik yaşam, ➢ yerleşik hayata geçilmesi ve köy ve şehir hayatı, ➢ vakıf kültürü, ➢ mutasavvıflar ve Türk toplumuna etkileri hakkında çeşitli kaynaklardan araştırma yapmaları beklenir. Yapılan araştırmaların sonunda bozkır kültürüne dayanan konargöçer yaşantıda meydana gelen sosyal değişimin hızı ve boyutunun ortaya konması beklenir. • Üçüncü aşamada İslamiyet'in benimsenmesi ile Türk toplumunda ekonomik yaşamda meydana gelen değişim incelenir. Bu vesileyle öğrencilerin; ➢ İkta sistemiyle tarım ekonomisi arasındaki ilişkiyi, ➢ Ahi-fütüvvet teşkilatıyla sanayi üretimi ve ticari faaliyetler arasındaki ilişkiyi çeşitli kaynaklardan araştırmaları beklenir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18

ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	• Son bölümde İslamiyet'in benimsenmesi ile Türk toplumunda sanatta meydana gelen değişim incelenir. Bu vesileyle öğrencilerin; ➢ Resim ve heykel yasağının Türk-İslam sanatına etkisi ile minyatür, hat, tezhip, ebru sanatları, ➢ Mimaride ortaya konan yeni sanat türleri olan cami, medrese, türbe, kümbet, darüşşifa, ribat, kervansaray ve külliyeler hakkında çeşitli kaynaklardan araştırma yapmaları beklenir. • Projenin dört bölümünü (Orta Asya'da ortaya çıkan bozkır kültürüne dayalı konar-göçer yaşantının özellikleri, İslamiyet'in benimsenmesi ile Türk toplumunda sosyal yaşantıda, ekonomide, sanatta yaşanan değişim) içeren araştırma raporu hazırlanması, bol görsel-örneklerle donatılmış poster oluşturulması ve posterin sınıf ortamında sunulması beklenir. **PROJE RAPORU:** Araştırma raporunun aşağıdaki başlıklara göre hazırlanması gerekmektedir. • Projenin konusu • Projenin amacı • Kullanılan yöntem • Bulgular • Sonuç ve tartışma • Kaynakça **PROJE SUNUMU VE POSTER** Oluşturulan posterin; • Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması, • İlgili görsellerle desteklenmesi, • Kullanılan kaynakları içermesi beklenmektedir. Ayrıca; • Hazırlanan posterin sınıf ortamında sunulması, • Projede yapılması gereken faaliyetlerin çalışma takvimine göre yapılarak aylık olarak öğretmenle paylaşılması beklenmektedir.
DEĞERLENDİRME	Proje ve Sunu Değerlendirme Ölçeği Öz Değerlendirme Formu
GERİ BİLDİRİM	Çalışma takvimine göre proje çalışmasında her öğrencinin yaptığı faaliyetler aylık olarak takip edilerek gerekli yönlendirmelerin yapılması önerilir. Proje çalışması süreci sonunda değerlendirme sonuçları dikkate alınarak her öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18

PROJE
İSLAMİYET'İN TÜRK DEVLET VE TOPLUM YAPISINA ETKİSİ

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, bu projede sizden İslamiyet'e geçişle birlikte Türk toplumunun sosyal, ekonomik, sanat alanlarında gösterdiği değişimi inceleyip değerlendirmeniz beklenmektedir. Bu projeyi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Sevgili öğrenciler, çalışmaya başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- Bir çalışma planı oluşturunuz, bu planda yapılacak işleri ve çalışma takviminizi belirtiniz.
- Kullanacağınız kaynakları belirleyiniz.
- İhtiyaç duyduğunuzda öğretmeninize danışabilirsiniz.

Çalışmanızı yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- Öncelikle Orta Asya'da ortaya çıkan bozkır kültürüne dayalı konar-göçer yaşantının genel özellikleri ortaya konur. Bu vesileyle;
  - Türk aile yapısı,
  - Savaşçı Türk toplumu,
  - Kadının toplumdaki yeri,
  - Hayvancılık ve çadır kültürü,
  - Hayvan üslubu,
  - Uygurlarla beraber yerleşik hayata geçilmesinin ortaya çıkardığı sosyal değişim

  hakkında "Orhun Kitabeleri" başta olmak üzere çeşitli kaynaklardan araştırma yapılması beklenir. Böylelikle Orta Asya Türk toplumunun sosyal yaşantısı ortaya konur.

- İkinci bölümde İslamiyet'in benimsenmesinin Türk toplumunun sosyal yaşantısında meydana getirdiği değişimle ilgili Karahanlı, Gazneli ve Büyük Selçuklu Devletleri örnek alınarak;
  - Gündelik yaşam,
  - Yerleşik hayata geçilmesi ile köy ve şehir hayatı,
  - Vakıf kültürü,
  - Mutasavvıflar ve Türk toplumuna etkileri

  hakkında başta Türk İslam edebiyatının ilk yazılı eserleri olan "Divânü Lûgati't-Türk, Kutadgu Bilig, Atabetü'l-Hakayık, Divân-ı Hikmet, Siyasetname" başta olmak üzere çeşitli kaynaklardan araştırma yapması beklenir. Yapılan araştırmaların sonunda bozkır kültürüne dayanan konargöçer yaşantıda meydana gelen sosyal değişimin hızı ve boyutunun ortaya konması beklenir.

- Üçüncü aşamada İslamiyet'in benimsenmesi ile Türk toplumunda ekonomik yaşamda meydana gelen değişimle ilgili;
  - İkta sistemiyle tarım ekonomisi arasındaki ilişkinin,
  - Ahi-Fütuvvet teşkilatıyla sanayi üretimi ve ticari faaliyetler arasındaki ilişkinin

  araştırılması beklenir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18

- Son bölümde İslamiyet'in benimsenmesi ile Türk toplumunda sanatta meydana gelen değişimle ilgili;
  - ➢ Resim ve heykel yasağının Türk-İslam sanatına etkisi ve minyatür, hat, tezhip, ebru sanatları,
  - ➢ Mimaride ortaya konan yeni türler olan cami, medrese, türbe, kümbet, darüşşifa, ribat, kervansaray ve külliye hakkında araştırma yapılması beklenir.
- Öğrencilerin projenin dört bölümü için (Orta Asya'da ortaya çıkan bozkır kültürüne dayalı konar-göçer yaşantısının özellikleri, İslamiyet'in benimsenmesi ile Türk toplumunda sosyal yaşantıda, ekonomide, sanatta yaşanan değişim) bol görsel ve örneklerle donanmış araştırma raporu hazırlaması, poster oluşturarak sınıf ortamında paylaşması beklenir.

Araştırma raporunun aşağıdaki alt başlıkları içermesine dikkat etmelisiniz:

- Projenin konusu
- Projenin amacı
- Kullanılan yöntem
- Bulgular
- Sonuç ve tartışma
- Kaynakça

Projenizi sunmak için hazırlayacağınız posterde şunlara dikkat etmelisiniz:

Posterinizin;

- Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması,
- İlgili görsellerle desteklenmesi,
- Kullanılan kaynakları içermesi gerekmektedir.

Proje posterini en fazla 10 dakikalık sürede sununuz. Proje çalışmasını yaparken aşağıdaki çalışma takvimine uymaya ve çalışmalarınızı her ay öğretmeninizle paylaşmaya dikkat etmelisiniz.

Faaliyetler	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay
Konu ile ilgili araştırma yapma	+	+	+	+	
Araştırma bulgularını değerlendirme		+	+	+	
Rapor hazırlama			+	+	
Poster oluşturma ve sunma					+

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18

Aşağıdaki değerlendirme ölçeği, projenizin hangi ölçütlere göre değerlendirileceği konusunda sizlere bilgi vermek için hazırlanmıştır. Projenizin hazırlanması ve sunum aşamasında, aşağıdaki ölçütler size yol gösterici olacaktır.

PROJE VE SUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

BECERİLER	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi Gerekli (1)
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ				
Projenin amacını belirleme				
Projeye uygun çalışma planı yapma				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
Projeyi çalışma planına göre gerçekleştirme				
II. PROJENİN İÇERİĞİ				
Doğru bilgileri kullanma				
Toplanan bilgileri düzenleme				
Verileri analiz etme				
Elde edilen verilerden çıkarımda bulunma				
Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
Araştırma raporunda alt başlıklara yer verme				
Posteri amacına uygun hazırlama				
Araştırma raporu ve posterde Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma				
Yaratıcılık yeteneğini kullanma				
III. SUNU YAPMA				
Sunuyu hedefe yönelik materyallerle destekleme (poster vb.)				
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma				
Sorulara cevap verebilme				
Verilen sürede sunuyu yapma				
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma				
Sunuda akıcı bir dil ve beden dili kullanma				
Sunu sırasında özgüvene sahip olma				
GENEL TOPLAM				

Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20'dir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 18

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı: .....

Bu form kendinizi değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği + ile işaretleyiniz. Bu öz değerlendirme formundan alınabileceğiniz en yüksek puan 18, en düşük puan ise 6'dır.

BECERİLER	DERECELER		
	Her zaman (3)	Bazen (2)	Hiçbir zaman (1)
1. Yönergeyi izledim.			
2. Araştırmamda farklı kaynaklar kullandım.			
3. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			
4. Faaliyetlerimi çalışma takvimine uygun olarak gerçekleştirdim.			
5. Anlamadığım yerlerde öğretmenime danıştım.			
6. Araştırma raporumu ve posterimi sınıfla paylaştım.			

Aşağıdaki maddeleri yaptığınız proje çalışmasını dikkate alarak cevaplayınız.

• **Bu projeden neler öğrendim?**

.....

.....

.....

.....

• **Bu proje çalışması sırasında en iyi yaptığım şeyler:**

.....

.....

.....

.....

• **Bu proje çalışmasında en çok zorlandığım bölümler:**

.....

.....

.....

.....

10. SINIF

Seçilen Kazanımlar ve Geliştirilen Ölçme Araçları

KAZANIM	ÖLÇME ARACI
10.1.3. Anadolu'daki ilk Türk siyasi teşekküllerinin birbirleriyle ve çevre devletlerle olan ilişkilerini uzlaşma ve çatışma bağlamında değerlendirir.	Açık Uçlu Soru
	Kavram Haritası
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
10.3.3. Yeniçeri Ocağının ve devşirme sisteminin Osmanlı devletleşme sürecine etkisini analiz eder.	Kelime İlişkilendirme Testi
	Performans Görevi
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
10.4.2. Osmanlı devlet idaresinin ilmiye, kalemiye ve seyfiye sınıflarının birlikteliğine dayalı yapısını analiz eder.	Kavram Haritası
	Performans Görevi
	Yapılandırılmış Grid
10.5.4. 1520-1595 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.	Kavram Haritası
	Performans Görevi
	Yapılandırılmış Grid
10.7.3. Osmanlı ekonomik sistemi içerisinde tarımsal üretimin önemini fark eder.	Kavram Haritası
	Proje
	Yapılandırılmış Grid

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Yerleşme ve Devletleşme Sürecindeki Selçuklu Türkiyesi
KONU	Anadolu'nun İlk Fatihleri
KAZANIM	10.1.3. Anadolu'daki ilk Türk siyasi teşekküllerinin birbirleriyle ve çevre devletlerle olan ilişkilerini uzlaşma ve çatışma bağlamında değerlendirir.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Değerlendirme**
ÖNERİLEN SÜRE	30 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Açık Uçlu Soru**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin *"Anadolu'nun Fethi"* ile ilgili metni okuyarak sorulara doğru cevap vermesi, Anadolu'nun Türkleşmesini analiz etmesi beklenir.
DEĞERLENDİRME	**OLASI CEVAPLAR** **1. Soru:** Doğru verilen her cevap 1 puandır. Bu sorudan alınabilecek en yüksek puan 1'dir. Malazgirt Savaşı'ndan önce yapılan seferler istila amacı güderken, sonraki seferler yurt tutmak amacıyla yapılmıştır. **2. Soru:** Doğru verilen her cevap 1 puandır. Bu sorudan alınabilecek en yüksek puan; 5 x 1 puan = 5'tir. Danişmentiler: Sivas merkez olmak üzere Tokat, Malatya, Kayseri ve Amasya çevresinde Saltuklular: Erzurum ve çevresinde Mengücekliler: Erzincan ve çevresinde Artuklular: Mardin merkez olmak üzere Hasankeyf, Harput'ta Çaka Beyliği: İzmir ve çevresinde **3. Soru:** Doğru verilen her cevap 1 puandır. Bu sorudan alınabilecek en yüksek puan; 4 x 1 puan = 4'tür. Danişmentliler: Yağıbasan Medresesi, Battalname, Danişmentname Mengücekliler: Turan Melek Darüşşifası, Divriği Ulu Cami Artuklular: Malabadi Köprüsü Saltuklular: Erzurum Ulu Cami, Üç Kümbetler **4. Soru:** Doğru verilen her cevap 1 puandır. Bu sorudan alınabilecek en yüksek puan 1'dir. İzmir ve çevresinde kurulan Çaka Beyliği ile Türk denizciliği başlamıştır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

DEĞERLENDİRME	**5. Soru:** Doğru verilen her cevap 1 puandır. Bu sorudan alınabilecek en yüksek puan 1'dir. Türk beylikleri ve Türkiye Selçuklu Devleti aralarında siyasi ve askeri rekabet olmasına rağmen Haçlı Seferleri başladığında bu rekabet bir kenara bırakılarak tüm beylikler ve Türkiye Selçuklu Devleti birlikte Haçlılara karşı mücadele etmiştir. **6. Soru:** Doğru verilen her cevap 1 puandır. Bu sorudan alınabilecek en yüksek puan 1'dir. Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri döneminde Kayseri, Malatya ve Sivas önemli eğitim ve bilim merkezleri hâline gelmiştir. Buralarda çok sayıda medrese açılmıştır. Anadolu'daki en eski medreselerden olan Yağıbasan Medresesi Danişmentlilere aittir. İlim ve fen alanında çalışma yapan kişilere değer verilmiş ve çalışmaları desteklenmiştir. Artuklularda yetişen El Cezeri gibi bilim adamları bu dönemde çok önemli çalışmalar yapmışlardır. Tüm sorulardan alınabilecek toplam puan 13'dür.
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak *"Anadolu'nun İlk Fatihleri"* konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksiklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

AÇIK UÇLU SORU
ANADOLU'NUN FETHİ

Aşağıdaki "*Anadolu'nun Fethi"* adlı metne göre soruları cevaplayınız.

Her soruya verdiğiniz doğru cevap 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 13'tür.

Malazgirt Zaferi, Türk ve dünya tarihin dönüm noktalarından birisini oluşturan önemli bir olaydır. Bu zafer sonunda, Bizans'ın bütün maddi imkanları kullanılarak hazırlamış büyük ordu, darmadağın edildiğinden zaferi izleyen yıllarda, Türk akıncı kuvvetleri kendilerine karşı belirli hiçbir direnişle karşılaşmadan Anadolu içlerine akarak kısa zamanda, Adalar Denizi ve Marmara kıyılarına kadar kolayca ilerlemişlerdir. Artık bir millet halinde, sel gibi akmakta olan Türkler, bu kez bir istila amacıyla değil, fethettikleri bölge ve yörelerde yerleşmeye başlamışlardır. Esasen zaferden sonra, Yukarı-Fırat'ta Erzurum merkez olmak üzere Saltuklular, Aşağı-Fırat'ta Erzincan bölgesinde Mengücekler, Sivas başkent olmak üzere Orta Anadolu'da Danişmentliler, Hasankeyf, Harput, Mardin bölgesinde Artuklular, İzmir ve çevresinde Çaka Beyliği adlarında ilk Türk Beylikleri kurulmuştur. Bu beylikler, Anadolu'nun Türk yurdu haline gelmesinde önemli rol oynamışlardır.

Danişment Gazi tarafından kurulan Danişmentliler, kısa sürede Orta Anadolu bölgesini ele geçirmişlerdir. Özellikle Malatya için Türkiye Selçukluları ile sık sık mücadele etmişlerdir. Ancak Haçlı Seferlerinin başlamasından sonra bu mücadele yerini Haçlılara karşı ittifaka bırakmıştır. Haçlılarla yapılan mücadele "Danişmentname" adlı destanda anlatılmaktadır. Bu destan Anadolu'da Battalname'den sonra ikinci destan olması açısından da önemlidir. Anadolu'nun ilk medresesi olan Yağıbasan Medresesi ise Danişmentlerin eğitime verdikleri değeri göstermektedir.

Sultan Alp Arslan'ın komutanlarından Mengücek Ahmet Gazi tarafından Erzincan, Kemah, Divriği bölgesinde Mengücekliler Beyliği kurulmuştur. Mengücekler döneminde yaptırılan Turan Melek Darüşşifa ile Divriği Ulu Cami 1985 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır.

Mardin merkezli kurulan Artuklular 1231 yılına kadar Mardin, Hasankeyf ve Harput olmak üzere Türk devlet geleneğine uygun olarak üç kol halinde yaşamışlardır. Hasankeyf kolu, Artuk Bey'in oğlu Sökmen Bey tarafından kurulmuştur. Başkenti Hasankeyf, daha sonra da Diyarbakır olarak belirlenmiştir. 1231 yılında Eyyubiler tarafından yıkılmışlardır. Harput kolunun kurucusu Mardin Artuklularından Melik İmameddin Ebubekir'dir. 1224 yılında I. Alaaddin Keykubad, Harput'u alarak bu kola son vermiştir. Mardin kolunun kurucusu İlgazi Bey'dir. Sırasıyla Türkiye Selçuklu, Eyyubi ve Moğol hakimiyetine girmişler, 1409 yılında Karakoyunlular tarafından yıkılmışlardır. Diyebiliriz ki I. Beylikler Dönemi'nde kurulan tüm beylikler içerisinde sadece Mardin Artukluları, Osmanlı Devleti ile çağdaş olmuştur. Farklı din ve ırkların bir arada bulunduğu bölgede hakimiyet kurmalarına rağmen halkın devlete bağlılığını sağlamayı başarmışlardır. Özellikle Diyarbakır ve Mardin'de bilim gelişmiştir. Sibernetiğin kurucularından kabul edilen El Cezeri su gücüyle çalışan mekanik araçlar yapmayı başarmıştır. Artuklulara ait olan Diyarbakır'daki Malabadi Köprüsü, Artukluların mimaride ne kadar ileri gittiklerini göstermesi açısından değerli bir eserdir.

Erzurum merkez olmak üzere Kuzey Anadolu'da kurulan Saltuklular, Anadolu'da kurulan ilk beyliktir. Ermeni ve Gürcülerle mücadele ederek onların gücünü kırmıştır. Bu sayede sonradan gelen Türkler, Anadolu'ya rahatça yerleşmişlerdir. Danişmentlilerle ittifak kurarak Haçlılara karşı mücadele etmişlerdir. Erzurum Ulu Cami ve Üç Kümbetler Saltuklardan günümüze kalan eserlerdir.

Çaka Bey, İzmir ve çevresinde beylik kurmuştur. Tüm Türk tarihi içerisinde ilk defa donanmaya sahip olan denizci beyliktir. Bu beyliğin kuruluş tarihi Türk Deniz Kuvvetlerinin kuruluş tarihi olarak kabul edilmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

1. Malazgirt Savaşı öncesi ve sonrasında Anadolu'ya yapılan akınlar arasında fark nedir?

.....
.....
.....
.....

2. Malazgirt Savaşı'ndan sonra kurulan beyliklerin isimlerini ve kuruldukları yerleri yazınız.

.....
.....
.....
.....

3. İlk beyliklerden günümüze kadar gelen mimari ve edebi eserler nelerdir?

.....
.....
.....
.....

4. Türk tarihi açısından Çaka Beyliği'nin önemi nedir? Kısaca açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

5. Beyliklerin, Haçlı Seferlerine karşı geliştirdikleri tutumu değerlendiriniz.

.....
.....
.....
.....

6. Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin eğitim ve bilime verdikleri önemi açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Yerleşme ve Devletleşme Sürecindeki Selçuklu Türkiyesi
KONU	Anadolu'nun İlk Fatihleri
KAZANIM	10.1.3. Anadolu'daki ilk Türk siyasi teşekküllerinin birbirleriyle ve çevre devletlerle olan ilişkilerini uzlaşma ve çatışma bağlamında değerlendirir.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Değerlendirme**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden *"Anadolu'nun ilk Fatihleri"* ile ilgili kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları istenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 10 kavram olduğundan 10 x 1 puan = 10 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 10'dur. 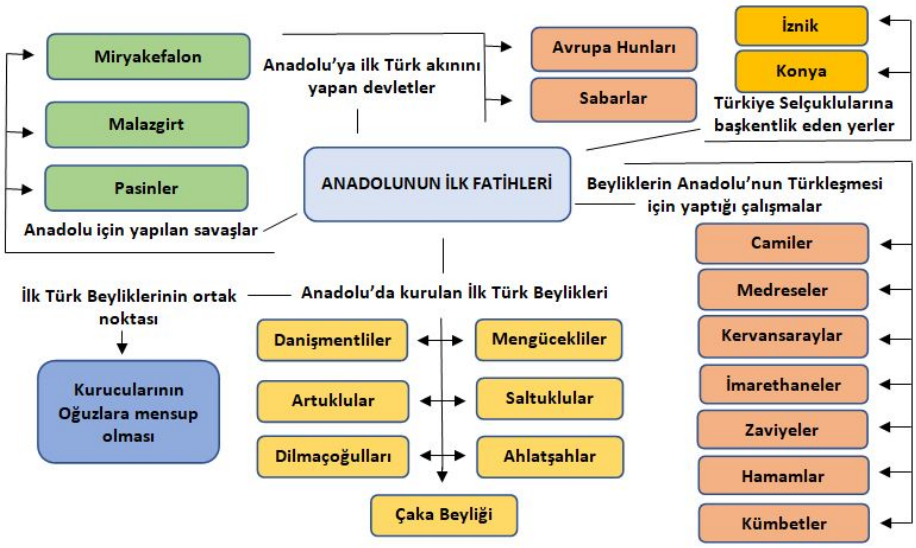
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin "*Anadolu'nun İlk Fatihleri*" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin "*Anadolu'nun ilk Fatihleri*" konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

KAVRAM HARİTASI
ANADOLU'NUN İLK FATİHLERİ

Aşağıda "*Anadolu'nun İlk Fatihleri*" ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz.

Doğru yerleştirdiğiniz her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 10'dur.

Anadolu'nun İlk Fatihleri ile İlgili Kavramlar	
Ahlatşahlar	Kervansaraylar
Avrupa Hunları	Miryakefalon
Çaka Beyliği	Pasinler
Danişmentliler	Sabarlar
İznik	Zaviyeler

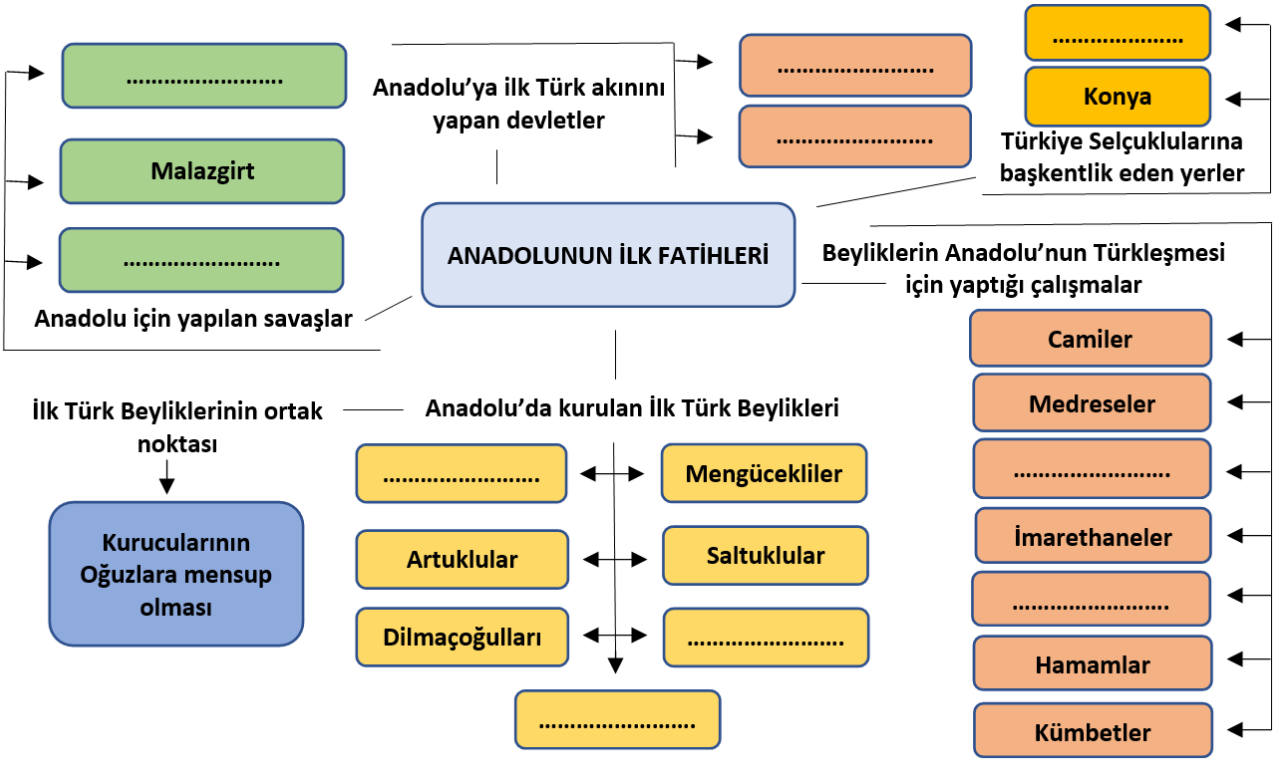

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Yerleşme ve Devletleşme Sürecindeki Selçuklu Türkiyesi
KONU	Anadolu'nun İlk Fatihleri
KAZANIM	10.1.3. Anadolu'daki ilk Türk siyasi teşekküllerinin birbirleriyle ve çevre devletlerle olan ilişkilerini uzlaşma ve çatışma bağlamında değerlendirir.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Değerlendirme**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, "*Anadolu'nun İlk Fatihleri*" ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 1. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 4. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin "*Anadolu'nun İlk Fatihleri*" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
ANADOLU'NUN İLK FATİHLERİ

Aşağıda "*Anadolu'nun İlk Fatihleri*" ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

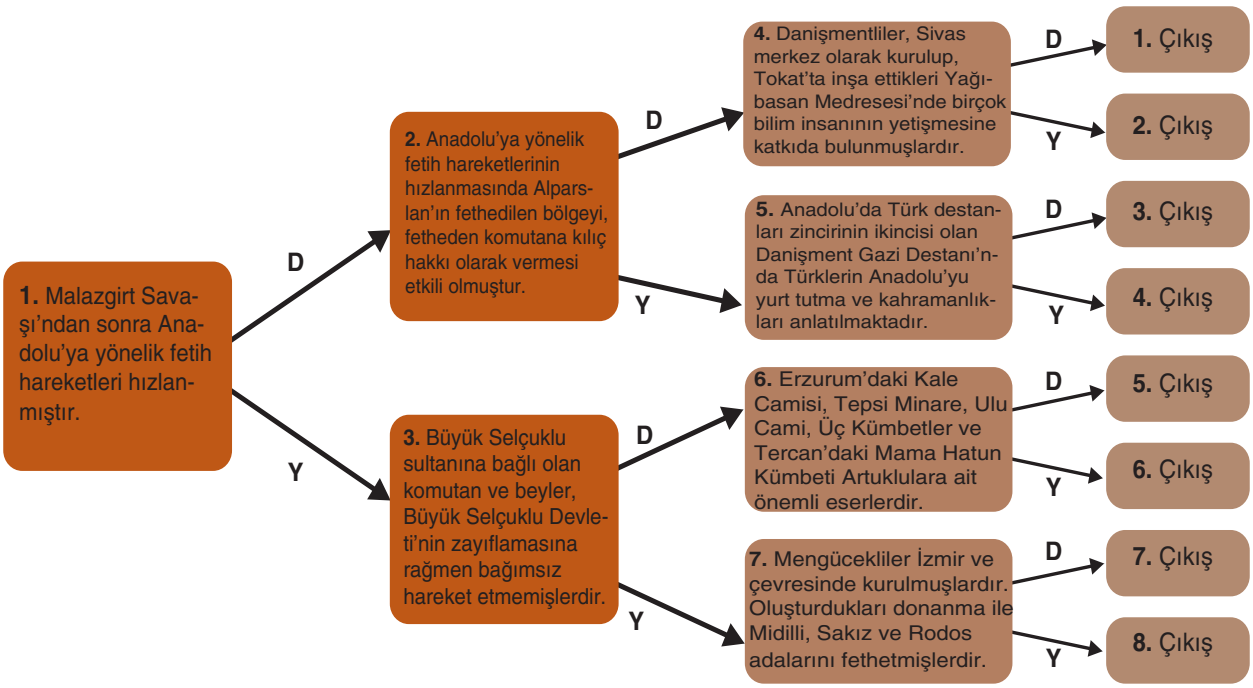

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler
KONU	Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi
KAZANIM	10.3.3. Yeniçeri Ocağının ve devşirme sisteminin Osmanlı devletleşme sürecine etkisini analiz eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kelime İlişkilendirme Testi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin **devşirme sistemi** kavramı ile ilgili zihninde çağrışım yapan kelime veya kavramları yazması, yazdığı bu kelime veya kavramları **devşirme sistemi** ile birlikte kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**I. Bölüm:** Öğrencinin **devşirme sistemi** ile ilişkili ürettiği her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. Örnek: I. Mehmet **II. Bölüm:** Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir. Örnek: Osmanlı Devleti'nde devşirme sistemi ilk kez I. Mehmet zamanında uygulanmaya başlamıştır.
GERİ BİLDİRİM	**Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda:** Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlanması önerilir. **Bu ölçme aracının konu işlendikten sonra kullanılması durumunda:** Değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin konuyu tekrar etmeleri önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanılgılarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
DEVŞİRME SİSTEMİ

I. Bölüm

Aşağıya **devşirme sistemi** kavramı ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri/kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"DEVŞİRME SİSTEMİ" ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

DEVŞİRME SİSTEMİ .....
DEVŞİRME SİSTEMİ .....
DEVŞİRME SİSTEMİ .....
DEVŞİRME SİSTEMİ .....
DEVŞİRME SİSTEMİ .....
DEVŞİRME SİSTEMİ .....
DEVŞİRME SİSTEMİ .....
DEVŞİRME SİSTEMİ .....
DEVŞİRME SİSTEMİ .....
DEVŞİRME SİSTEMİ .....

II. Bölüm

I. Bölümde verdiğiniz cevaplarınız ile **devşirme sistemi** kelimesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. Cümle: .....
2. Cümle: .....
3. Cümle: .....
4. Cümle: .....
5. Cümle: .....
6. Cümle: .....
7. Cümle: .....
8. Cümle: .....
9. Cümle: .....
10. Cümle: .....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler
KONU	Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi
KAZANIM Kazanım Açıklaması	10.3.3. Yeniçeri Ocağının ve devşirme sisteminin Osmanlı devletleşme sürecine etkisini analiz eder. *a) Yeniçeri Ocağının kurulmasına ve devşirme sisteminin köklerine, ortaya çıkış sürecine değinilerek bunların merkezi devlet yapısının güçlenmesindeki rolleri vurgulanır. Osmanlıların, Yeniçeri Ocağı ile birlikte, Abbasi ve Selçukluların daha önce uyguladıkları gulâm sistemini mükemmelleştirdikleri açıklanır.* *b) Yeniçeri Ocağı ile birlikte profesyonel askerliğin başlamasının Osmanlı Devleti'ni askerî teşkilat ve güç bakımından diğer Türk devletleri ile dönemin Avrupa devletlerinden ayrıştırdığına değinilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	2 Hafta (Araştırma) + 1 Ders Saati (Sunum)
ÖLÇME ARACI	**Performans Görevi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planını hazırlaması, • Grupla iş birliği içinde çalışması, • Yeniçeri Ocağı ve devşirme sistemi hakkında kaynaklar toplaması, • Kaynaklardan hareket ederek Yeniçeri Ocağının kuruluşu, devşirme sisteminin kökleri; Yeniçeri Ocağı ve devşirme sisteminin Osmanlı Devleti'ne katkılarını incelemesi, • Yeniçeri Ocağının Osmanlı Devleti'nde oluşturduğu askerî gücü diğer Türk devletleri ve dönemin Avrupa devletleriyle karşılaştırması, • Yaptığı çalışmayı görsel, grafik, poster ve afişlerle destekleyerek bir sunum hazırlaması ve hazırladığı sunumu sınıfla paylaşması, • Sorulan sorulara doğru ve yeterli cevaplar vermesi beklenir. **NOT:** Bu performans görevi öğrencilere konu işlenmeden 2 hafta önce verilir.
DEĞERLENDİRME	Dereceli puanlama anahtarı
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak *"Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi"* konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5

PERFORMANS GÖREVİ
YENİÇERİLER VE DEVŞİRME SİSTEMİ

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, bu görevde *" Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi "* hakkında araştırma yaparak bir sunum hazırlamanız ve hazırladığınız sunumu sınıfla paylaşmanız istenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- 3-4 kişilik gruplar oluşturarak bir çalışma planı hazırlayınız.
- Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi hakkında kaynak taraması yapınız. Tarama sonucunda çalışmanızda kullanacağınız kaynakları belirli bir düzen içerisinde sınıflandırınız.
- Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi hakkında yapacağınız çalışmaya geçmeden önce Abbasiler ve Selçuklular tarafından uygulanan ‘‘gulam sistemi’’ hakkında bilgi edininiz.
- Çalışmalarınız için uygun bir ortam oluşturunuz.

NOT: Araştırmalarınızda üniversitelerin ve bilimsel dergilerin internet sitelerini kullanınız.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı yaparken ve sunumlarınızı hazırlarken çalışma planına uygun bir şekilde ilerleyiniz.
- Grup içerisindeki iş bölümüne, uyum ve koordinasyona dikkat ediniz.
- Çalışmalarınız sırasında bilirkişilerden, öğretmeninizden rehber olmaları yönünde destek alabilirsiniz.
- Araştırmalarınızı raporlaştırıp görsel, grafik, poster ve afişlerle destekleyerek bir sunu hazırlayınız.
- Araştırmalarınız sonucunda öğrendiğiniz bilgiler neticesinde Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi ile ilgili görüşlerinizi belirteceğiniz kısa bir değerlendirme yazısı yazınız.
- Araştırma raporunuzu aşağıdaki başlıklara göre hazırlayınız.
  - Çalışmanın konusu
  - Çalışmanın amacı
  - Kullanılan yöntem
  - Bulgular
  - Sonuç ve tartışma
  - Kaynakça

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı size verilen süre içerisinde bitirerek belirtilen tarihte sunmak üzere hazırlanınız.
- Hazırladığınız sunuyu sınıf ortamında arkadaşlarınıza anlatınız.
- Sunum sonrasında sorulan soruları cevaplayınız.
- Çalışmanızı öğretmeninize teslim ediniz.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5

Dereceli Puanlama Anahtarı				
Ölçütler	**Mükemmel (4)**	**İyi (3)**	**Orta (2)**	**Geliştirilmesi gerekli (1)**
Çalışma planı	Grup üyeleri öğretmen ile koordinasyon kurarak çalışma planı hazırlamış ve iş bölümü yapmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmamıştır.	Çalışma planı hazırlanmamış veya araştırma ile ilgili olmayan bir plan hazırlanmış, İş bölümü yapılmamıştır.
Değerlendirme yazısı	Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi her yönüyle değerlendirilmiş, konu ile ilgili görüşlerin belirtildiği bir değerlendirme makalesi yazılmıştır.	Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi-nin birçok yönüyle değerlendirildiği bir makale yazılmıştır.	Yeniçeriler ve Devşirme Sisteminin genel hatlarıyla ele alındığı bir makale yazılmıştır.	Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi ile çok ilgisi olmayan bir makale yazılmıştır.
Sunumun İçeriği	Bol miktarda görsel grafik ve bilgi içerecek şekilde bir sunum hazırlanmıştır.	Sunum orta düzeyde görsel ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Sunum görsel içermeden sadece konuyla ilgili genel bilgiler içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Konuyla çok fazla ilgisi olmayan görselleri ve bilgileri içeren bir sunum hazırlanmıştır.
Sınıf içi sunum	Hazırlanan sunum düzgün bir Türkçe ile, etkili bir ses tonu ve beden dili kullanılarak sunulmuş. Sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde sunulmuş, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde yapılmış, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilememiştir.	Sunum doğru ve etkin bir şekilde yapılamamıştır.
Grup iletişimi	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ve iş birliği içinde çalışılmıştır.	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ancak iş birliği içinde çalışılmamıştır.	Grup içinde iş bölümü ve iş birliği anlamında sorunlar oluşmuştur.	Grup içinde iş bölümü yapılmamış ve grup iş birliği içinde çalışmamıştır.
Genel Toplam				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler
KONU	Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	10.3.3. Yeniçeri Ocağının ve devşirme sisteminin Osmanlı devletleşme sürecine etkisini analiz eder. *a. Yeniçeri Ocağının kurulmasına ve devşirme sisteminin köklerine, ortaya çıkış sürecine değinilerek bunların merkezi devlet yapısının güçlenmesindeki rolleri vurgulanır. Osmanlıların, Yeniçeri Ocağı ile birlikte, Abbasi ve Selçukluların daha önce uyguladıkları gulâm sistemini mükemmelleştirdikleri açıklanır.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, "*Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi*" ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 3. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 3. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için ise (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 2. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin "*Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi*" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
YENİÇERİLER VE DEVŞİRME SİSTEMİ

Aşağıda "*Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi*" ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşılabilecektir.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime Doğru (D) veya Yanlış (Y) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

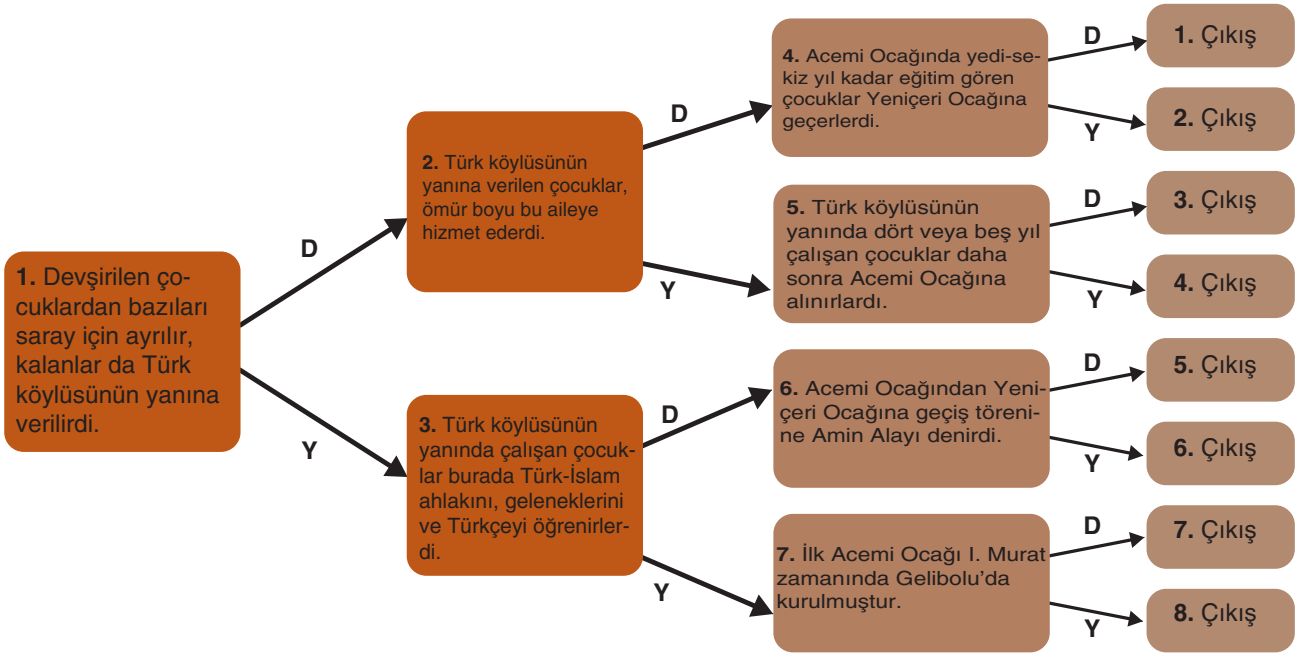

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti
KONU	Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf
KAZANIM	10.4.2. Osmanlı devlet idaresinin ilmiye, kalemiye ve seyfiye sınıflarının birlikteliğine dayalı yapısını analiz eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden "*Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf*" ile ilgili verilen kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı bir cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 12 kavram olduğundan 12 x 1 puan = 12 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 12'dir.
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin "*Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf*" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin "*Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf*" konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

KAVRAM HARİTASI
OSMANLI DEVLETİ'NDE ASKERÎ SINIF

Aşağıda *"Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf"* ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara aşağıda verilen kavramları doğru olacak şekilde yerleştiriniz.

Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 12'dir.

Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf İle İlgili Kavramlar	
Beylerbeyi	Nişancı
Defterdar	Reisülküttap
İlmiye	Sadrazam
Kadı	Seyfiye
Kalemiye	Subaşı
Müderris	Şeyhülislam

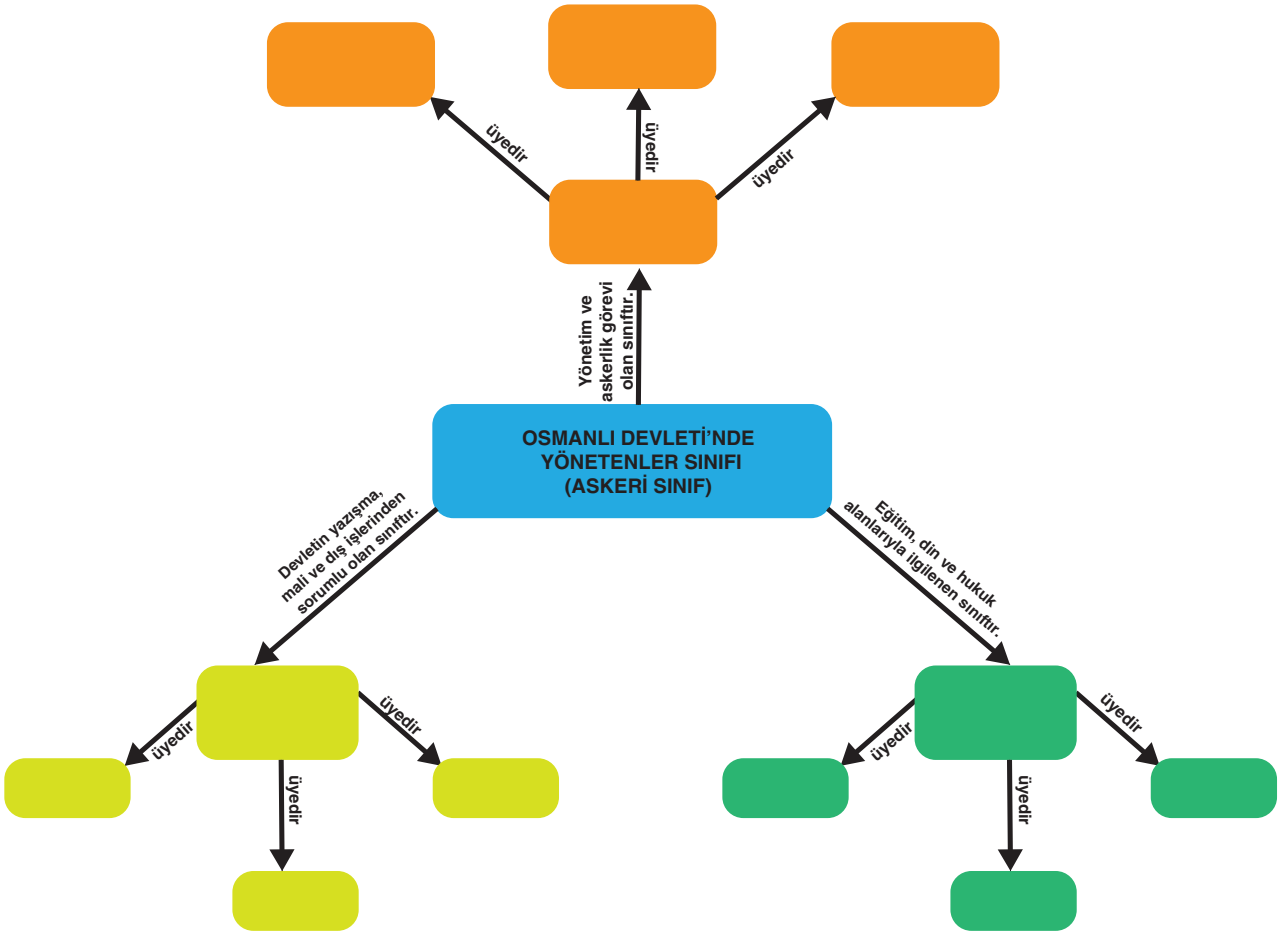

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti
KONU	Medreseler ve Tekkeler
KAZANIM **Kazanım Açıkalması**	10.4.2. Osmanlı devlet idaresinin ilmiye, kalemiye ve seyfiye sınıflarının birlikteliğine dayalı yapısını analiz eder. *c) Türk dünyasında yetişmiş olan bilim insanlarına (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) ve çalışmalarına kısaca değinilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	2 Hafta (Araştırma) + 1 Ders Saati (Sunum)
ÖLÇME ARACI	**Performans Görevi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planını hazırlaması, • Grupla iş birliği içinde çalışması, • Bilim insanları (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) hakkında araştırma yapması, • Elde ettiği verileri kaydetmesi, • Araştırma sonucu oluşturduğu poster veya dijital sunumu sınıfta sunması, • Sorulan sorulara doğru ve yeterli cevaplar vermesi beklenir. **NOT:** Bu performans görevi öğrencilere konu işlenmeden 2 hafta önce verilir.
DEĞERLENDİRME	Dereceli puanlama anahtarı Öz ve akran değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak "*Bilim İnsanları (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey)*" konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

PERFORMANS GÖREVİ
BİLİM İNSANLARI (AKŞEMSEDDİN, ALİ KUŞÇU VE ULUĞ BEY)

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, sizden *"Bilim İnsanları (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey)"* hakkında bilgi vermeniz istenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- 3-4 kişilik gruplar oluşturarak bir çalışma planı hazırlayınız.
- Bilim insanlarının (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) hayatlarını ve çalışmalarını,
- Bilim insanlarının (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) içinde bulundukları dönem açısından nasıl bir önem taşıdığını araştırınız.

NOT: Araştırmalarınızda üniversitelerin ve bilimsel dergilerin internet sitelerini kullanınız.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı yaparken ve sunumlarınızı hazırlarken çalışma planına uygun bir şekilde ilerleyiniz.
- Grup içerisindeki iş bölümüne, uyum ve koordinasyona dikkat ediniz.
- Çalışmalarınız sırasında bilirkişilerden, öğretmeninizden rehber olmaları yönünde destek alabilirsiniz.
- Araştırmalarınızı raporlaştırıp görsellerle destekleyerek poster veya dijital sunu hazırlayın.
- Araştırmalarınız sonucunda öğrendiğiniz bilgiler ışığında bilim insanları (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) ile ilgili görüşlerinizi belirteceğiniz kısa bir değerlendirme yazısı (makale) yazınız.
- Araştırma raporunuzu aşağıdaki başlıklara göre hazırlayınız.
  - Çalışmanın konusu
  - Çalışmanın amacı
  - Kullanılan yöntem
  - Bulgular
  - Sonuç ve tartışma
  - Kaynakça

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı size verilen süre içinde bitirerek belirtilen tarihte sunmak üzere hazırlanınız.
- Hazırladığınız poster veya dijital sunuyu etkin bir dil kullanarak sınıf ortamında arkadaşlarınıza anlatınız.
- Sunum sonrasında sorulan soruları cevaplayınız.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

Dereceli Puanlama Anahtarı				
Ölçütler	**Mükemmel (4)**	**İyi (3)**	**Orta (2)**	**Geliştirilmesi gerekli (1)**
Çalışma planı hazırlama	Çalışma planı araştırma başlıkları detaylı bir şekilde yazılarak hazırlanmış, iş bölümü yapılmış.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmış.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmamış.	Çalışma planı hazırlanmamış veya araştırma ile ilgili olmayan bir plan hazırlanmıştır.
Araştırma raporunu hazırlama	Araştırma raporu detaylı ve farklı kaynakları içerecek şekilde hazırlanmış. Kaynaklar yazılmış.	Araştırma raporu detaya inilmeden genel hatları ile ve farklı kaynakları içerecek şekilde hazırlanmış. Kaynaklar yazılmış.	Araştırma raporu detaya inilmeden genel hatları ile ve tek bir kaynaktan hazırlanmış.	Araştırma raporu hazırlanmamış veya konusu ile ilgisi olmayan bir rapor yazılmış.
Değerlendirme yazısı yazma (Makale yazma)	Bilim insanlarını (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) her yönüyle değerlendirdiği, bilim insanları (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) ile ilgili görüşlerini belirten değerlendirme makalesi yazılmış.	Bilim insanlarını (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) her yönüyle değerlendirdiği bir makale yazılmış.	Bilim insanlarını (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) genel hatlarıyla ele aldığı veya sadece isimlerini yazdığı bir makale yazılmış.	Makale yazılmamış veya konu ile ilgisi olmayan bir makale yazılmış.
Poster veya dijital sunumun İçeriği	Poster veya dijital sunum dünya ve ülkemizden bol miktarda görsel ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmış.	Poster veya dijital sunum görsel ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmış.	Poster veya dijital sunum görsel içermeden sadece konuyla ilgili genel bilgiler içerecek şekilde hazırlanmış.	Poster veya dijital sunum hazırlanmamış veya konu ile ilgisi olmayan poster/dijital sunum hazırlanmış.
Sınıf içi sunum	Hazırlanan sunum düzgün bir Türkçe ile, etkili bir ses tonu ve beden dili kullanılarak sunulmuştur. Sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde sunulmuştur. Sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde sunulmuştur. Sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Sunum doğru ve etkin bir şekilde sunulamamıştır.
Grup iletişimi	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ve iş birliği içinde çalışılmıştır.	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ancak iş birliği içinde çalışılmamıştır.	Grup içinde iş bölümü ve iş birliği anlamında sorunlar oluşmuştur.	Grup içinde iş bölümü yapılmamış ve iş birliği içinde çalışılmamıştır.
Genel Toplam				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

Öz ve Akran Değerlendirme

Bu form grup olarak çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıdaki her ifadeyi okuyunuz. Bu ifadelere göre önce gruptaki arkadaşlarınızı, son sütunda ise kendinizi değerlendiriniz.

Buna göre; 5: Çok iyi, 4: İyi, 3: Orta, 2: Kabul edilebilir, 1: Geliştirilmesi gerekli olarak dereceleyiniz.

Değerlendirme Yapan Öğrencinin Adı Soyadı:

Performans görevi öncesi / süreci / sonrası davranışlar	1. Öğrencinin Adı	2. Öğrencinin Adı	3. Öğrencinin Adı	4. Öğrencinin Adı	5. Öğrencinin Adı	6. Öğrencinin Adı	Ben
Konu ile ilgili temel kavramları bilir/bilirim.							
Ön hazırlık çalışmaları yapmıştır/yaptım.							
Çalışmaları ilgili kavramları kapsayacak şekilde gerçekleştirmiştir/gerçekleştirdim.							
Elde edilen verileri doğru kaydetmiştir/kaydettim.							
Bilim insanlarının (Akşemseddin, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey) önemi ile ilgili fikir belirtmiştir/belirttim.							
Sunumu tam ve doğru bir şekilde hazırlamıştır/hazırladım.							
Grup içinde aktif olarak sürece katılmıştır/katıldım.							
Grup içinde etkili bir iletişim kurmuştur/kurdum.							
Konu ile ilgili sorulara net ve doğru cevap vermiştir/verdim.							
Zamanı etkili kullanmıştır/kullandım.							
TOPLAM							

Grup çalışması hakkında genel görüş ve önerileriniz:

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti
KONU	Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf
KAZANIM	10.4.2. Osmanlı devlet idaresinin ilmiye, kalemiye ve seyfiye sınıflarının birlikteliğine dayalı yapısını analiz eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin Osmanlı devlet görevlileri ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak "*Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf*" ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 3, 4 ve 9 **II.** 1, 5 ve 7 **III.** 2, 6 ve 8 **IV.** 4 **V.** 2 **VI.** 1, 3, 5, ve 7 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için "3, 4 ve 9" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 3, C2 = 3, C3 = 0 ve C4 = 6'dır. **Formül:** (C1:C2) – (C3:C4) = 3/3 – 0/6 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "3 ve 9" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 3, C3 = 0 ve C4 = 6'dır. (C1:C2) – (C3:C4) = 2/3 – 0/6 = 0,66 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 8,3 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,66+1)x5=8,3 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin "*Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf*" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin "*Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf*" konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
OSMANLI DEVLETİ'NDE ASKERÎ SINIF

Aşağıda *"Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 60'dır.

Defterdar 1	Kadı 2	Sadrazam 3
Subaşı 4	Nişancı 5	Şeyhülislam 6
Reisülküttap 7	Müderris 8	Beylerbeyi 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri seyfiye sınıfına mensuptur?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri kalemiye sınıfına mensuptur?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri ilmiye sınıfına mensuptur?

IV. Kutucuklardan hangisi şehirlerin güvenliğinden sorumlu olan görevlidir?

V. Kutucuklardan hangisi hukukî uyuşmazlıkları ve davaları karara bağlamak üzere devletçe tayin edilen görevlidir?

VI. Kutucuklardan hangisi/hangileri Divan-ı Hümayun'un üyesidir?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595)
KONU	1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetleri
KAZANIM	10.5.4. 1520-1595 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden *"1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetleri"* ile ilgili kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 15 kavram olduğundan 15 x 1 puan = 15 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 15'dir. 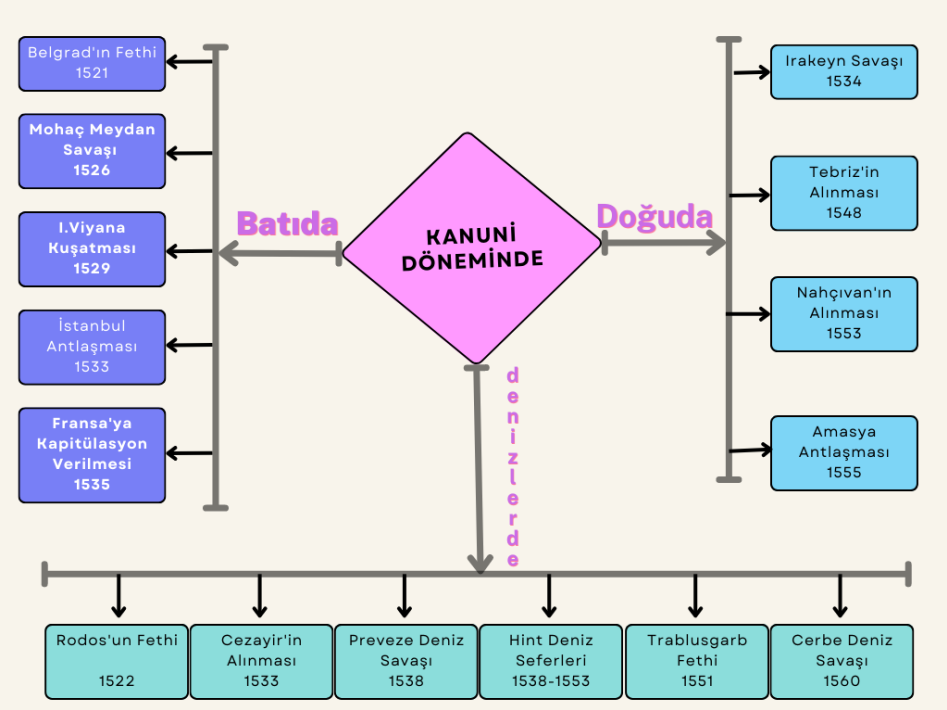
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin *"1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetleri"*konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin *"1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetleri"* konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

KAVRAM HARİTASI

1520-1595 YILLARI ARASINDA OSMANLI SİYASİ FAALİYETLERİ

Aşağıda *"1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetleri"* ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz. Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 15'dir.

1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetleri İle İlgili Kavramlar	
Amasya	Mohaç Meydan Savaşı
Belgrad	Nahcivan
Cerbe	Preveze
Cezayir	Rodos
Fransa	Sakız Adası
Hint	Tebriz
Irakeyn	Trablusgarb
İstanbul Antlaşması	I.Viyana Kuşatması

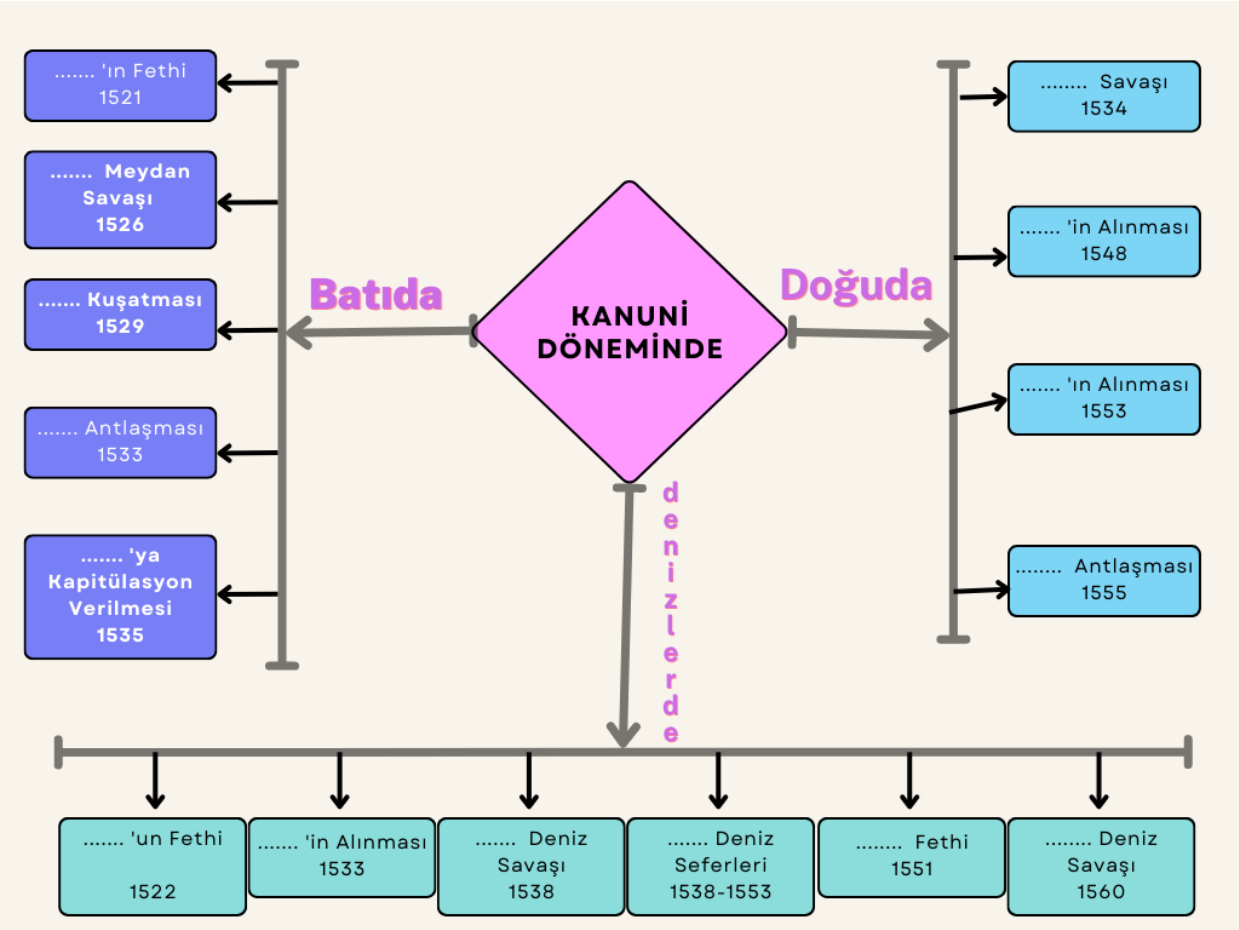

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Dünya Gücü Osmanli (1453-1595)
KONU	1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetleri
KAZANIM	10.5.4. 1520-1595 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	2 Hafta (Araştırma) + 1 Ders Saati (Sunum)
ÖLÇME ARACI	**Performans Görevi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planı hazırlaması, • Grupla iş birliği içinde çalışması, • 1520-1595 yılları arasında Osmanlı siyasi faaliyetleri ve tarihi önemini araştırması, araştırma yaparken; ➢ Kanuni döneminin genel özelliklerini, ➢ Batı'daki gelişmelerin neler olduğunu, ➢ Osmanlı ve Habsburg monarşisi arasındaki ilişkiyi, ➢ Doğu'daki gelişmelerin neler olduğunu, ➢ XV ve XVI.yüzyıldaki Osmanlı ekonomik politikasını, ➢ Fransızlara verilen kapitülasyonları, ➢ Osmanlı Devleti'nin XV ve XVI. Yüzyıllarda izlediği siyaseti ve etkilerini araştırması, ➢ Araştırma sonuçlarını oluşturacağı tarih şeridinde göstermesi, • Elde ettiği bilgileri değerlendirerek ve ilgili görsellerden de yararlanarak poster oluşturup sınıf ortamında sunması beklenir. **PERFORMANS SUNUMU (POSTER)** Oluşturulan posterin ve sununun; • Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde olması, • İlgili görsellerle desteklenmesi, • İçeriğinde kullanılan kaynakların yer alması, • Posterin kapsamına uygun slogan oluşturulması, • Yapacağı araştırmayı bir sunu şeklinde getirmesi, bunu görsellerle desteklemesi • Sınıf ortamında sunulması beklenmektedir. **NOT:** Bu performans görevi öğrencilere konu işlenmeden 2 hafta önce verilir.
DEĞERLENDİRME	Performans ve Sunu Değerlendirme Ölçeği Poster Değerlendirme Ölçeği
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak *"1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetleri"* konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

PERFORMANS GÖREVİ
1520-1595 YILLARI ARASINDA OSMANLI SİYASİ FAALİYETLERİ

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, sizden *"1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetleri"* ile ilgili araştırma yapmanız ve dönemin siyasi izlekleri ışığında günümüz iç ve dış politikalarını ve etkilerini anlamanız beklenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:
• 3-4 kişilik gruplar oluşturarak bir çalışma planı hazırlayınız.
• 1520-1595 yılları arasında Osmanlı siyasi faaliyetleri hakkında kaynak taraması yapınız. Tarama sonucunda çalışmanızda kullanacağınız kaynakları belirli bir düzen içerisinde sınıflandırınız.
• Çalışmalarınız için uygun bir ortam oluşturunuz.

NOT: Araştırmalarınızda üniversitelerin ve bilimsel dergilerin internet sitelerini kullanınız.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:
• Araştırmanızı yaparken ve sunumlarınızı hazırlarken çalışma planına uygun bir şekilde ilerleyiniz.
• Grup içerisindeki iş bölümüne, uyum ve koordinasyona dikkat ediniz.
• Çalışmalarınız sırasında bilirkişilerden, öğretmeninizden rehber olmaları yönünde destek alabilirsiniz.
• Öncelikle 1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetlerinin kronolojik sıralamasını yapınız. (Olayları bir tarih şeridi üzerinde de gösterebilirsiniz. Bunun için düz ve yatay uzun bir çizgi çizin. Başlangıç ve bitiş noktalarını belirleyin. Başlangıç noktasından başlayarak olayları oluş sırasına göre çizgi üzerinde sıralayınız.)
• Dönemin olaylarının daha iyi anlaşılması için gruplandırmalar yapınız.
• Batı'daki ve Doğu'daki gelişmeleri ayrı ayrı araştırıp, kendi içinde değerlendirmesini yapınız.
• Osmanlı Devleti'nin bu dönemdeki ekonomik faaliyetlerini araştırınız.
• Tüccar ülkeler olan İspanya, Portekiz, Venedik ve Ceneviz ile olan ticari ilişkileri ile ilgili bilgiler toplayınız.
• Kanuni döneminde Fransızlara verilen kapitülasyonların özelliklerini ve neden buna ihtiyaç duyulduğu ile ilgili araştırma yapınız.
• Yaptığınız araştırmalar ışığında dönemin siyasi ve ekonomik politikalarını ve bunun Osmanlı'yı dünya devletleri arasında nasıl bir yerde konumlandığının ilişkisini kurunuz.
• Performans görevinizi sunmak için bir poster hazırlayın. Posterinizin;
  ➢ Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması,
  ➢ Konunun alt başlıklarını içermesi,
  ➢ İlgili görsellerle desteklenmesi,
  ➢ İçeriğinde kullanılan kaynakların yer alması gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

• Araştırmalarınızı raporlaştırıp görsel, grafik, poster ve afişlerle destekleyerek bir sunu hazırlayınız.
• Araştırmalarınız sonucunda öğrendiğiniz bilgiler neticesinde 1520-1595 yılları arasında Osmanlı siyasi faaliyetleri ile ilgili görüşlerinizi belirteceğiniz kısa bir değerlendirme yazısı yazınız.
• Araştırma raporunuzu aşağıdaki başlıklara göre hazırlayınız.
- Çalışmanın konusu
- Çalışmanın amacı
- Kullanılan yöntem
- Bulgular
- Sonuç ve tartışma
- Kaynakça

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

• Çalışmanızı zamanında öğretmeninize teslim ediniz
• Araştırmanızı size verilen süre içerisinde bitirerek belirtilen tarihte sunmak üzere hazırlanınız.
• Hazırladığınız sunuyu sınıf ortamında arkadaşlarınıza anlatınız.
• Sunum sonrasında sorulan soruları cevaplayınız.

1520-1595 Yılları Arasında Osmanlı Siyasi Faaliyetlerini aşağıda yer alan tabloya doğru bir şekilde yazınız.

Batı'daki Gelişmeler		Doğu'daki Gelişmeler	
Tarihi	**Olayın Adı**	**Tarihi**	**Olayın Adı**

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

PERFORMANS VE SUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

BECERİLER	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi Gerekli (1)
I. PERFORMANS GÖREVİ HAZIRLAMA SÜRECİ				
Performans görevinin amacını belirleme				
Performans görevine uygun çalışma yapma				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
Görevi çalışma planına göre gerçekleştirme				
II. PERFORMANS GÖREVİ İÇERİĞİ				
Doğru bilgileri kullanma				
Toplanan bilgileri düzenleme				
Araştırma sonuçlarını gösteren tarih şeridi oluşturma				
Verileri analiz etme				
Elde edilen verilerden çıkarımda bulunma				
Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
Posterde Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma				
Yaratıcılık yeteneğini kullanma				
III. SUNU YAPMA				
Sunuyu hedefe yönelik materyallerle destekleme (poster vb.)				
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma				
Sorulara cevap verebilme				
Verilen sürede sunuyu yapma				
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma				
Sunuda akıcı bir dil ve beden dili kullanma				
Sunu sırasında özgüvene sahip olma				
GENEL TOPLAM				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

POSTER DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ				
Değerlendirme Ölçütleri	**Çok İyi (4)**	**İyi (3)**	**Orta (2)**	**Geliştirilmesi Gerekli (1)**
Temel kavram ve bilgileri postere yeterince ve doğ-ru aktarma				
Bilginin toplanması, organizasyonu ve sunumu				
İçerik ile uyumlu resim, grafik vb. görsel kullanma				
Resim, grafik vb. görselleri isimlendirme				
Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygunluk				
Posterin düzeni ve görünüşü				
Posterin amacına uygunluğu				
Posterin hazırlanmasında yaratıcılık				
GENEL TOPLAM				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595)
KONU	1520-1595 Yılları Arasındaki Başlıca Siyasi Gelişmeler
KAZANIM	10.5.4. 1520-1595 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin XVI. yüzyıl siyasi gelişmeleri ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"1520-1595 Yılları Arasındaki Başlıca Siyasi Gelişmeler"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 7 ve 9 **II.** 2 ve 8 **III.** 3 ve 6 **IV.** 1, 2, 4, 5, 7, 8 ve 9 **V.** 7, 5, 9, 3, 6, 1, 4, 8 ve 2 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "7 ve 9" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 2, C2 =2, C3 = 0 ve C4 = 7'dir. **Formül:** (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/7 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "2, 3, 7 ve 9" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 2, C3 = 2 ve C4 = 7'dir. (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 2/7 = 0,72 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 8,6 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,72+1)x5=8,6 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"1520-1595 Yılları Arasındaki Başlıca Siyasi Gelişmeler"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *"1520-1595 Yılları Arasındaki Başlıca Siyasi Gelişmeler"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
1520-1595 YILLARI ARASINDAKİ BAŞLICA SİYASİ GELİŞMELER

Aşağıda *"1520-1595 Yılları Arasındaki Başlıca Siyasi Gelişmeler"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 50'dir.

Kapitülasyon 1	Belgrad'ın Fethi 2	Amasya Antlaşması 3
İstanbul Antlaşması 4	Zigetvar Seferi 5	Nahçıvan Seferi 6
İnebahtı Savaşı 7	Mohaç Meydan Savaşı 8	Cerbe Savaşı 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri denizlerde yaşanan gelişmelerle ilgilidir?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri İstanbul Antlaşması öncesi meydana gelen askerî gelişmelerdir?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri Doğu siyasetine yöneliktir?

IV. Kutucuklardan hangisi/hangileri Batı siyasetine yöneliktir?

V. Kutucukları kronolojik olarak sıralamaya kalksanız günümüze en yakından en uzağa doğru nasıl bir sıralama olur?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni
KONU	Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi
KAZANIM Kazanım Açıklaması	10.7.3. Osmanlı ekonomik sistemi içerisinde tarımsal üretimin önemini fark eder. *Osmanlı Devleti'nde devletin toprak üzerindeki mülkiyeti ve çifthane sisteminin, zirai üretimin sürdürülmesindeki rolüne değinilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden *"Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi"* ile ilgili kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 16 kavram olduğundan: 16 x 1 puan = 16 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 16'dır. 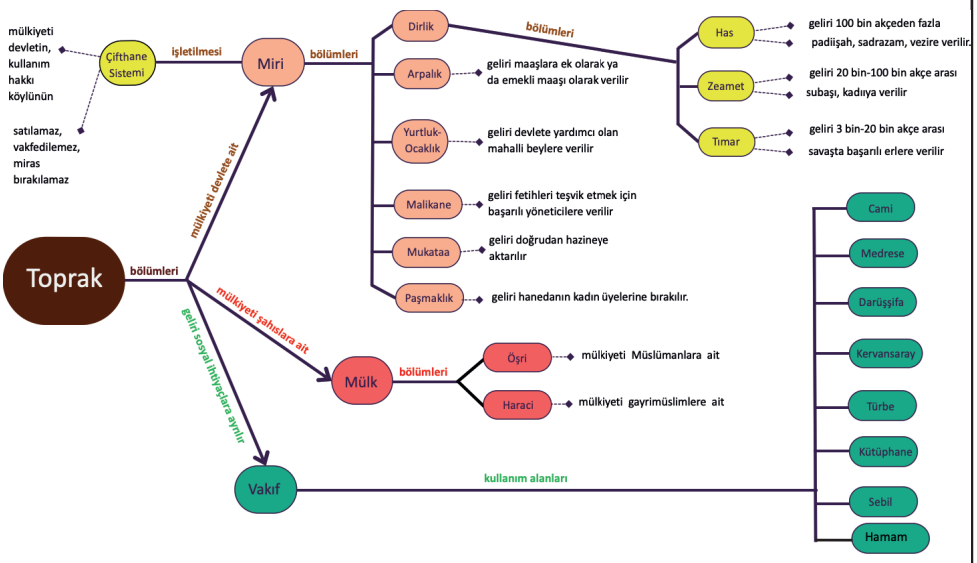
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin *"Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin *"Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi"* konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

KAVRAM HARİTASI
OSMANLI'DA TOPRAK MÜLKİYETİ VE ÇİFTHANE SİSTEMİ

Aşağıda *"Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi"* ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz.

Doğru yerleştirdiğiniz her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 16'dır.

Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi ile İlgili Kavramlar	
Arpalık	Mukataa
Çifthane Sistemi	Mülk
Haraci	Paşmaklık
Has	Sebil
Kervansaray	Tımar
Kütüphane	Vakıf
Malikane	Yurtluk-Ocaklık
Medrese	Zeamet

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

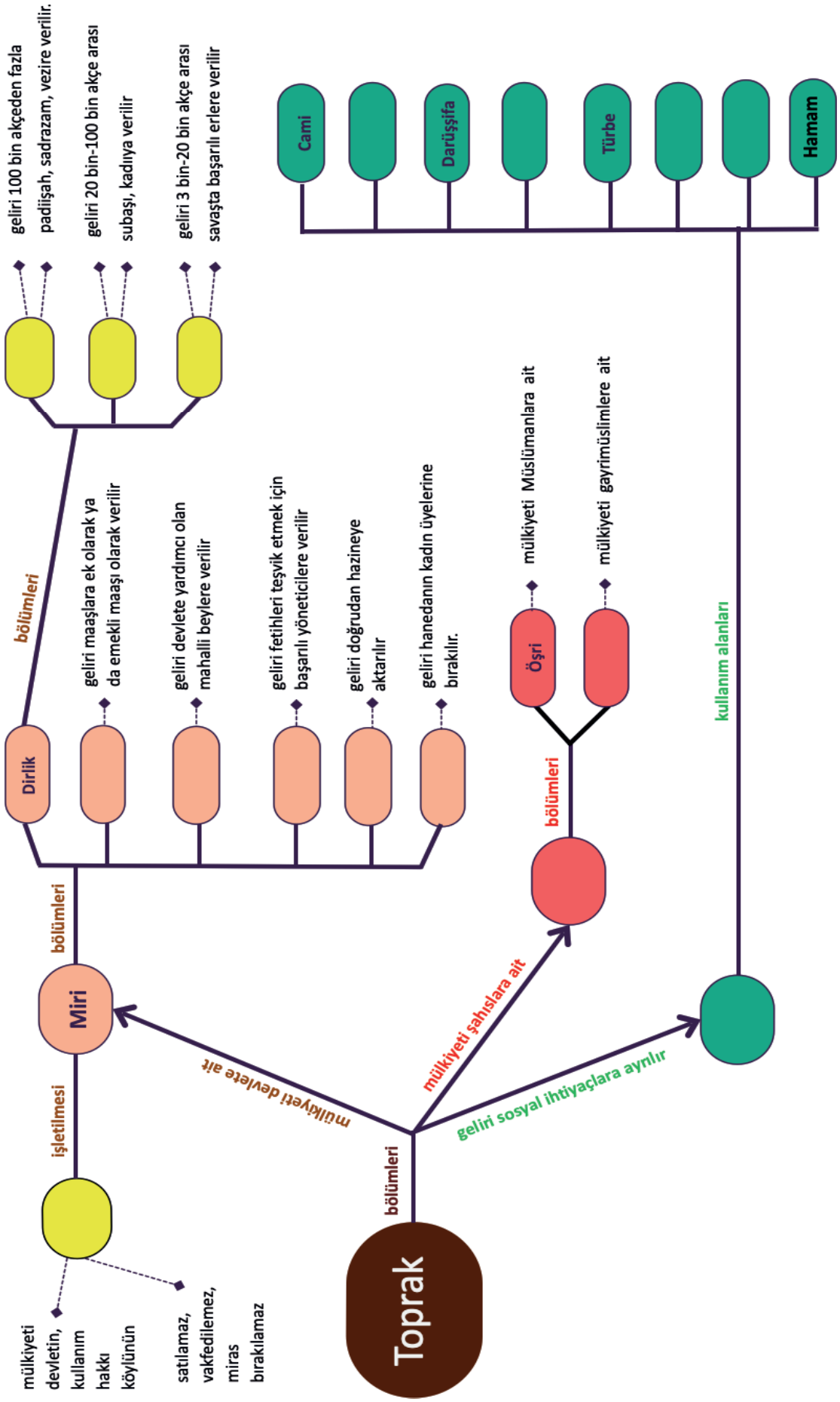

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni
KONU	Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi
KAZANIM Kazanım Açıklaması	10.7.3. Osmanlı ekonomik sistemi içerisinde tarımsal üretimin önemini fark eder. *Osmanlı Devleti'nde devletin toprak üzerindeki mülkiyeti ve çifthane sisteminin, zirai üretimin sürdürülmesindeki rolüne değinilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	5 ay
ÖLÇME ARACI	**Proje**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	**PROJENİN İÇERİĞİ** Öğrencilerden; • İlk olarak Osmanlı toprak sisteminin gelişmesinde rol oynayan etkenlerin ortaya konması; bu maksatla eski Türk geleneklerinin (örf), İslam hukukunun (şer'i hukuk) ve Osmanlı'dan önceki Türk İslam devletleriyle çevre devlet ve uygarlıkların etkisinin araştırılması beklenmektedir. • İkinci olarak Osmanlı'da kullanım ve mülkiyet esaslarına göre toprağı oluşturan bölümlerin incelenmesi, bu maksatla aşağıdaki soruların yanıtlanması beklenmektedir: ➢ Miri arazi nedir? Miri arazinin özellikleri nelerdir? Miri arazinin bölümleri nelerdir? ➢ Mülk arazi nedir? Mülk arazinin özellikleri nelerdir? Mülk Arazinin bölümleri nelerdir? ➢ Vakıf arazi nedir? Vakıf arazinin gelirlerinden hangi alanlarda faydalanılmıştır? • Üçüncü olarak çifthane sistemiyle ilgili araştırma yapılması beklenir. Bu maksatla ➢ Çifthane sistemiyle miri toprakların işletilmesi arasındaki ilişki, ➢ Arazilerin boş kalmaması ve tarımsal üretimde sürekliliğin sağlanmasında çifthane sisteminin katkısı incelenmelidir. • Dördüncü olarak Osmanlı Devleti'nde tarım gelirlerinin toplanma usulleri (tarımdan alınan vergiler) ve tarım vergilerinin (öşür, haraç, çift resmi, ispenç, çiftbozan, iltizam vb.) nasıl değerlendirildiğiyle ilgili aştırma yapılması beklenir. • Son olarak Osmanlı Devleti'nde mülkiyet ve kullanım esaslarına göre toprak çeşitlerini, topraktan alınan vergileri ve bu vergilerin kullanıldığı alanları ilgili toprak türüyle bağlantılı bir şekilde gösteren poster yapılması beklenir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

	PROJE RAPORU Araştırma raporunun aşağıdaki başlıklara göre hazırlanması gerekmektedir. • Projenin konusu • Projenin amacı • Kullanılan yöntem • Bulgular • Sonuç ve tartışma • Kaynakça **PROJE SUNUMU VE POSTER** Oluşturulacak posterin; • Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması, • Kavram şeması içermesi, • İlgili görsellerle desteklenmesi, • Kullanılan kaynakları içermesi beklenmektedir. Ayrıca; • Hazırlanan posterin sınıf ortamında sunulması, • Projede yapılması gereken faaliyetlerin çalışma takvimine göre yapılarak aylık olarak öğretmenle paylaşılması beklenmektedir.
DEĞERLENDİRME	Proje ve Sunu Değerlendirme Ölçeği Öz Değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Çalışma takvimine göre proje çalışmasında her öğrencinin yaptığı faaliyetler aylık olarak takip edilerek gerekli yönlendirmelerin yapılması önerilir. Proje çalışması süreci sonunda değerlendirme sonuçları dikkate alınarak her öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

PROJE

OSMANLI'DA TOPRAK MÜLKİYETİ VE ÇİFTHANE SİSTEMİ

Yönerge:
Sevgili öğrenciler, bu projede sizden Osmanlı Devleti'nde devletin toprak üzerindeki mülkiyeti ve çifthane sisteminin zirai üretimin sürdürülmesindeki rolünü araştırıp, topraktan nasıl faydalanıldığını değerlendirmeniz beklenmektedir. Bu projeyi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Çalışmaya başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:
- Bir çalışma planı oluşturunuz, bu planda yapılacak işleri ve çalışma takviminizi belirtiniz.
- Kullanacağınız kaynakları belirleyiniz.
- İhtiyaç duyduğunuzda öğretmeninize danışabilirsiniz.

Çalışmanızı yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:
- Birinci bölümde Osmanlı toprak sisteminin gelişmesinde rol oynayan etkenler ortaya konur. Bu bağlamda;

➢ İslam hukuku,
➢ Eski Türk gelenekleri,
➢ Selçuklu toprak sistemi,
➢ Roma-Bizans toprak sistemi,
➢ Sasani-İran toprak sistemi,
➢ Abbasi toprak sistemi hakkında

araştırma yapılması beklenir.

- İkinci bölümde Osmanlı Devleti'nde kullanım ve mülkiyet esaslarına göre toprağın bölümleri incelenir. Bu amaçla aşağıdaki soruların cevapları araştırılır:

➢ Miri arazi nedir? Miri arazinin özellikleri nelerdir? Miri Arazi'yi oluşturan topraklar nelerdir? Bu amaçla;
  ✓ Dirlik arazi nedir? Kaça ayrılır? Bu araziden sağlanan faydalar nelerdir?
  ✓ Paşmaklık arazi nedir? Bu araziden sağlanan faydalar nelerdir?
  ✓ Yurtluk-ocaklık arazi nedir? Bu araziden sağlanan faydalar nelerdir?
  ✓ Arpalık arazi nedir? Bu araziden sağlanan faydalar nelerdir?
  ✓ Mukataa arazi nedir? Bu araziden sağlanan faydalar nelerdir?
  ✓ Malikane arazi nedir? Bu araziden sağlanan faydalar nelerdir?

sorularına yanıt aranmalıdır.

➢ Mülk arazi nedir? Mülk arazinin özellikleri nelerdir? Mülk Arazi'yi oluşturan topraklar nelerdir? Bu amaçla;
  ✓ Öşrî arazi nedir? Bu araziden sağlanan faydalar nelerdir?
  ✓ Haracî arazi nedir? Bu araziden sağlanan faydalar nelerdir?

sorularına yanıt aranmalıdır.

➢ Vakıf arazi nedir? Vakıf arazinin gelirlerinden hangi alanlarda faydalanılır?

- Üçüncü bölümde "çifthane sistemi"yle ilgili araştırma yapılması beklenir. Bu maksatla;

➢ Çifthane sisteminin uygulanmasıyla miri toprakların işletilmesi arasındaki ilişki ortaya konur.

➢ Arazilerin boş kalmaması ve tarımsal üretimde sürekliliğin sağlanmasında çifthane sisteminin katkısı incelenmelidir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

- Dördüncü olarak Osmanlı Devleti'nde tarım gelirlerinin toplanma usulleri (tarımdan alınan vergiler) ve tarım vergilerinin (öşür, haraç, çift resmi, ispenç, çiftbozan, iltizam vb.) nasıl değerlendirildiğiyle ilgili aştırma yapılması beklenir.
- Son olarak Osmanlı Devleti'nde mülkiyet ve kullanım esaslarına göre toprak çeşitlerini, topraktan alınan vergileri ve bu vergilerin kullanıldığı alanları ilgili toprak türüyle bağlantılı bir şekilde gösteren poster yapılması beklenir.

Araştırma raporunun aşağıdaki alt başlıkları içermesine dikkat etmelisiniz:

- Projenin konusu
- Projenin amacı
- Kullanılan yöntem
- Bulgular
- Sonuç ve tartışma
- Kaynakça

Projenizi sunmak için hazırlayacağınız posterde şunlara dikkat etmelisiniz:

Posterinizin;

- Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması,
- Kavram şeması içermesi,
- İlgili görsellerle desteklenmesi,
- Kullanılan kaynakları içermesi,
- Sınıf ortamında sunulması beklenmektedir.

NOT: Poster çalışmasında kavram şeması oluştururken öncelikle mülkiyet ve kullanım esasları dikkate alınarak miri, mülk, vakıf arazilere yer verilmeli sonra miri ve mülk arazileri oluşturan toprak birimleri gösterilmelidir. Vergiler kısmında yapılacak kavram şemasında vergi gelirleri aynî (öşür, haraç) ve nakdî (çift resmi, ispenç, çiftbozan) olarak iki kısımda gösterilmelidir. Topraktan sağlanan faydalar kısmında -hangi topraktan ne fayda sağlanır- sorusuna cevap verecek şekilde eşleştirmelere yer verilmelidir. Örneğin dirlik arazinin faydaları konusunda asker ihtiyacının karşılanması, bazı yöneticilerin maaşlarının karşılanması, üretimde artışın sağlanması gibi kavram şeması çizilebilir. Asker ihtiyacının karşılanmasına bir tımarlı sipahi görselinin koyulması örneğindeki gibi her bir faydaya bir görsel iliştirilebilir.

Proje posterini en fazla 10 dakikalık sürede sununuz. Proje çalışmasını yaparken aşağıdaki çalışma takvimine uymaya ve çalışmalarınızı her ay öğretmeninizle paylaşmaya dikkat etmelisiniz.

Faaliyetler	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay
Konu ile ilgili araştırma yapma	+	+	+	+	
Araştırma bulgularını değerlendirme		+	+	+	
Rapor hazırlama			+	+	
Poster oluşturma ve sunma					+

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

Aşağıdaki değerlendirme ölçeği, projenizin hangi ölçütlere göre değerlendirileceği konusunda sizlere bilgi vermek için hazırlanmıştır. Projenizin hazırlanması ve sunum aşamasında, aşağıdaki ölçütler size yol gösterici olacaktır.

PROJE VE SUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

BECERİLER	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi Gerekli (1)
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ				
Projenin amacını belirleme				
Projeye uygun çalışma planı yapma				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
Projeyi çalışma planına göre gerçekleştirme				
II. PROJENİN İÇERİĞİ				
Doğru bilgileri kullanma				
Toplanan bilgileri düzenleme				
Verileri analiz etme				
Elde edilen verilerden çıkarımda bulunma				
Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
Araştırma raporunda alt başlıklara yer verme				
Posteri amacına uygun hazırlama				
Araştırma raporu ve posterde Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma				
Yaratıcılık yeteneğini kullanma				
III. SUNU YAPMA				
Sunuyu hedefe yönelik materyallerle destekleme (poster vb.)				
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma				
Sorulara cevap verebilme				
Verilen sürede sunuyu yapma				
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma				
Sunuda akıcı bir dil ve beden dili kullanma				
Sunu sırasında özgüvene sahip olma				
GENEL TOPLAM				

Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20'dir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı: .....

Bu form kendinizi değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği + ile işaretleyiniz. Bu öz değerlendirme formundan alınabileceğiniz en yüksek puan 18, en düşük puan ise 6'dır.

BECERİLER	DERECELER		
	Her zaman (3)	Bazen (2)	Hiçbir zaman (1)
1. Yönergeyi izledim.			
2. Araştırmamda farklı kaynaklar kullandım.			
3. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			
4. Faaliyetlerimi çalışma takvimine uygun olarak gerçekleştirdim.			
5. Anlamadığım yerlerde öğretmenime danıştım.			
6. Araştırma raporumu ve posterimi sınıfla paylaştım.			

Aşağıdaki maddeleri yaptığınız proje çalışmasını dikkate alarak cevaplayınız.

- **Bu projeden neler öğrendim?**

.....

.....

.....

.....

- **Bu proje çalışması sırasında en iyi yaptığım şeyler:**

.....

.....

.....

.....

- **Bu proje çalışmasında en çok zorlandığım bölümler:**

.....

.....

.....

.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15

DERS	TARİH
SINIF	10
ÜNİTE	Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni
KONU	Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	10.7.3. Osmanlı ekonomik sistemi içerisinde tarımsal üretimin önemini fark eder. *Osmanlı Devleti'nde devletin toprak üzerindeki mülkiyeti ve çifthane sisteminin, zirai üretimin sürdürülmesindeki rolüne değinilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	15 dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin Osmanlı toprak sistemi ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış gridde ki kutucuk numaralarını kullanarak "Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi" ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 1 ve 2 **II.** 3 **III.** 6 **IV.** 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 **V.** 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "1 ve 2" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 2, C2 =2, C3 = 0 ve C4 = 7'dir. **Formül:** (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/7 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "1, 2, 3 ve 7" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 2, C3 = 2 ve C4 = 7'dir. (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 2/7 = 0,72 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 8,6 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,72+1)x5=8,6 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *"Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
OSMANLI'DA TOPRAK MÜLKİYETİ VE ÇİFTHANE SİSTEMİ

Aşağıda *"Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Çifthane Sistemi"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 50'dir.

Öşrî 1	Haracî 2	Vakıf 3
Dirlik 4	Ocaklık-Yurtluk 5	Mukataa 6
Malikâne 7	Paşmaklık 8	Arpalık 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri mülkiyeti şahıslara ait olan topraklardır?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri hayırsever mülk sahipleri tarafından geliri sosyal hizmetlere ayrılan topraklardır?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri geliri doğrudan hazineye aktarılan miri araziyi ifade eder?

IV. Kutucuklardan hangisi/hangileri mülkiyeti devlete ait olan topraklardır?

V. Kutucuklardan hangisi/hangileri çifthane sisteminin uygulandığı topraklardır?

11. SINIF

Seçilen Kazanımlar ve Geliştirilen Ölçme Araçları

KAZANIM	ÖLÇME ARACI
11.1.2. XVII. yüzyılda değişen siyasi rekabet içerisinde Osmanlı Devleti'nin ittifak girişimlerini açıklar.	Açık Uçlu Soru
	Performans Görevi
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
11.2.3. Osmanlı devlet idaresi ve toplum düzenindeki çözülmeleri önleme çabalarını analiz eder.	Proje
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
	Yapılandırılmış Grid
11.3.2. Osmanlı Devleti'nin siyasi varlığına yönelik tehditleri analiz eder.	Performans Görevi
	Kelime İlişkilendirme Testi
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
11.4.1. Fransız İhtilali ve Avrupa'da Sanayi Devrimi ile birlikte devlet-toplum ilişkilerinde meydana gelen dönüşümü kavrar.	Kavram Haritası
	Performans Görevi
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
11.5.1. Sanayi İnkılabı öncesindeki üretim tarzı ile endüstriyel üretim tarzı arasındaki farkları açıklar.	Kelime İlişkilendirme Testi
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
	Yapılandırılmış Grid

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774)
KONU	Uzun Savaşlardan Diplomasiye
KAZANIM	11.1.2. XVII. yüzyılda değişen siyasi rekabet içerisinde Osmanlı Devleti'nin ittifak girişimlerini açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	30 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Açık Uçlu Soru**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, "Karlofça Antlaşması Sonrası Dış Siyaset" ile ilgili metni okuyarak sorulara doğru cevap vermeleri beklenir.
DEĞERLENDİRME	**OLASI CEVAPLAR** **1.** Evet olmuştur. XVII. yüzyıldan sonra Avrupa'da Haçlı zihniyetinin zayıflaması Protestanlara da yansımış, İngiltere, İsveç ve Hollanda gibi devletler; Osmanlılarla iyi ilişkiler kurmak istemiştir. Özellikle İngiltere ve Hollanda'nın sömürgecilik politikalarına hız vermesi Osmanlı Devleti ile olan ilişkilerini daha da önemli hâle gelmiştir. Bu etkenler Osmanlı Devleti'nin Karlofça Antlaşması'ndan sonra denge siyaseti izlemesi için gerekli ortamın oluştuğunu gösterir. **2.** Karlofça Antlaşması ile Osmanlı Devleti, Avrupalılar için tehlike olmaktan çıkmaya başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin ciddi toprak kayıpları yaşaması, siyasi ve askerî açıdan zayıflamaya başladığını göstermiştir. Osmanlı Devleti, daha önce önemsemediği bazı Avrupa devletlerine yanaşarak çeşitili konjonktürel ittifaklar kurmuştur. **3.** Karlofça Antlaşması ile büyük ölçüde toprak kaybeden Osmanlı Devleti sonraki süreçte kaybettiği toprakları geri almak istemiştir. Bu amaç uğruna verdiği mücadelelerde Avrupa devletlerinin yaşadığı değişimle siyasi ve askerî yönden geliştiğini gören Osmanlı Devleti 1718'de imzaladığı Pasarofça Antlaşması neticesinde barışa dayalı bir dış politika izlemeye önem vermiştir. **4.** XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin dış politikada bazı fırsatları değerlendiremediğini düşünüyorum. Avrupa devletlerinin kendi aralarında yaptıkları Veraset ve Yedi Yıl savaşlarını fırsat görerek güçlü siyasi ve askerî müdahalelerde bulunulabilirdi. Ayrıca bu yüzyılda Avusturya ve Rusya'ya yakınlaşarak ittifak arayışına girmek isteyen Fransa'ya karşı sert bir tavır takınılabilirdi. **5.** XVIII. yüzyılda zayıflayan Venedik, kendisi için asıl tehlikenin Osmanlı Devleti değil Hristiyan âlemi olduğunu düşünmüştür. Avrupa'da doğal sınırlarına ulaşan Fransa, Avusturya ile mücadelesi sebebiyle Osmanlılarla iyi geçinme politikaları üretmiştir. Bu iki durum Avrupa'da fikir ayrılıklarının olduğunu ve problemler yaşandığını gösterir. Öğrenci her soruya verdiği doğru yanıt için 1 puan alacaktır. Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 5'tir.
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak *"Karlofça Antlaşması Sonrası Dış Siyaset"* konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

AÇIK UÇLU SORU
KARLOFÇA ANTLAŞMASI SONRASI DIŞ SİYASET

Aşağıdaki *"Karlofça Antlaşması Sonrası Dış Siyaset"* adlı metni okuduktan sonra soruları cevaplayınız. Her soruya verdiğiniz doğru cevap 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 5'tir.

Osmanlı Devleti, Karlofça Antlaşması'ndan sonra Avrupalılar için tehlike olmaktan çıkmaya başlamıştır. Bu antlaşmadan sonra Osmanlı Devleti daha önceki dönemlerde önem vermediği İngiltere, Hollanda ve Fransa gibi Avrupalı devletlerin siyasetlerinin etkisinde kalmaya başlamış ve denge siyaseti izlemek zorunda kalmıştır. XVII. yüzyıldan sonra Protestanlar arasında da Haçlı zihniyeti zayıflamış ve İngiltere, İsveç, Hollanda gibi devletler; Osmanlılarla iyi ilişkiler kurma politikası izlemiştir. Osmanlı Devleti ile iş birliği yapmak, sömürgecilik faaliyetlerine hız veren İngiltere ve Hollanda gibi devletler için de önemli hâle gelmiştir. Buna karşın Osmanlı Devleti ise Almanya, Lehistan, Rusya ve Venedik ile olan mücadelesinde Fransa'dan başka devletlerle de iş birliği yapması gerektiğini görmüştür.

Birden çok Avrupa Devleti ile aynı anda savaşacak güce sahip olmayan Osmanlı Devleti, bu dönemde Avrupa siyasetindeki mevcut duruma göre dönemin durum ve şartlarını menfaatleri doğrultusunda gözeterek konjonktürel ittifaklar kurmuştur. Osmanlı Devleti'nin Karlofça'da kaybettiği toprakları geri alma düşüncesi 1718 Pasarofça Antlaşması'na kadar devam etmiştir. Bu tarihten sonra Osmanlı, barış politikası benimsemek zorunda kalmıştır. Osmanlı Devleti bu süreçte sadece 1736-1739 tarihleri arasında Rusya ve Avusturya ordularıyla savaşmışsa da savaşı başlatan taraf olmamıştır. 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı'na kadar tarihinin en uzun barış sürecini yaşamış olan Osmanlı Devleti, barışı korumak için Avrupa devletlerinin kendi aralarında yaptıkları Veraset ve Yedi Yıl savaşlarını bile değerlendirmeyi düşünmemiştir. Hatta bu süreçte Fransa'nın, Rusya ve Avusturya'ya karşı ittifak teşebbüslerine bile karşılık vermemiştir. Çünkü Fransa, yaptığı diplomatik hamlelerle Osmanlı'nın güvenini sarsmış bu yüzden de Osmanlı Devleti, Avrupa'nın yükselen gücü Prusya'ya yaklaşmak istemiştir.

XVIII. yüzyılın ilk yarısında Osmanlıların Avusturya'ya yönelik politikalarının amacı diğer Avrupalı devletlerle yapılan mücadelede Avusturya'nın tarafsız kalmasını sağlamaktır. Bu yüzyılda gücünü kaybeden Venedik, kendisi için asıl tehlikenin Osmanlı Devleti değil Hristiyan âlemi olduğunu düşünmüştür. Avrupa'da doğal sınırlarına ulaşan Fransa, Avusturya ile mücadelesi sebebiyle Osmanlılarla iyi geçinme politikaları üretmiştir. XVIII. yüzyılın ilk yarısında Rusya'nın saldırgan politikası sonuç vermemiş fakat yüzyılın ikinci yarısında Rusya, Osmanlı Devleti'ne büyük zararlar vermiştir.

1- Karlofça Antlaşması'ndan sonra Osmanlı Devleti'nin denge siyaseti izlemesi için gerekli ortam oluşmuş mudur? Kısaca açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

2- Karlofça Antlaşması'nın önemini kısaca açıklayınız?

.....
.....
.....
.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

3- Pasarofça Antlaşması sonrasında Osmanlı Devleti'nin dış politikası nasıl şekillenmiştir? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

4- Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda dış politikada yanlış hamleleri olmuş mudur? Örneklerle açıklayınız?

.....
.....
.....
.....

5- XVIII. yüzyılda Avrupa devletleri arasında fikir ayrılıkları ve problemler yaşanmış mıdır? Örneklerle açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774)
KONU	Uzun Savaşlardan Diplomasiye
KAZANIM	11.1.2. XVII. yüzyılda değişen siyasi rekabet içerisinde Osmanlı Devleti'nin ittifak girişimlerini açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	2 Hafta (Araştırma) + 1 Ders Saati (Sunum)
ÖLÇME ARACI	**Performans Görevi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planını hazırlaması, • Grupla iş birliği içinde çalışması, • XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin dış politikası hakkında kaynaklar toplaması, • Kaynaklardan hareket ederek XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin dış politikasındaki gelişmeleri incelemesi, • Zitvatorok Antlaşması ile birlikte Avrupa diplomasisinde yer bulan mütekabiliyet esasını incelemesi, • Osmanlı Devleti'nin karşı karşıya kaldığı stratejik tehditler ve kayıplar bağlamında Avrupa siyasetinde kurduğu konjonktürel ittifakları ana hatlarıyla incelemesi, • Yaptığı çalışmayı görsel, grafik, poster ve afişlerle destekleyerek bir sunum hazırlaması ve hazırladığı sunumu sınıfla paylaşması, • Sorulan sorulara doğru ve yeterli cevaplar vermesi beklenir. **NOT:** Bu performans görevi öğrencilere konu işlenmeden 2 hafta önce verilir.
DEĞERLENDİRME	Dereceli Puanlama Anahtarı Öz ve Akran Değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak *"Uzun Savaşlardan Diplomasiye"* konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

PERFORMANS GÖREVİ
UZUN SAVAŞLARDAN DİPLOMASİYE

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, bu görevde *"Uzun Savaşlardan Diplomasiye"* konusu hakkında araştırma yaparak bir sunum hazırlamanız ve hazırladığınız sunumu sınıfla paylaşmanız istenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- 3-4 kişilik gruplar oluşturarak bir çalışma planı hazırlayınız.
- Uzun Savaşlardan Diplomasiye konusu hakkında kaynak taraması yapın. Tarama sonucunda çalışmanızda kullanacağınız kaynakları belirli bir düzen içerisinde sınıflandırınız.
- Uzun Savaşlardan Diplomasiye konusu hakkında yapacağınız çalışmaya geçmeden önce 1595-1700 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeler hakkında ön bilgi edininiz.
- Çalışmalarınız için uygun bir ortam oluşturunuz.

NOT: Araştırmalarınızda üniversitelerin ve bilimsel dergilerin internet sitelerini kullanınız.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı yaparken ve sunumlarınızı hazırlarken çalışma planına uygun bir şekilde ilerleyiniz.
- Grup içerisindeki iş bölümüne, uyum ve koordinasyona dikkat ediniz.
- Çalışmalarınız sırasında bilirkişilerden, öğretmeninizden rehber olmaları yönünde destek alınız.
- Araştırmalarınızı raporlaştırıp görsel, grafik, poster ve afişlerle destekleyerek bir sunu hazırlayınız.
- Araştırmalarınız sonucunda öğrendiğiniz bilgiler neticesinde Uzun Savaşlardan Diplomasiye konusu hakkında görüşlerinizi belirteceğiniz kısa bir değerlendirme yazısı yazınız.
- Araştırma raporunuzu aşağıdaki başlıklara göre hazırlayınız.
  - Çalışmanın konusu
  - Çalışmanın amacı
  - Kullanılan yöntem
  - Bulgular
  - Sonuç ve tartışma
  - Kaynakça

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı size verilen süre içerisinde bitirerek belirtilen tarihte sunmak üzere hazırlanınız.
- Hazırladığınız sunuyu sınıf ortamında arkadaşlarınıza anlatınız.
- Sunum sonrasında sorulan soruları cevaplayınız.
- Çalışmanızı öğretmeninize teslim ediniz.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

Dereceli Puanlama Anahtarı				
Ölçütler	**Mükemmel (4)**	**İyi (3)**	**Orta (2)**	**Geliştirilmesi Gerekli (1)**
Çalışma planı	Grup üyeleri öğretmen ile koordinasyon kurarak çalışma planı hazırlamış ve iş bölümü yapmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmamıştır.	Çalışma planı hazırlanmamış veya araştırma ile ilgili olmayan bir plan hazırlanmış, iş bölümü yapılmamıştır.
Değerlendirme yazısı	Uzun Savaşlardan Diplomasiye konusu her yönüyle değerlendirilmiş, konu ile ilgili görüşlerin belirtildiği bir değerlendirme makalesi yazılmıştır.	Uzun Savaşlardan Diplomasiye konusunun birçok yönüyle değerlendirildiği bir makale yazılmıştır.	Uzun Savaşlardan Diplomasiye konusunun genel hatlarıyla ele alındığı bir makale yazılmıştır.	Uzun Savaşlardan Diplomasiye konusu ile çok ilgisi olmayan bir makale yazılmıştır.
Sunumun İçeriği	Bol miktarda görsel grafik ve bilgi içerecek şekilde bir sunum hazırlanmıştır.	Sunum orta düzeyde görsel ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Sunum görsel içermeden sadece konuyla ilgili genel bilgiler içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Konuyla çok fazla ilgisi olmayan görselleri ve bilgileri içeren bir sunum hazırlanmıştır.
Sınıf içi sunum	Hazırlanan sunum düzgün bir Türkçe ile, etkili bir ses tonu ve beden dili kullanılarak sunulmuş, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde sunulmuş, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde yapılmış, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilememiştir.	Sunum doğru ve etkin bir şekilde yapılamamıştır.
Grup iletişimi	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ve iş birliği içinde çalışılmıştır.	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ancak iş birliği içinde çalışılmamıştır.	Grup içinde iş bölümü ve iş birliği anlamında sorunlar oluşmuştur.	Grup içinde iş bölümü yapılmamış ve grup iş birliği içinde çalışmamıştır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

Öz ve Akran Değerlendirme

Bu form grup olarak çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıdaki her ifadeyi okuyunuz. Bu ifadelere göre, önce gruptaki arkadaşlarınızı son sütunda ise kendinizi değerlendiriniz.

Buna göre; 5 = *Çok iyi*, 4 = *İyi*, 3 = *Orta*, 2= *Kabul edilebilir, 1 = Geliştirilmesi gerekli* olarak dereceleyiniz.

Değerlendirme Yapan Öğrencinin Adı Soyadı:

Performans görevi öncesi/ süreci/ sonrası davranışlar	1. Öğrencinin Adı	2. Öğrencinin Adı	3. Öğrencinin Adı	4. Öğrencinin Adı	5. Öğrencinin Adı	Ben
Konu ile ilgili temel kavramları bilir/bilirim.						
Ön hazırlık çalışmaları yapmıştır/yaptım.						
Çalışmaları ilgili kavramları kapsayacak şekilde planlamıştır/planladım.						
Konu ile ilgili uygun materyalleri seçmiştir/ seçtim.						
Elde edilen verileri doğru kaydetmiştir/ kaydettim.						
Sunumu tam ve doğru bir şekilde hazırlamıştır/hazırladım.						
Grup içinde aktif olarak sürece katılmıştır/ katıldım.						
Grup içinde etkili bir iletişim kurmuştur/ kurdum.						
Konu ile ilgili sorulara net ve doğru cevap vermiştir/verdim.						
Zamanı etkili kullanmıştır/kullandım.						
Değerlendirme yazısı yazmıştır/yazdım.						
TOPLAM						

Grup çalışması hakkında genel görüş ve önerileriniz:

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774)
KONU	Kutsal İttifak Osmanlılara Karşı
KAZANIM	11.1.2. XVII. yüzyılda değişen siyasi rekabet içerisinde Osmanlı Devleti'nin ittifak girişimlerini açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin *"Kutsal İttifak Osmanlılara Karşı"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 3. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 3. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için ise (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 2. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"Kutsal İttifak Osmanlılara Karşı"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
KUTSAL İTTİFAK OSMANLILARA KARŞI

Aşağıda *"Kutsal İttifak Osmanlılara Karşı"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşılabilecektir.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

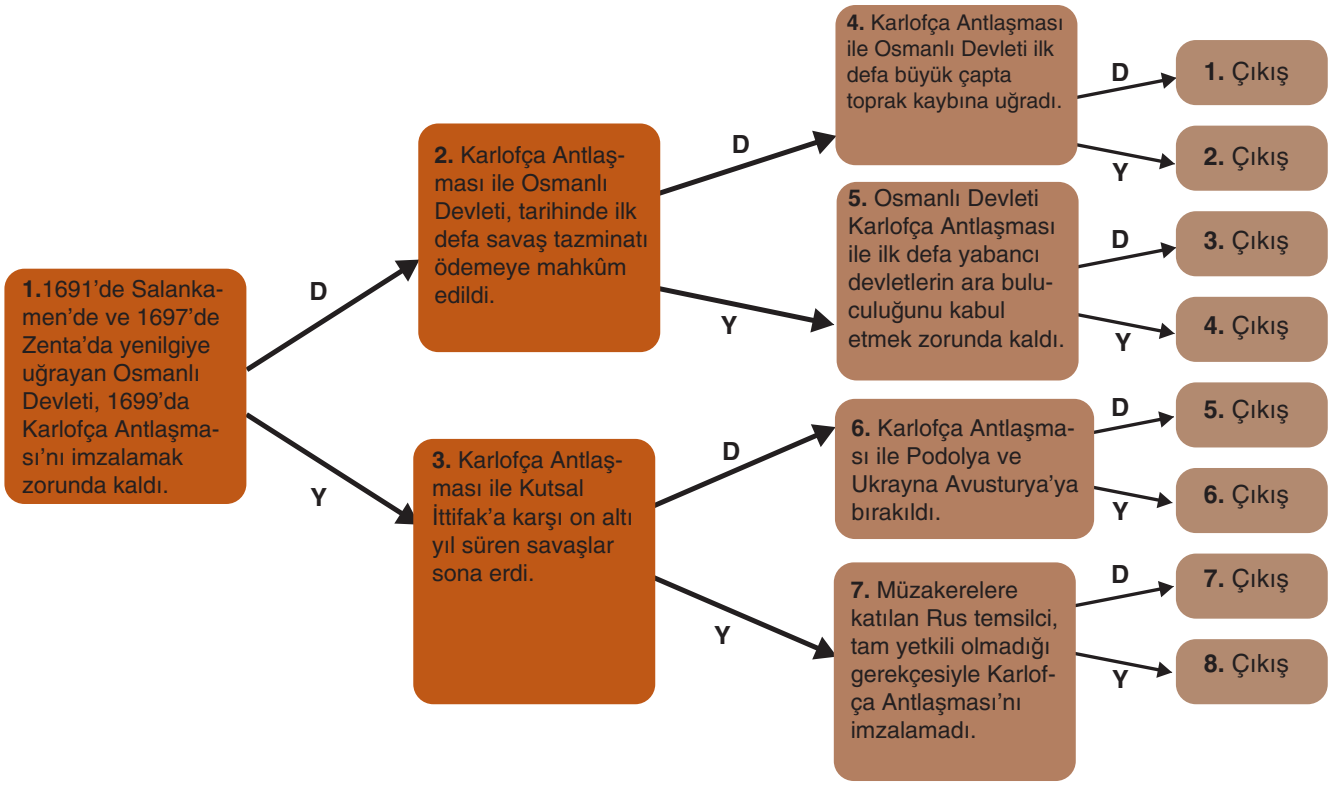

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı
KONU	Osmanlı Devleti'nde İsyanlar (17.yy.)
KAZANIM Kazanım Açıklaması	11.2.3. Osmanlı devlet idaresi ve toplum düzenindeki çözülmeleri önleme çabalarını analiz eder. a) *XVII ve XVIII. yüzyıllarda gerçekleşen muhalif hareketler (Celâli, Yeniçeri ve Suhte İsyanları) dış ve iç kaynaklı değişim ve dönüşümlerle ilişkilendirilerek kısaca ele alınır. İsyanlara katılan toplum kesimlerinin sosyo-ekonomik beklentilerine kısaca değinilir. Osmanlı Devleti'nde devletin toprak üzerindeki mülkiyeti ve çifthane sisteminin, zirai üretimin sürdürülmesindeki rolüne değinilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	5 Ay
ÖLÇME ARACI	**Proje**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	**PROJENİN İÇERİĞİ** Osmanlı Devleti'nde İsyanlar (17.yy.) konusu ile ilgili; • İstanbul'da çıkan belli başlı isyanların belirlenmesi, bu isyanların çıkmasında yeniçeriler başta olmak üzere Kapıkulu ocaklarının rolünün diğer faktörlerle birlikte ele alınması, • İstanbul İsyanlarının siyasi ve askeri yapıya etkisi başta olmak üzere tüm sonuçlarının ortaya konması, • Celali İsyanlarının incelenmesinde; devşirme kökenli yöneticilere tımar verilmeye başlanmasının, tımar sisteminin bozulmasının, İran ve Avusturya ile yapılan savaşların bu isyanlara etkisinin araştırılması, • Osmanlı Devleti'nin isyanları bastırma yöntemleri ve bu yöntemlerin isyancılar ile halk üzerindeki etkisinin ortaya konması, • Celali İsyanlarının iç ve dış politikada yarattığı tahribatın tüm yönleriyle ortaya konması, • Suhte Ayaklanmalarının çıkmasında etkili olan; medrese sisteminin bozulması, nüfus artışı ve işsizliğin artması gibi meselelere yer verilmesi, • Suhte İsyanlarının sonuçlarının; medreselilerin Celâlilere katılması, isyanların eğitim sistemine ve sosyal hayata etkileri dikkate alınarak değerlendirilmesi, beklenmektedir. • Son olarak İstanbul, Celali, Suhte Ayaklanmalarının sebep ve sonuçlarını, birbiriyle olan bağlantılarını gösteren kavram haritası oluşturulması ve bunun görsellerle desteklenerek poster şeklinde sunulması beklenmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	**PROJE RAPORU** Araştırma raporunun aşağıdaki başlıklara göre hazırlanması gerekmektedir. • Projenin konusu • Projenin amacı • Kullanılan yöntem • Bulgular • Sonuç ve tartışma • Kaynakça **PROJE SUNUMU VE POSTER** Oluşturulacak posterin; • Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması, • Kavram haritası içermesi, • Görsellerle desteklenmesi, • Kullanılan kaynakları içermesi beklenmektedir. Ayrıca; • Hazırlanan posterin sınıf ortamında sunulması, • Projede yapılması gereken faaliyetlerin çalışma takvimine göre yapılarak aylık olarak öğretmenle paylaşılması beklenmektedir.
DEĞERLENDİRME	Proje ve Sunu Değerlendirme Ölçeği Öz Değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Çalışma takvimine göre proje çalışmasında her öğrencinin yaptığı faaliyetler aylık olarak takip edilerek gerekli yönlendirmelerin yapılması önerilir. Proje çalışması süreci sonunda değerlendirme sonuçları dikkate alınarak her öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

PROJE
OSMANLI DEVLETİ'NDE İSYANLAR (17. YY.)

Yönerge:
Sevgili öğrenciler, bu projede sizden *"Osmanlı Devleti'nde İsyanlar (17.yy.)*" konusunu incelemeniz beklenmektedir. Bu projeyi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Çalışmaya başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- Bir çalışma planı oluşturunuz, bu planda yapılacak işleri ve çalışma takviminizi belirtiniz.
- Kullanacağınız kaynakları belirleyiniz.
- İhtiyaç duyduğunuzda öğretmeninize danışabilirsiniz.

Çalışmanızı yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- İlk olarak İstanbul İsyanları ele alınmalıdır. Bunun için aşağıdaki sıra takip edilmelidir:

  - Öncelikle İstanbul İsyanlarının en önemli aktörü olan Kapıkulu Ordusu'nun, Kapıkullarının en önemli sınıfı olan Yeniçeri Ocağı'nın yapısı ve devşirme sistemi hakkında kısaca bilgi verilmelidir.
  - Devşirme sisteminin bozulmasının sebepleri üzerinde durulmalı; "Ocak devlet içindir." anlayışının yerini "Devlet ocak içindir." anlayışının almasının nedenleri açıklanmalıdır.
  - Kapıkulu İsyanlarının ortaya çıkmasında rolü olan diğer etkenler (mali sebepler, İstanbul halkının etkisi, ulemanın etkisi vb.) üzerinde durulmalıdır.
  - Kuruluşundan itibaren yeniçerilerin siyaset üzerindeki etkisi üzerinde durulmalı; Fatih, II. Bayezit, Yavuz ve Kanuni Devirlerinden örnekler verilmelidir.
  - III. Murat Dönemi'nden (1574-1595) başlayıp 17.yüzyıl boyunca görülen Yeniçeri İsyanları belirlenmelidir. (III. Murat, III. Mehmet, II. Osman, IV. Murat, IV. Mehmet Dönemlerindeki Yeniçeri İsyanları ele alınmalıdır.)
  - "Bir Yeniçeri İsyanı nasıl gelişir?" başlığı altında örnek bir isyan seçilmeli ve isyan günlerinde İstanbul'da yaşananlar tasvir edilmelidir. Bunu gösteren görsellere posterde yer verilmelidir.
  - Sonuç kısmında isyanların;
    - ✓ Saray halkında nasıl bir etki meydana getirdiğine,
    - ✓ İstanbul halkını nasıl etkilediğine,
    - ✓ İç ve dış politikada ne gibi değişiklikler meydana getirdiğine,
    - ✓ Askeri yapıya ve savaşlara etkisine,
    - ✓ Osmanlı ıslahatları üzerindeki etkisine değinilmesi beklenir.

- İkinci bölümde Celali İsyanları ele alınmalıdır. Bunun için aşağıdaki sıra takip edilmelidir:

  - "Celali nedir? Anadolu isyanlarına neden Celali İsyanı denmiştir? Celali olarak tanımlanan isyancı kitleler kimlerden oluşmaktadır?" soruları yanıtlanmalıdır.
  - İsyanların toprak sisteminin bozulmasıyla ilgisi dikkate alınarak Osmanlı toprak sistemi araştırılarak kısaca özetlenmeli, çifthane sistemi, dirlik/tımar sistemi ve iltizam sistemleri üzerinde bilhassa durulmalıdır.
  - Celali isyanlarının nedenleri üzerinde durulmalı, bu maksatla aşağıdaki sorulara yanıt aranmalıdır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

- ✓ Tımar sisteminin bozulmasının Celali İsyanları üzerindeki etkisi nedir?
- ✓ Mukataa (iltizam) uygulamasının yaygınlaşmasının tımar sisteminin bozulmasında ve Celali isyanlarının çıkmasındaki etkisi nedir?
- ✓ Para politikasında değişikliğe gidilmesinin (tağşiş uygulamasının) isyanlar üzerindeki etkisi nedir?
- ✓ Sayıları gittikçe artan devşirmelere tımar verilmesinin isyanlar üzerindeki etkisi nedir?
- ✓ Fetihlerin durması, İran ve Avusturya ile uzun süreli savaşların yaşanması Celali İsyanlarını nasıl etkilemiştir?
- ✓ Vergi oranlarının gittikçe artmasının, rüşvet ve iltimasın yaygınlaşmasının isyanlar üzerindeki etkisi nedir?
- ✓ Nüfus artışının yaşanması isyanları nasıl etkilemiştir?

➢ Yavuz Dönemi'nde görülen Bozoklu Celal, Kanuni Devri'nde görülen Baba Zünnun, Kalenderoğlu gibi isyanlar hakkında kısaca bilgi verilmeli; bunların 17.yüzyıldaki Celali isyanlarıyla benzerlikleri ve farklılıkları kısaca açıklanmalıdır.

➢ 1695'ten itibaren başlayan ve 17.yy. boyunca devam eden belli başlı Celali isyanlarının (Karayazıcı Abdülhalim, Deli Hasan, Tavil Ahmed, Kalenderoğlu Mehmed, Canbolatoğlu Ali Paşa ve Abaza Paşa İsyanları gibi) hikâyesi araştırılmalıdır.

➢ Celali İsyanlarıyla Osmanlı Devleti'nin mücadele yöntemleri ortaya konmalıdır. Bu amaçla;

- ✓ Kuyucu Murat Paşa ve Köprülü Mehmet Paşa'nın isyanları bastırma yöntemleri incelenmelidir.
- ✓ İsyanların bastırılmasında şiddet unsurunun benimsenmesinin halk üzerindeki etkisi üzerinde durulmalıdır.
- ✓ İsyancıları sindirmek maksadıyla bazılarına makam verilmesinin isyanlar üzerindeki etkisi incelenmelidir.

➢ Celali isyanlarının sonuçları üzerinde durulmalıdır. Bu amaçla isyanların;

- ✓ Askeri yapı üzerindeki etkisi,
- ✓ Halkın devlete bakış açısı üzerindeki etkisi,
- ✓ Islahatlar üzerindeki etkisi,
- ✓ İran ve Avusturya savaşları başta olmak üzere Osmanlı dış politikası üzerindeki etkisi,
- ✓ Anadolu'nun sosyal ve ekonomik yapısına etkisi üzerinde durulmalı; "Çiftbozan", "Büyük Kaçgun" kavramlarına açıklama getirilmelidir.

• Üçüncü bölümde Suhte İsyanları araştırılmalıdır. Bunun için aşağıdaki sıra takip edilmelidir:

➢ Öncelikle suhte ya da softa nedir, sorusuna yanıt aranmalıdır.

➢ Osmanlı medrese sistemi hakkında araştırma yapılmalıdır.

➢ Medrese sisteminin zamanla bozulmasında;

- ✓ İşsizliğin artmasıyla medreseye olan ilginin artması,
- ✓ Beşik ulemalığının yaygınlaşması,
- ✓ Vakıf sisteminin medrese üzerindeki etkisi incelenmelidir.

➢ Suhte Ayaklanmalarının gelişimi ve Celalilerle ilişkileri üzerinde durulmalıdır.

➢ Sonuç kısmında Suhte Ayaklanmalarının Osmanlı eğitim sistemine, sosyal ve ekonomik yaşantısına etkisi ortaya konmalıdır.

• Son olarak İstanbul, Celali, Suhte Ayaklanmalarının sebep ve sonuçlarını,birbiriyle olan bağlantılarını gösteren kavram haritası oluşturulması ve bunun görsellerle desteklenerek poster şeklinde sunulması beklenmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

Araştırma raporunun aşağıdaki alt başlıkları içermesine dikkat etmelisiniz:

- Projenin konusu
- Projenin amacı
- Kullanılan yöntem
- Bulgular
- Sonuç ve tartışma
- Kaynakça

Projenizi sunmak için hazırlayacağınız posterde şunlara dikkat etmelisiniz:
Posterinizin;

- Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması,
- Kavram haritası içermesi,
- İlgili görsellerle desteklenmesi,
- Kullanılan kaynakları içermesi,
- Sınıf ortamında sunulması beklenmektedir.

Proje posterini en fazla 10 dakikalık sürede sununuz. Proje çalışmasını yaparken aşağıdaki çalışma takvimine uymaya ve çalışmalarınızı her ay öğretmeninizle paylaşmaya dikkat etmelisiniz.

Faaliyetler	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay
Konu ile ilgili araştırma yapma	+	+	+	+	
Araştırma bulgularını değerlendirme		+	+	+	
Rapor hazırlama			+	+	
Poster oluşturma ve sunma					+

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

Aşağıdaki değerlendirme ölçeği, projenizin hangi ölçütlere göre değerlendirileceği konusunda sizlere bilgi vermek için hazırlanmıştır. Projenizin hazırlanması ve sunum aşamasında, aşağıdaki ölçütler size yol gösterici olacaktır.

PROJE VE SUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

BECERİLER	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi Gerekli (1)
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ				
Projenin amacını belirleme				
Projeye uygun çalışma planı yapma				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
Projeyi çalışma planına göre gerçekleştirme				
II. PROJENİN İÇERİĞİ				
Doğru bilgileri kullanma				
Toplanan bilgileri düzenleme				
Verileri analiz etme				
Elde edilen verilerden çıkarımda bulunma				
Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
Araştırma raporunda alt başlıklara yer verme				
Posteri amacına uygun hazırlama				
Araştırma raporu ve posterde Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma				
Yaratıcılık yeteneğini kullanma				
III. SUNU YAPMA				
Sunuyu hedefe yönelik materyallerle destekleme (poster vb.)				
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma				
Sorulara cevap verebilme				
Verilen sürede sunuyu yapma				
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma				
Sunuda akıcı bir dil ve beden dili kullanma				
Sunu sırasında özgüvene sahip olma				
GENEL TOPLAM				

Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20'dir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı: .....

Bu form kendinizi değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği **+** ile işaretleyiniz. Bu öz değerlendirme formundan alınabileceğiniz en yüksek puan 18, en düşük puan ise 6'dır.

BECERİLER	DERECELER		
	Her zaman (3)	Bazen (2)	Hiçbir zaman (1)
1. Yönergeyi izledim.			
2. Araştırmamda farklı kaynaklar kullandım.			
3. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			
4. Faaliyetlerimi çalışma takvimine uygun olarak gerçekleştirdim.			
5. Anlamadığım yerlerde öğretmenime danıştım.			
6. Araştırma raporumu ve posterimi sınıfla paylaştım.			
GENEL TOPLAM			

Aşağıdaki maddeleri yaptığınız proje çalışmasını dikkate alarak cevaplayınız.

- **Bu projeden neler öğrendim?**

.....
.....
.....

- **Bu proje çalışması sırasında en iyi yaptığım şeyler:**

.....
.....
.....

- **Bu proje çalışmasında en çok zorlandığım bölümler:**

.....
.....
.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı
KONU	Osmanlı Devleti'nde İsyanlar ve Düzeni Koruma Çabaları
KAZANIM	11.2.3. Osmanlı devlet idaresi ve toplum düzenindeki çözülmeleri önleme çabalarını analiz eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	10 dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin *"Osmanlı Devleti'nde İsyanlar ve Düzeni Koruma Çabaları"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 2. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 2. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış, 2. çıkışa ulaşmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 8. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 7. önermeye ulaşmıştır. 7. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış, 8. çıkışa ulaşmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"Osmanlı Devleti'nde İsyanlar ve Düzeni Koruma Çabaları"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
OSMANLI DEVLETİ'NDE İSYANLAR VE DÜZENİ KORUMA ÇABALARI

Aşağıda *"Osmanlı Devleti'nde İsyanlar ve Düzeni Koruma Çabaları"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşılabilecektir.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

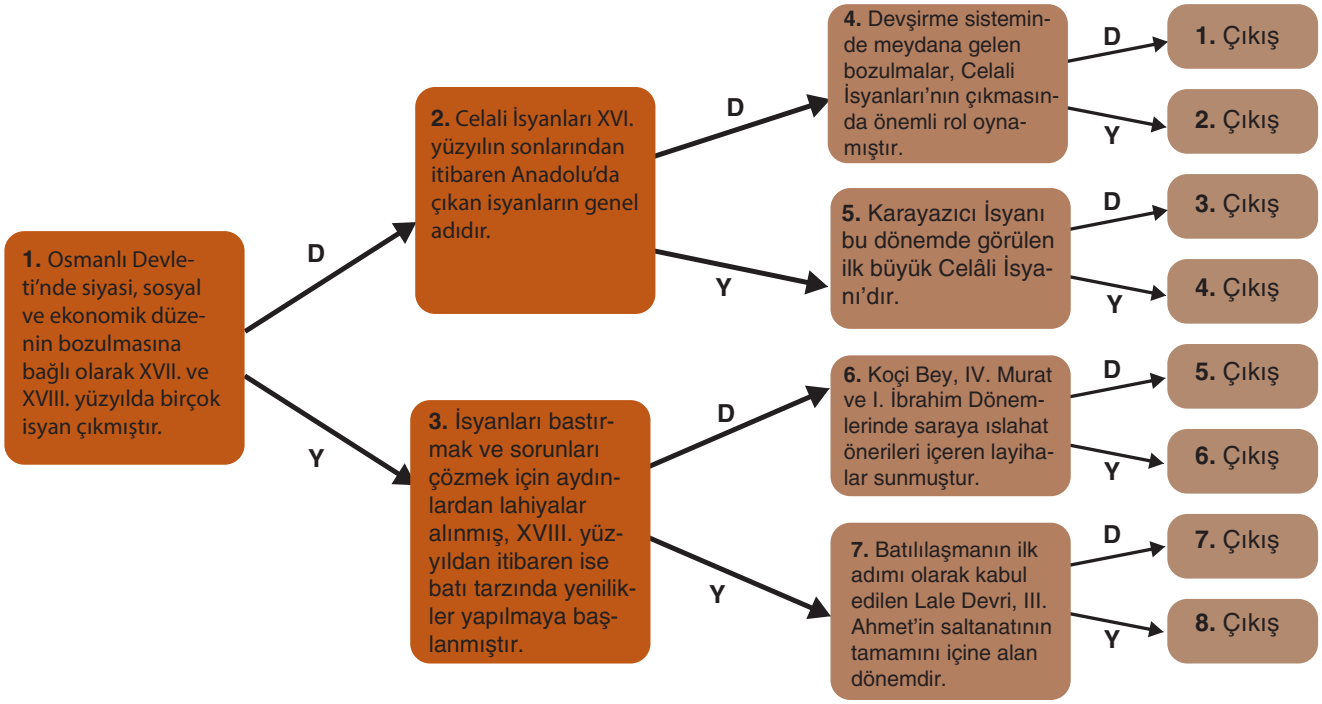

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı
KONU	Osmanlı Devleti'nde İsyanlar ve Düzeni Koruma Çabaları
KAZANIM	11.2.3. Osmanlı devlet idaresi ve toplum düzenindeki çözülmeleri önleme çabalarını analiz eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin isyanlar ve düzeni koruma çabalarına ait kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"Osmanlı Devleti'nde İsyanlar ve Düzeni Koruma Çabaları"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 5 ve 6 **II.** 1, 2 ve 3 **III.** 4, 8 ve 9 **IV.** 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "5 ve 6" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 2, C2 =2, C3 = 0 ve C4 = 7'dir. **Formül:** (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/7 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "4, 5, 6, 7 ve 8" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 2, C3 = 3 ve C4 = 7'dir. (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 3/7 = 0,58 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 7,9 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,58+1)x5=7,9 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"Osmanlı Devleti'nde İsyanlar ve Düzeni Koruma Çabaları"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin "*Osmanlı Devleti'nde İsyanlar ve Düzeni Koruma Çabaları"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
OSMANLI DEVLETİ'NDE İSYANLAR VE DÜZENİ KORUMA ÇABALARI

Aşağıda *"Osmanlı Devleti'nde İsyanlar ve Düzeni Koruma Çabaları"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 40'tır.

Yeniçeri 1	Celali 2	Suhte 3
Nizam-ı Cedit 4	Ekberiyet 5	Kafes 6
Koçi Bey 7	Lale Devri 8	Matbaa 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri taht kavgalarını önlemeye yöneliktir?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri 17.yüzyıldaki isyancı gruplar arasında yer alır?

III. Kutucuklardan hangisinde/hangilerinde Avrupa örnek alınmıştır?

IV. Kutucuklardan hangisi/hangileri yaşanan sorunlara çözüm arayışlarıyla ilgilidir?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)
KONU	Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	11.3.2. Osmanlı Devleti'nin siyasi varlığına yönelik tehditleri analiz eder. b) *1815 Viyana Kongresi ile başlayan süreçte büyük güçlerin müdahalesiyle uluslararası boyut kazanan konular (1821 Rum İsyanı ve sonrasında Yunanistan'ın kurulması, Kırım Savaşı ve sonrasında Osmanlı Devleti'nin Paris Antlaşması ile Avrupa devletler hukukuna dâhil edilmesi, 93 Harbi ve sonrasında Berlin Kongresi ile Doğu Anadolu'daki Ermeni Meselesi ve Makedonya Sorunu'nun tanımlanması) bağlamında Osmanlı Devleti'nin varlığının Avrupalı devletler tarafından tehdit edildiği üzerinde durulur.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	2 Hafta (Araştırma) + 1 Ders Saati (Sunum)
ÖLÇME ARACI	**Performans Görevi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planını hazırlaması, • Grupla iş birliği içinde çalışması, • Viyana Kongresi sonrası Avrupalı büyük güçlerin Osmanlı Devleti'nin varlığına yönelik politikalarını ve bu politikalar sonrası gelişen olayları araştırması, • Elde ettiği verileri kaydetmesi, Araştırma sonucu oluşturduğu sunumu sınıfta sunması, • Sorulan sorulara doğru ve yeterli cevaplar vermesi beklenir. **NOT:** Bu performans görevi öğrencilere konu işlenmeden 2 hafta önce verilir.
DEĞERLENDİRME	Dereceli puanlama anahtarı Öz ve akran değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak "*Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi*" konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

PERFORMANS GÖREVİ
OSMANLI TOPRAKLARINI PAYLAŞMA MÜCADELESİ

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, sizden *"Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi"* ile ilgili araştırma yapmanız beklenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

• 3-4 kişilik gruplar oluşturarak bir çalışma planı hazırlayınız.
• Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi konusu hakkında kaynak taraması yapınız. Tarama sonucunda çalışmanızda kullanacağınız kaynakları belirli bir düzen içerisinde sınıflandırınız.
• Çalışmalarınız için uygun bir ortam oluşturunuz.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

• Araştırmanızı yaparken çalışma planına uygun bir şekilde ilerleyiniz.
• Grup içerisindeki iş bölümüne, uyum ve koordinasyona dikkat ediniz.
• Çalışmalarınız sırasında bilirkişilerden ve öğretmeninizden rehber olmaları yönünde destek alınız.

- Viyana Kongresi'nin Avrupa siyasi arenasında meydana getirdiği değişimleri,
- Azınlık isyanlarının çıkmasında Avrupalı büyük güçlerin rollerinin neler olduğunu,
- Kırım Savaşı'nın, Osmanlı Devleti'nin siyasi konjonktürü üzerindeki etkilerini,
- 93 Harbi sonrası yapılan antlaşmaların Osmanlı Devleti'nin siyasi varlığına yönelik tehditler konusunda ne gibi değişiklikler meydana getirdiğini,
- Ermeni Meselesi ve Makedonya Sorunu'nun nasıl uluslararası bir boyut kazandığını, Avrupalı büyük güçlerin bu konuyu Osmanlı siyasi varlığını tehdit konusunda nasıl kullandıklarını,
- Ermeni Meselesi'nin günümüz Türkiye'sine etkilerini, araştırınız.

NOT: Araştırmalarınızda üniversitelerin ve bilimsel dergilerin internet sitelerini kullanınız.

• Araştırmalarınızı raporlaştırıp görsellerle destekleyerek sunu hazırlayınız.
• Araştırmalarınız sonucu öğrendiğiniz bilgiler ışığında Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi ile ilgili görüşlerinizi belirteceğiniz kısa bir değerlendirme yazısı yazınız.
• Araştırma raporunuzu aşağıdaki başlıklara göre hazırlayınız.

- Çalışmanın konusu
- Çalışmanın amacı
- Kullanılan yöntem
- Bulgular
- Sonuç ve tartışma
- Kaynakça

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

• Araştırmanızı size verilen süre içinde bitirerek belirtilen tarihte sunmak üzere hazırlanınız.
• Hazırladığınız sunuyu etkin bir dil kullanarak sınıf ortamında arkadaşlarınıza anlatınız.
• Sunum sonrasında sorulan soruları cevaplayınız.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

Dereceli Puanlama Anahtarı				
Ölçütler	**Mükemmel (4)**	**İyi (3)**	**Orta (2)**	**Geliştirilmesi Gerekli (1)**
Çalışma planı	Grup üyeleri öğretmen ile koordinasyon kurarak çalışma planı hazırlamış ve iş bölümü yapmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmamıştır.	Çalışma planı hazırlanmamış veya araştırma ile ilgili olmayan bir plan hazırlanmış, iş bölümü yapılmamıştır.
Değerlendirme yazısı	Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi konusu her yönüyle değerlendirilmiş, konu ile ilgili görüşlerin belirtildiği bir değerlendirme makalesi yazılmıştır.	Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi konusunun birçok yönüyle değerlendirildiği bir makale yazılmıştır.	Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi konusunun genel hatlarıyla ele alındığı bir makale yazılmıştır.	Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi konusu ile çok ilgisi olmayan bir makale yazılmıştır.
Sunumun İçeriği	Bol miktarda görsel grafik ve bilgi içerecek şekilde bir sunum hazırlanmıştır.	Sunum orta düzeyde görsel ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Sunum görsel içermeden sadece konuyla ilgili genel bilgiler içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Konuyla çok fazla ilgisi olmayan görselleri ve bilgileri içeren bir sunum hazırlanmıştır.
Sınıf içi sunum	Hazırlanan sunum düzgün bir Türkçe ile, etkili bir ses tonu ve beden dili kullanılarak sunulmuş, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde sunulmuş, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde yapılmış, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilememiştir.	Sunum doğru ve etkin bir şekilde yapılamamıştır.
Grup iletişimi	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ve iş birliği içinde çalışılmıştır.	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ancak iş birliği içinde çalışılmamıştır.	Grup içinde iş bölümü ve iş birliği anlamında sorunlar oluşmuştur.	Grup içinde iş bölümü yapılmamış ve grup iş birliği içinde çalışmamıştır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

Öz ve Akran Değerlendirme

Bu form grup olarak çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıdaki her ifadeyi okuyunuz. Bu ifadelere göre, önce gruptaki arkadaşlarınızı son sütunda ise kendinizi değerlendiriniz.

Buna göre; 5 = *Çok iyi*, 4 = *İyi*, 3 = *Orta*, 2= *Kabul edilebilir, 1 = Geliştirilmesi gerekli* olarak dereceleyiniz.

Değerlendirme Yapan Öğrencinin Adı Soyadı:

Performans görevi öncesi/ süreci/ sonrası davranışlar	1. Öğrencinin Adı	2. Öğrencinin Adı	3. Öğrencinin Adı	4. Öğrencinin Adı	5. Öğrencinin Adı	Ben
Konu ile ilgili temel kavramları bilir/bilirim.						
Ön hazırlık çalışmaları yapmıştır/yaptım.						
Çalışmaları ilgili kavramları kapsayacak şekilde planlamıştır/planladım.						
Konu ile ilgili uygun materyalleri seçmiştir/ seçtim.						
Elde edilen verileri doğru kaydetmiştir/ kaydettim.						
Sunumu tam ve doğru bir şekilde hazırlamıştır/hazırladım.						
Grup içinde aktif olarak sürece katılmıştır/ katıldım.						
Grup içinde etkili bir iletişim kurmuştur/ kurdum.						
Konu ile ilgili sorulara net ve doğru cevap vermiştir/verdim.						
Zamanı etkili kullanmıştır/kullandım.						
Değerlendirme yazısı yazmıştır/yazdım.						
TOPLAM						

Grup çalışması hakkında genel görüş ve önerileriniz:

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)
KONU	Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi
KAZANIM	11.3.2. Osmanlı Devleti'nin siyasi varlığına yönelik tehditleri analiz eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kelime İlişkilendirme Testi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin **şark meselesi** ile ilgili zihninde çağırışım yapan kelime ve kavramları yazması, yazdığı bu kelime veya kavramları **şark meselesi** ile birlikte kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**I. Bölüm:** Öğrencinin **şark meselesi** ile ilişkili ürettiği her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. Örnek: Avrupa **II. Bölüm:** Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir. Örnek: Şark Meselesi, Avrupa'nın Osmanlı Devleti'ni paylaşma projesidir.
GERİ BİLDİRİM	**Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda:** Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlanması önerilir. **Bu ölçme aracının konu işlendikten sonra kullanılması durumunda:** Değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin konuyu tekrar etmeleri önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanılgılarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
ŞARK MESELESİ

I. Bölüm

Aşağıya **şark meselesi** kavramı ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri/kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"ŞARK MESELESİ" kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

ŞARK MESELESİ .....
ŞARK MESELESİ .....
ŞARK MESELESİ.....
ŞARK MESELESİ.....
ŞARK MESELESİ.....
ŞARK MESELESİ.....
ŞARK MESELESİ.....
ŞARK MESELESİ.....
ŞARK MESELESİ.....
ŞARK MESELESİ.....

II. Bölüm

I. Bölümde verdiğiniz cevaplarınız ile **şark meselesi** kelimesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız?

Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. Cümle: .....
2. Cümle: .....
3. Cümle: .....
4. Cümle: .....
5. Cümle: .....
6. Cümle: .....
7. Cümle: .....
8. Cümle: .....
9. Cümle: .....
10. Cümle: .....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)
KONU	Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi
KAZANIM	11.3.2. Osmanlı Devleti' nin siyasi varlığına yönelik tehditleri analiz eder.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Analiz**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, *"Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 1. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 4. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
OSMANLI TOPRAKLARINI PAYLAŞMA MÜCADELESİ

Aşağıda *"Osmanlı Topraklarını Paylaşma Mücadelesi"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

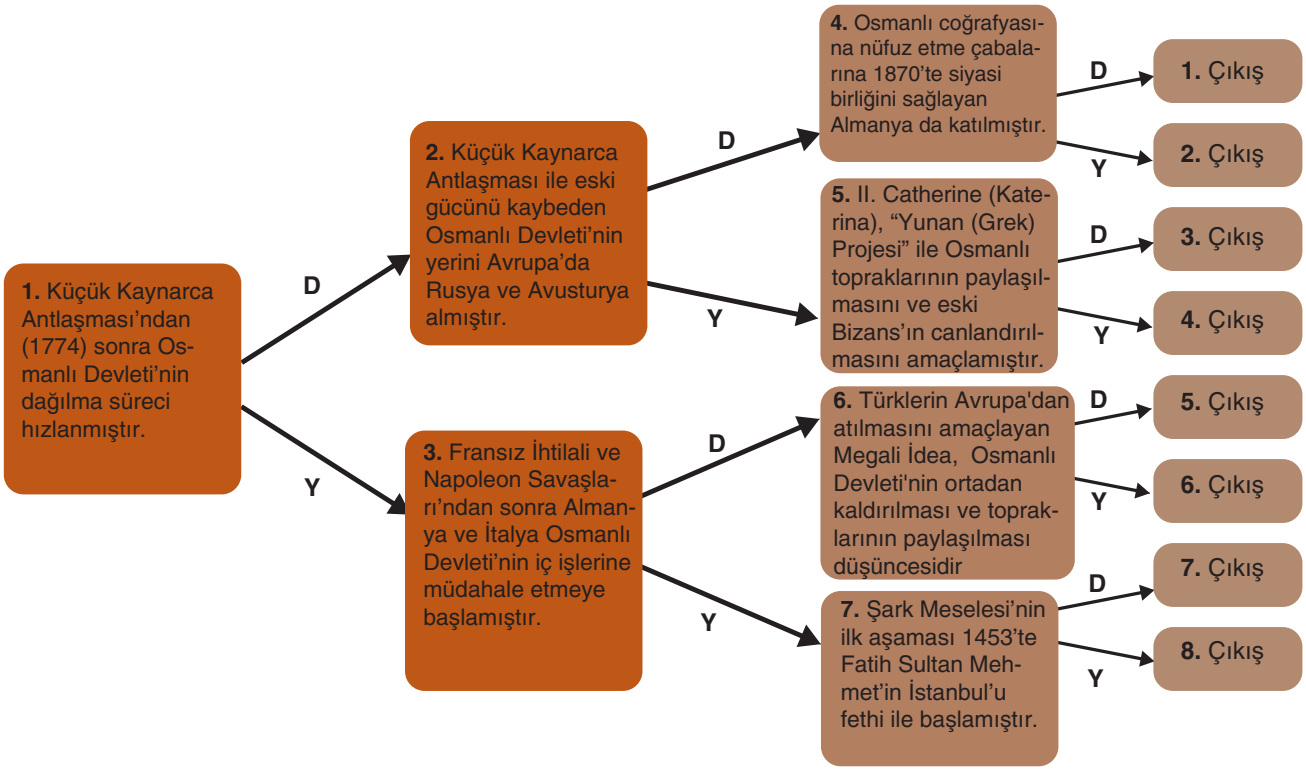

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri
KONU	İhtilaller Çağı
KAZANIM	11.4.1. Fransız İhtilali ve Avrupa'da Sanayi Devrimi ile birlikte devlet-toplum ilişkilerinde meydana gelen dönüşümü kavrar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden *"İhtilaller Çağı"* ile ilgili verilen kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı bir cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 10 kavram olduğundan 10 x 1 puan = 10 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 10'dur. 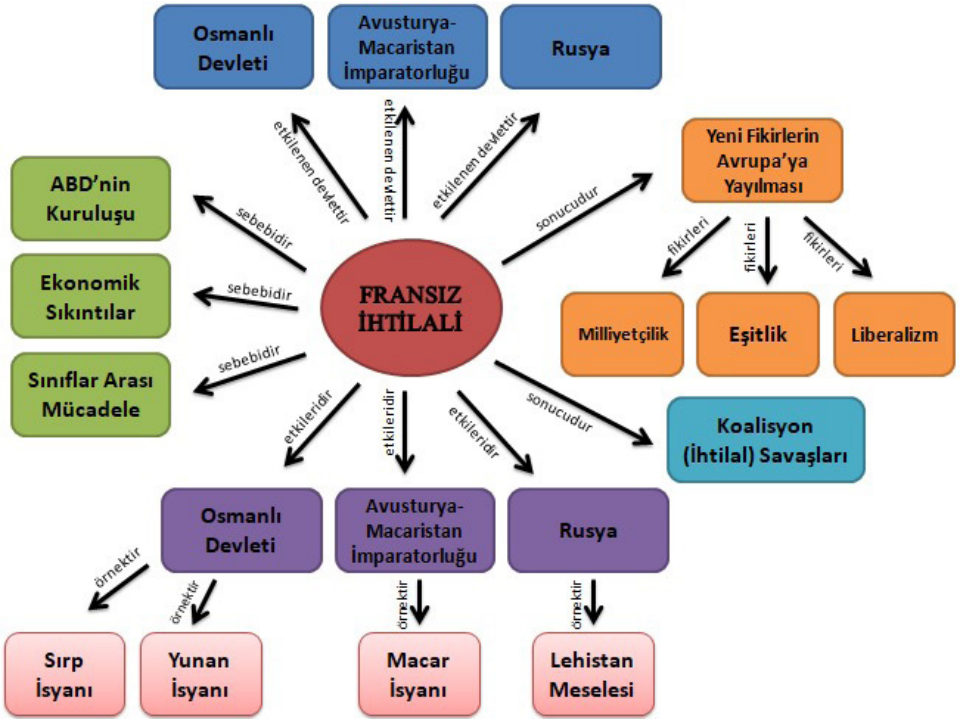 	
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin *"İhtilaller Çağı"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin *"İhtilaller Çağı"* konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

KAVRAM HARİTASI
İHTİLALLER ÇAĞI

Aşağıda *"İhtilaller Çağı"* ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz.
Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 10'dur.

İhtilaller Çağı İle İlgili Kavramlar	
ABD'nin Kuruluşu	Milliyetçilik
Avusturya-Macaristan İmparatorluğu	Osmanlı Devleti
Lehistan Meselesi	Rusya
Liberalizm	Sırp İsyanı
Macar İsyanı	Yunan İsyanı

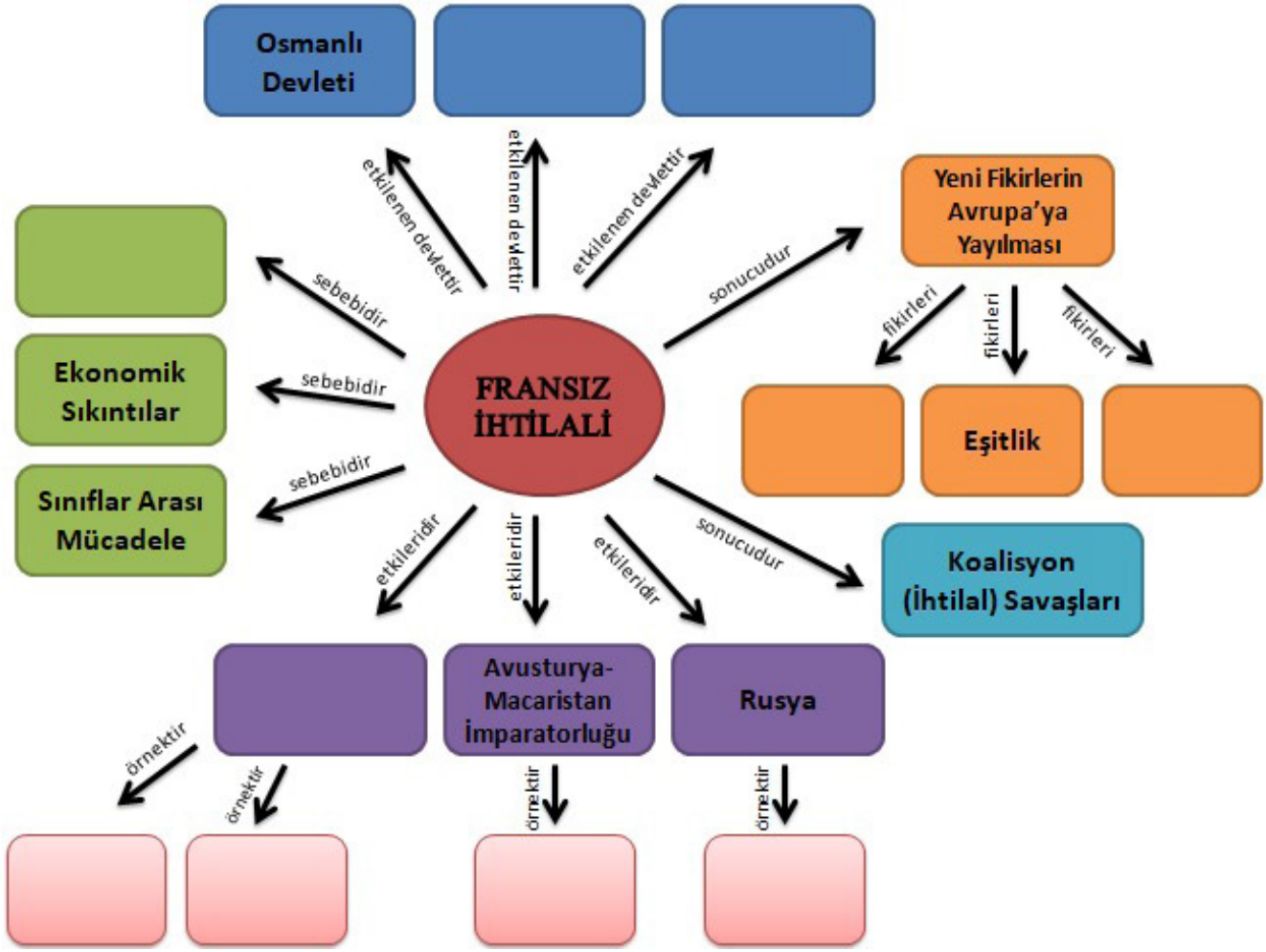

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri
KONU	İhtilaller Çağı
KAZANIM	11.4.1. Fransız İhtilali ve Avrupa'da Sanayi Devrimi ile birlikte devlet toplum ilişkilerinde meydana gelen dönüşümü kavrar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	2 Hafta (Araştırma) + 1 Ders Saati (Sunum)
ÖLÇME ARACI	**Performans Görevi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planı hazırlaması, • Grupla iş birliği içinde çalışması, • Fransız İhtilali'nin ve Sanayi Devrimi'nin Osmanlı'ya etkilerini araştırması, • Araştırma yaparken; ➢ Fransız İhtilali'nin nedenleri ve sonuçlarını, ➢ Sanayi Devrimi'nin nedenlerini ve sonuçlarını, ➢ Fransız İhtilali'nin dünyadaki siyasi yapıya etkisini, ➢ Sanayi Devrimi'nin ekonomik düzende yarattığı etkilerini, ➢ Osmanlı Devleti'nin dünyadaki dönüşüm içerisinde nerede yer aldığını, ➢ Fransız İhtilali'nin Osmanlı'ya olumlu ve olumsuz etkilerini, ➢ Sanayi Devrimi'nin Osmanlı'ya olumlu ve olumsuz etkilerini araştırması, • Araştırma sonucu oluşturduğu poster veya dijital sunumu sınıfta sunması, • Sorulan sorulara doğru ve yeterli cevaplar vermesi beklenir. **PERFORMANS SUNUMU (POSTER)** Oluşturulan posterin; • Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde olması, • İlgili görsellerle desteklenmesi, • İçeriğinde kullanılan kaynakların yer alması, • Posterin kapsamına uygun slogan oluşturulması, • Sınıf ortamında sunulması beklenmektedir. **NOT:** Bu performans görevi öğrencilere konu işlenmeden 2 hafta önce verilir.
DEĞERLENDİRME	Performans ve Sunu Değerlendirme Ölçeği Poster Değerlendirme Ölçeği
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak *"Fransız İhtilali'nin ve Sanayi Devrimi'nin Osmanlı'ya Etkisi"* konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

PERFORMANS GÖREVİ
FRANSIZ İHTİLALİ'NİN VE SANAYİ DEVRİMİ'NİN OSMANLI'YA ETKİSİ

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, bu görevde *"Fransız İhtilali'nin ve Sanayi Devrimi'nin Osmanlı'ya Etkisi"* ile ilgil araştırma yapmanız beklenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

- 3-4 kişilik gruplar oluşturarak bir çalışma planı hazırlayınız.
- Fransız İhtilali'nin ve Sanayi Devrimi'nin Osmanlı'ya etkisi hakkında kaynak taraması yapınız. Tarama sonucunda çalışmanızda kullanacağınız kaynakları belirli bir düzen içerisinde sınıflandırınız.
- Çalışmalarınız için uygun bir ortam oluşturunuz.

NOT: Araştırmalarınızda üniversitelerin ve bilimsel dergilerin internet sitelerini kullanınız

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı yaparken ve sunumlarınızı hazırlarken çalışma planına uygun bir şekilde ilerleyiniz.
- Grup içerisindeki iş bölümüne, uyum ve koordinasyona dikkat ediniz.
- Çalışmalarınız sırasında bilirkişilerden, öğretmeninizden rehber olmaları yönünde destek alabilirsiniz.
- Öncelikle Fransız İhtilali'nin ve Sanayi Devrimi'nin neden ve sonuçlarını araştırınız.
- Dönemlerdeki olaylarının daha iyi anlaşılması için gruplandırmalar yapınız.
- Osmanlı Devleti'nin bu dönemlerdeki siyasi ve ekonomik faaliyetlerini araştırınız.
- Fransız İhtilali ve Sanayi Devrimi'nin dünya düzenine olan etkileri ile ilgili bilgiler toplayınız.
- Fransız İhtilali'nin daha sonra da Sanayi Devrimi'nin Osmanlı'yı olumlu ya da olumsuz olarak nasıl etkilediği ile ilgili araştırma yapınız.
- Yaptığınız araştırmalar ışığında dönemin siyasi ve ekonomik politikalarını ve bunun Osmanlı'yı dünya devletleri arasında nasıl bir yerde konumlandırdığının ilişkisini kurunuz.

Hazırlayacağınız posterde şunlara dikkat etmelisiniz:

Posterinizin;

- Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması,
- Konunun alt başlıklarını içermesi,
- İlgili görsellerle desteklenmesi,
- Kullanılan kaynakları içermesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

- Araştırmalarınızı raporlaştırıp görsel, grafik, poster ve afişlerle destekleyerek bir sunu hazırlayınız.
- Araştırmalarınız sonucunda öğrendiğiniz bilgiler neticesinde 1520-1595 yılları arasında Osmanlı siyasi faaliyetleri ile ilgili görüşlerinizi belirteceğiniz kısa bir değerlendirme yazısı yazınız.
- Araştırma raporunuzu aşağıdaki başlıklara göre hazırlayınız.
  - Çalışmanın konusu
  - Çalışmanın amacı
  - Kullanılan yöntem
  - Bulgular
  - Sonuç ve tartışma
  - Kaynakça

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı size verilen süre içinde bitirerek belirtilen tarihte sunmak üzere hazırlanınız.
- Hazırladığınız poster veya dijital sunuyu etkin bir dil kullanarak sınıf ortamında arkadaşlarınıza anlatınız.
- Sunum sonrasında sorulan soruları cevaplayınız.

Çalışmanızı zamanında öğretmeninize teslim ediniz.

Fransız İhtilali'nin ve Sanayi Devrimi'nin Osmanlı'ya etkisini aşağıda yer alan tabloya doğru bir şekilde yazınız.

Fransız İhtilali'nin Osmanlı'ya Etkisi		Sanayi Devrimi'nin Osmanlı'ya Etkisi	
Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

PERFORMANS VE SUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

BECERİLER	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi Gerekli (1)
I. PERFORMANS GÖREVİ HAZIRLAMA SÜRECİ				
Performans görevinin amacını belirleme				
Performans görevine uygun çalışma yapma				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
Görevi çalışma planına göre gerçekleştirme				
II. PERFORMANS GÖREVİ İÇERİĞİ				
Doğru bilgileri kullanma				
Toplanan bilgileri düzenleme				
Verileri analiz etme				
Elde edilen verilerden çıkarımda bulunma				
Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
Posterde Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma				
Yaratıcılık yeteneğini kullanma				
III. SUNU YAPMA				
Sunuyu hedefe yönelik materyallerle destekleme (poster vb.)				
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma				
Sorulara cevap verebilme				
Verilen sürede sunuyu yapma				
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma				
Sunuda akıcı bir dil ve beden dili kullanma				
Sunu sırasında özgüvene sahip olma				
GENEL TOPLAM				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

POSTER DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ				
Değerlendirme Ölçütleri	Çok İyi (4)	İ y i (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi Gerekli (1)
Temel kavram ve bilgileri postere yeterince ve doğ-ru aktarma				
Bilginin toplanması, organizasyonu ve sunumu				
İçerik ile uyumlu resim, grafik vb. görsel kullanma				
Resim, grafik vb. görselleri isimlendirme				
Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygunluk				
Posterin düzeni ve görünüşü				
Posterin amacına uygunluğu				
Posterin hazırlanmasında yaratıcılık				
GENEL TOPLAM				

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri
KONU	İhtilaller Çağı
KAZANIM	11.4.1. Fransız İhtilali ve Avrupa'da Sanayi Devrimi ile birlikte devlet-toplum ilişkilerinde meydana gelen dönüşümü kavrar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, *"İhtilaller Çagı"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 1. çıkışa ulaşan öğrenci, 1.önerme için (D)'yi seçerek doğru seçimi yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2.önerme için (D) yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. Önerme için ise (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 5. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 6. önermeye ulaşmıştır. 6. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"İhtilaller* Çağı*"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
İHTİLALLER ÇAĞI

Aşağıda "*İhtilaller Çağı*" ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

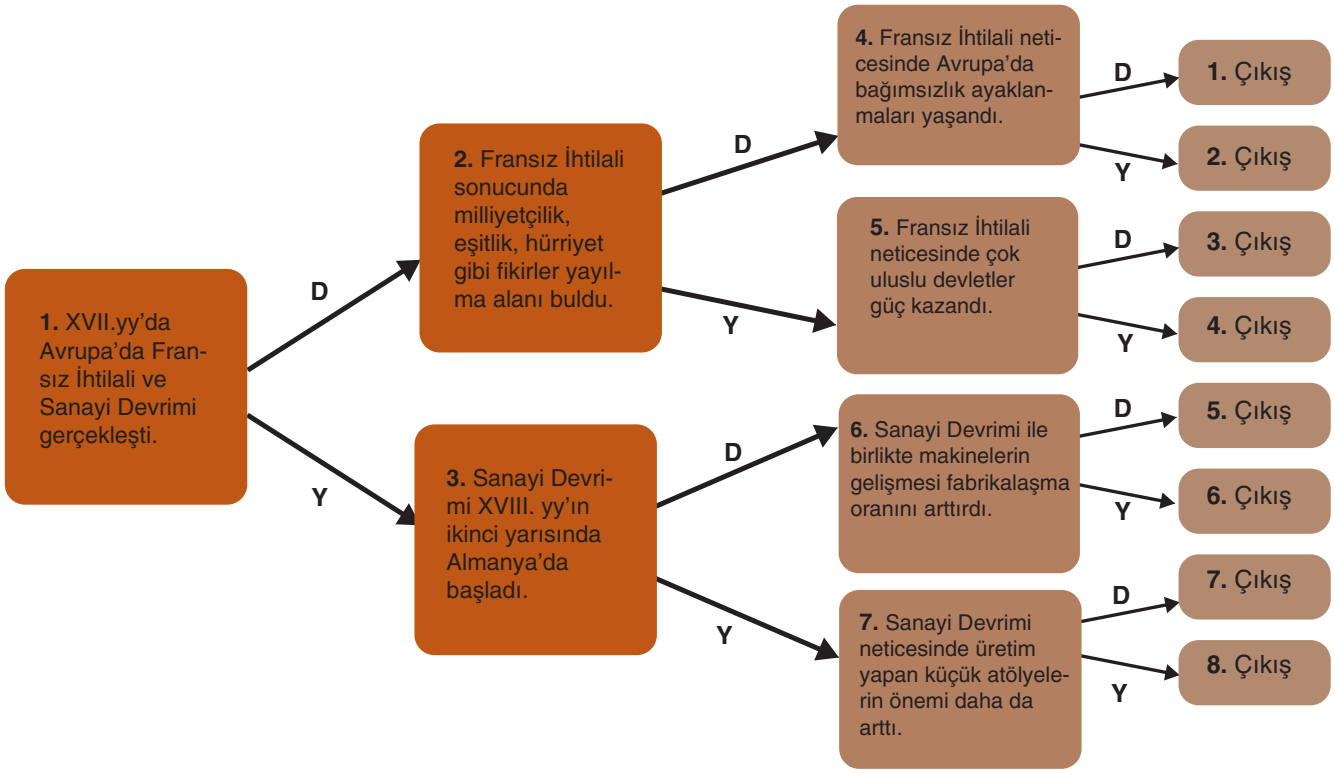

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Sermaye ve Emek
KONU	El Emeğinden Makineleşmeye
KAZANIM	11.5.1. Sanayi İnkılabı öncesindeki üretim tarzı ile endüstriyel üretim tarzı arasındaki farkları açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	Anlama
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kelime İlişkilendirme Testi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin **endüstriyel üretim** ile ilgili zihninde çağrışım yapan kelime veya kavramları yazması, yazdığı bu kelime veya kavramları **endüstriyel üretim** ile birlikte kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**I. Bölüm:** Öğrencinin **endüstriyel üretim** kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. Örnek: Sanayi Devrimi **II. Bölüm:** Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir. Örnek: Sanayi Devrimi'yle birlikte el emeğine dayalı üretim tarzı değişmiş ve makineleşmeye dayalı endüstriyel üretim başlamıştır.
GERİ BİLDİRİM	**Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda:** Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlanması önerilir. **Bu ölçme aracının konu işlendikten sonra kullanılması durumunda:** Değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin konuyu tekrar etmeleri önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanılgılarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
ENDÜSTRİYEL ÜRETİM

I. Bölüm

Aşağıya **endüstriyel üretim** kavramı ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri / kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"ENDÜSTRİYEL ÜRETİM" kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

ENDÜSTRİYEL ÜRETİM .....

II. Bölüm

I. Bölümde verdiğiniz cevaplarınız ile **endüstriyel üretim** kavramının birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. Cümle: .....

2. Cümle: .....

3. Cümle: .....

4. Cümle: .....

5. Cümle: .....

6. Cümle: .....

7. Cümle: .....

8. Cümle: .....

9. Cümle: .....

10. Cümle: .....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Sermaye ve Emek
KONU	El Emeğinden Makineleşmeye
KAZANIM	11.5.1. Sanayi İnkılabı öncesindeki üretim tarzı ile endüstriyel üretim tarzı arasındaki farkları açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin,*"El Emeğinden Makineleşmeye"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1** 1. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D) 'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için ise (D)' yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 7. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 7. önermeye ulaşmıştır. 7. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 2 yanlış, 1 doğru seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"El Emeğinden Makineleşmeye"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
EL EMEĞİNDEN MAKİNELEŞMEYE

Aşağıda *"El Emeğinden Makineleşmeye"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

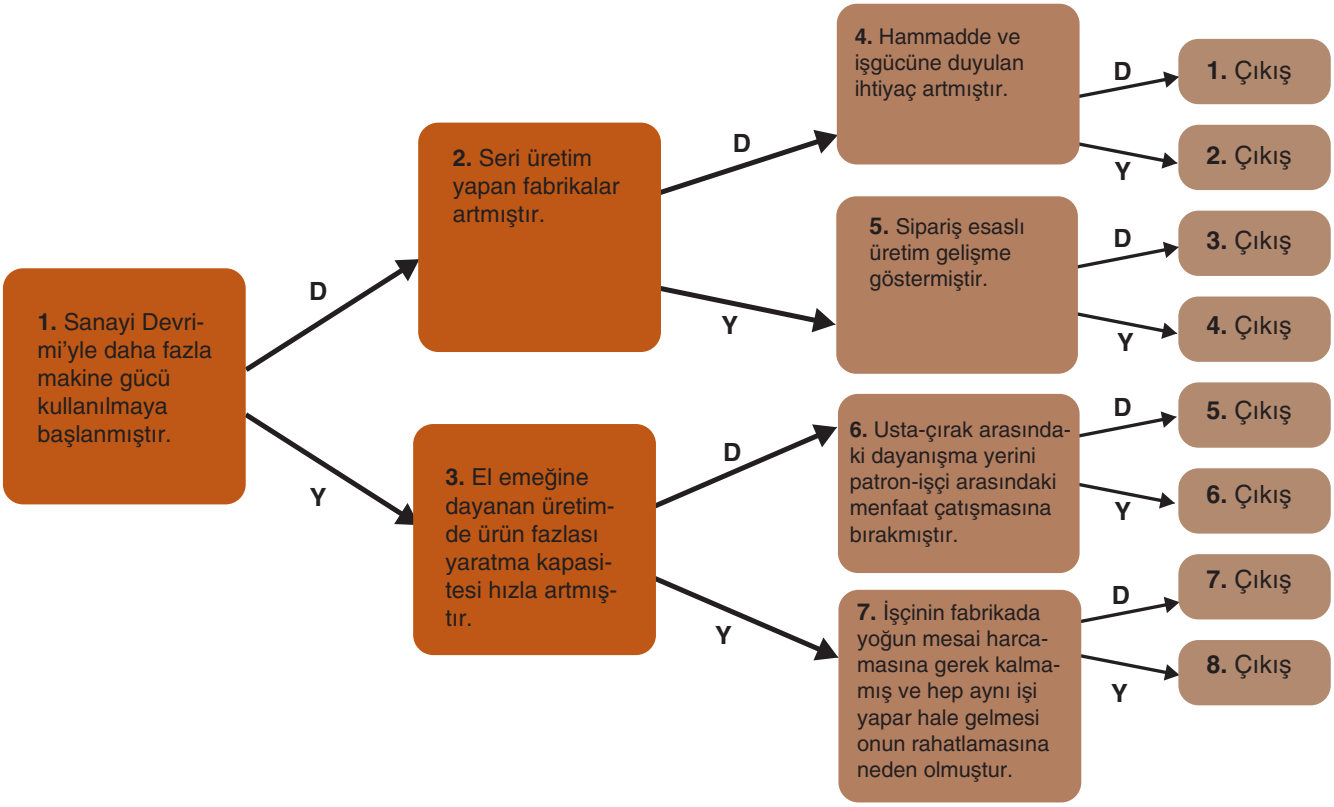

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15

DERS	TARİH
SINIF	11
ÜNİTE	Sermaye ve Emek
KONU	El Emeğinden Makineleşmeye
KAZANIM	11.5.1. Sanayi İnkılabı öncesindeki üretim tarzı ile endüstriyel üretim tarzı arasındaki farkları açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	15 dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin üretim konusu ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"El Emeğinden Makineleşmeye"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 2, 3, 4 ve 8 **II.** 1, 5, 7 ve 9 **III.** 2, 3, 4, 6 ve 8 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "2, 3, 4 ve 8" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 4, C2 = 4, C3 = 0 ve C4 = 5'tir. **Formül:** (C1:C2) – (C3:C4) = 4/4 – 0/5 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "1, 2, 3 ve 9" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 4, C3 = 2 ve C4 = 5'tir. (C1:C2) – (C3:C4) = 2/4 - 2/5 = 0,1 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 5,5 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,1+1)x5=5,5 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"El Emeğinden Makineleşmeye"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *"El Emeğinden Makineleşmeye"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
EL EMEĞİNDEN MAKİNELEŞMEYE

Aşağıda *"El Emeğinden Makineleşmeye"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 30'dur.

İşçi 1	Makineleşme ile birlikte üretim ortamları atölyelerden fabrikalara dönüşmüştür. 2	Makineleşme ile birlikte seri üretim artmış, pazar arayışı başlamıştır. 3
El emeğinden makineleşmeye geçişle birlikte üretim hızı ve miktarı artmıştır. 4	Fabrika 5	El emeğine dayalı üretim makineleşme öncesi üretim biçimidir. 6
Sermaye 7	Makineleşme ile birlikte usta-çırak ilişkisi yerini patron-işçi ilişkisine bırakmıştır. 8	Patron 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri el emeğinden makineleşmeye geçişle ilgili sonuçlara örnek gösterilebilir?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri el emeğinden makineleşmeye geçişle ilgili kavramları ifade etmektedir?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri el emeğinden makineleşmeye geçişe ait yorumlara örnek gösterilebilir?

12. SINIF

Seçilen Kazanımlar ve Geliştirilen Ölçme Araçları

KAZANIM	ÖLÇME ARACI
12.1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.	Açık Uçlu Soru
	Kavram Haritası
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
12.2.1. Kuvay-ı Millîye hareketinin oluşumundan Büyük Millet Meclisinin açılışına kadar olan süreçte meydana gelen gelişmeleri açıklar.	Çalışma Kâğıdı
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
	Yapılandırılmış Grid
12.3.2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.	Kavram Haritası
	Performans Görevi
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
12.4.1. Atatürk Dönemi'nde Türkiye Cumhuriyeti'nin iç politikasındaki önemli gelişmeleri açıklar.	Kelime İlişkilendirme Testi
	Proje
	Yapılandırılmış Grid
12.5.1. II. Dünya Savaşı'nın sebepleri, başlaması ve yayılmasıyla ilgili başlıca gelişmeleri kavrar.	Performans Görevi
	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
	Yapılandırılmış Grid

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya
KONU	Fikir Hayatını Etkileyen Yazarlar ve Düşünürler
KAZANIM	12.1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	30 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Açık Uçlu Soru**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin güçler birliği - güçler ayrılığı ile ilgili verilen metni okuyarak sorulara doğru cevap vermesi beklenir.
DEĞERLENDİRME	**OLASI CEVAPLAR** **1.Soru:** Atatürk, yeni Türk devletinin hukuk devleti temelleri üzerine kurmuştur. Atatürk iki seçenekle karşı karşıya kalmıştır. Önünde Fransa örneği ve bu bağlamda Rousseau ve Montesquieu seçenekleri vardı. Çağdaş anayasalar Aydınlanmanın bu iki düşünüründen esinlenerek gerçekleştirmişti. İlki "toplum"dan, diğeri "birey"den yanaydı. **2.Soru:** Atatürk'ün özgürlük anlaşında sınırlamalar vardır. Kişisel özgürlükler kutsaldı ancak devletin gücü otoritesi hiçe sayılırsa egemenlik tehdit altında kalırdı. Hele yeterince güçlü konumda olmayan ülke egemenlikten ödün verirse başka ülkelerin hükümranlığı altına girerdi. Bireyin özgürlüğü devletin egemenlik ve iradesinin korunmasına bağlı idi. **3.Soru:** Çünkü yakın tarihin deneyimleri onu bu konuda uyarmıştı. Nitekim II. Meşrutiyetin başarısızlığını, çözümsüzlüğünü güçler ayrımında görüyordu. Yıkılan Osmanlı rejiminin faturasını kuvvetler ayrımına, Osmanlı parlementer rejimine çıkarıyordu. Çözüm güçler birliğiydi. Benimsediği güçler birliği anlayışı doğal olarak Milli Mücadele'nin gerektirdiği yekvücut birlik anlayışının sonucuydu. **4.Soru:** Mutlakiyet hükümeti, meşrutiyet hükümeti ve Cumhuriyet hükümeti. **5.Soru:** Atatürk "hakimiyet" denilen gücün hiçbir kayıt, bölünmüşlük ve sınır kabul edilmeyecek şekilde millete ait olduğunu söylüyordu. "hakimiyet"in, milli iradenin "hukuk-u esasiyye" denilen şeylerin tümünün milletin seçmiş olduğu kurumlara ait olduğunu dimağlara yerleştirmeye çalışıyordu. **6.Soru:** Rousseau, toplumdan yana ve güçler birliğini benimsemiştir. Montesquieu, birey özgürlüklerini savunmuştur. Güçler ayrılığı ilkesini benimsemiştir. Doğru verilen her cevap 1 puandır. Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 6 x 1 puan = 6'dır.
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak *"Güçler Birliği - Güçler Ayrılığı"* konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

AÇIK UÇLU SORU
GÜÇLER BİRLİĞİ - GÜÇLER AYRILIĞI

Aşağıdaki *"Güçler Birliği - Güçler Ayrılığı"* adlı metnİ okuduktan sonra soruları cevaplayınız. Her soruya verdiğiniz doğru cevap 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 6'dır.

Atatürk kurduğu cumhuriyeti bir hukuk devleti olarak algılarken devletin yüksek organlarının oluşumuna öncelik tanıdı. Çağdaş ulus-devletin, hukukun temelleri üzerinde yükseleceği inancı tamdı. O nedenle daha Millî Mücadele'nin ilk evresinde siyasi mekanizmayı bir hukuk devleti anlayışıyla uyumlu kıldı. Büyük Millet Meclisi bu yaklaşımın temelini oluşturacaktı. Ancak bu evrede Atatürk tıpkı Fransız Devrimi'nin ilk evresinde olduğu gibi iki seçenekle karşı karşıya kalmıştır. Önünde Fransa örneği ve bu bağlamda Rousseau ve Montesquieu seçenekleri vardı. Çağdaş anayasalar Aydınlanmanın bu iki düşünüründen esinlenerek gerçekleştirmişti. İlki "toplum"dan, diğeri "birey"den yanaydı.

Çağdaş anayasalar devletin temel kurumları ya da "esas teşkilatı" ile yurttaşların temel haklarını kapsayan belli başlı iki kısımdan oluşuyordu. Devletin yüksek organlarının oluşumu, birbirleriyle ilişkileri, görev ve yetkileri "esas teşkilat"ın düzenleyici ilkeleri iki bağlamda ele alınıyordu. Güçler birliği ve bütünlüğü Rousseau'dan kaynaklanıyordu; güçlerin ayrılığı ise Montesquieu'den esinleniyordu. Cumhuriyet'e giden yolda birbirini dışlarcasına bu iki seçenek karşısında kalınmıştı. Bunlardan ilki eşitliği esas alan demokrasinin temeli, ikincisi ise özgürlüğün özellikle devlet müdahalesinden uzak tutma anlamına gelen "menfi hürriyet" haklarını güvence altına almayı esas amaç bilen liberalizmin koşuluydu. Aslında her modern anayasa bu iki kısımdan oluşuyordu. Her ikisi de klasik demokrasinin iki kanadını oluşturuyordu. Bunlardan birinin ya da diğerinin önce gelmesi gerek tarihi ve gerek hukuksal bakımdan ayrı bir ölçüyle değerlendirilmeye elverişliydi.

Atatürk'ün özgürlüklere bakışının sınırları vardı. Artık 19. Yüzyıl liberalizminin sınırsız özgürlük anlayışı tarih olmuştu. Kişisel özgürlükler kutsaldı, ama devletin gücü, otoritesi hiçe sayılırsa egemenlik tehdit altında kalırdı. Hele yeterince güçlü konumda olmayan ülke egemenlikten ödün verirse başka ülkelerin hükümranlığı altına girerdi. Bireyin özgürlüğü devletin egemenlik ve iradesinin korunmasına bağlıydı. Çünkü emperyalizm çağında kişisel özgürlükler tehdit altındaydı. Atatürk "hürriyet" nesline mensup olmasına karşın emperyalizmin tehdidi altında güçler ayrımına ve parlamenter rejimine, Cumhuriyet'in kuruluş evresinde sıcak bakmadı. Yakın tarihin deneyimleri onu bu konuda uyarmıştı. Nitekim II. Meşrutiyet'in başarısızlığını, çözümsüzlüğünü Atatürk güçler ayrımında görüyordu. Yıkılan Osmanlı rejiminin faturasını kuvvetler ayrımına, Osmanlı parlamenter rejimine çıkarıyordu. II. Meşrutiyet'in çok partili siyasal modelinin Montesquieu'nün güçler ayrımı anlayışıyla düzenlendiği ve çöküntünün gerisinde bu tür bir anlayışın yattığı kanısındaydı. Atatürk için çözüm güçler birliğiydi. Benimsediği güçler birliği anlayışı doğal olarak Millî Mücadele'nin gerektirdiği yekvücut birlik anlayışının sonucuydu.

Atatürk, Cumhuriyet'in kuruluş evresinde hem Montesquieu hem de Rousseau hakkında yeterince bilgiye sahipti. Parlamenter rejim anlayışının Montesquieu'nün görüşlerinde içkin olduğunu biliyordu. 1923'ün Şubat'ında halkla yaptığı bir sohbette, halka siyaset bilimi dersi vermiş, üç tür "hükümet" sıralayarak bunların "mutlakiyet hükümeti", "meşrutiyet hükümeti" ve "cumhauriyet hükümeti" olduklarını kaydetmiştir. Mutlakiyette bir adamın bütün bir millete hükmettiğini, müstebit bir kişi olduğunu, milleti kendi emrine kayıtsız şartsız uyan bir grup olarak gördüğü belirterek Montesquieu'nün kralın dilediğince hareketini sınırlamak için "kuvvetler ayrımı"nı icat ettiğini söylemiştir. Ancak Türkiye'de krallıkla yönetilmediği için Montesquieu'nün Batı'da kralların gücünü sınırlamaya yönelik kurgusunun Türkiye için geçerli olamayacağına vurgulayacaktır. Atatürk'ün temel kaygısı "milli egemenlik"ti.

"Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" den söz ederken Atatürk "hakimiyet" denilen gücün hiçbir kayıt, bölünmüşlük ve sınır kabul edilmeyecek şekilde millete ait olduğunu söylüyordu. "hakimiyet"in, milli iradenin "hukuk-u esasiyye" denilen şeylerin tümünün milletin seçmiş olduğu kurumlara ait olduğunu dimağlara yerleştirmeye çalışıyordu. Böylece 23 Nisan 1920 tarihinde toplana Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin irade ve hakimiyetinin tecelli ve temsil ettiren kurum olmuştur.

(Zafer Toprak, Atatürk Kurucu Felsefesinin Evrimi, Türkiye İş Bankası Yayınları, s. 27-32.'den düzenlenmiştir.)

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 1

1. Atatürk yeni Türk devletini hangi temel üzerine kurmuştur? Bu temeli kurarken hangi seçenekler ile karşılaşmıştır?

.....
.....
.....
.....

2. Atatürk'ün özgürlük anlayışının oluşmasında etkenler nelerdir? Kısaca açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

3. Atatürk neden güçler birliği esasını savunmuştur?

.....
.....
.....
.....

4. Atatürk'e göre hükümet çeşitleri nelerdir?

.....
.....
.....
.....

5. "Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" sözünden Atatürk ne anlıyordu? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

6. Montesquieu ile Rousseau'nun devletin temel kurumlarına bakışlarındaki farklılıklar nelerdir?

.....
.....
.....
.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya
KONU	Mustafa Kemal'in Hayatı
KAZANIM	12.1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden *"Mustafa Kemal'in Hayatı"* ile ilgili kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 25 tane kavram olduğundan 25 x 1 = 25 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 25'tir. 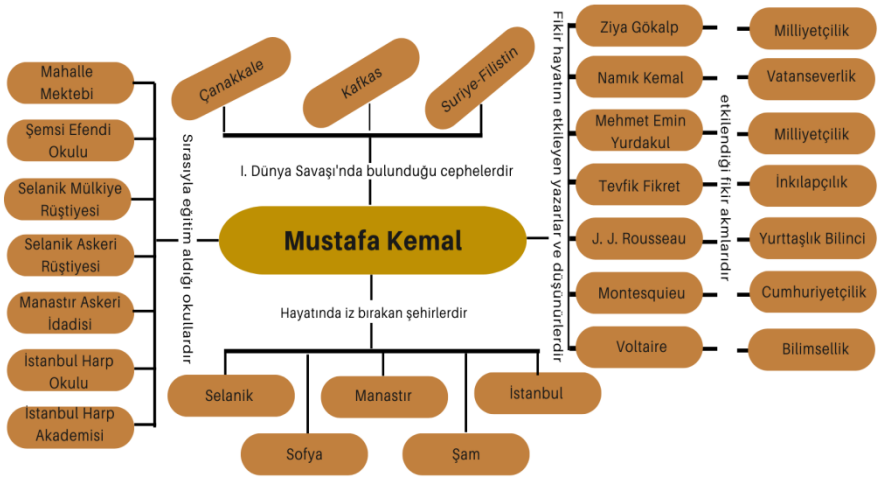
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin "*Mustafa Kemal'in Hayatı*" konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin "*Mustafa Kemal'in Hayatı*" konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 2

KAVRAM HARİTASI
MUSTAFA KEMAL'İN HAYATI

Aşağıda *"Mustafa Kemal'in Hayatı"* ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz.

Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 25'tir.

Mustafa Kemal'in Hayatı İle İlgili Kavramlar		
Bilimsellik	Manastır Askeri İdadisi	Şam
Cumhuriyetçilik	Milliyetçilik	Şemsi Efendi Okulu
Çanakkale	Montesquieu	Tevfik Fikret
İnkılapçılık	Namık Kemal	Vatansever
İstanbul	Selanik	Voltaire
İstanbul Harp Okulu	Selanik Askeri Rüştiyesi	Yurttaşlık Bilinci
J. J. Rousesseu	Selanik Mülkiye Rüştiyesi	Ziya Gökalp
Kafkas	Sofya	
Mahalle Mektebi	Suriye-Filistin	

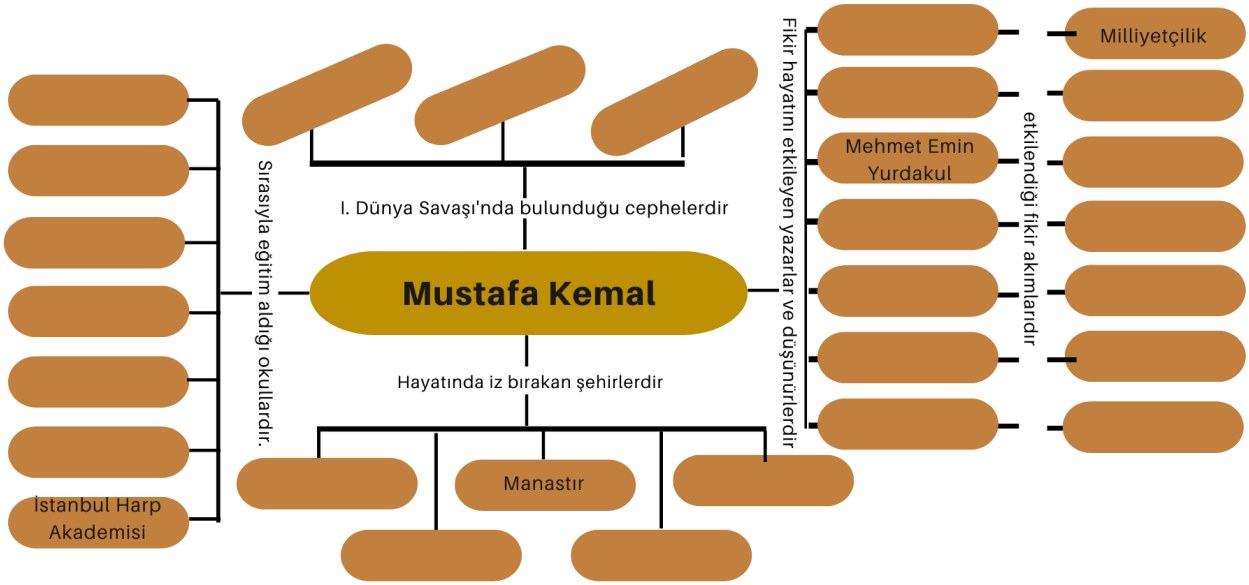

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve Dünya
KONU	Mustafa Kemal'in Hayatı
KAZANIM	12.1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, *"Mustafa Kemal'in Hayatı"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 4. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 4. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için ise (Y)' yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 5. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (D)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 6. önermeye ulaşmıştır. 6. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"Mustafa Kemal'in Hayatı"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 3

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
MUSTAFA KEMAL'İN HAYATI

Aşağıda *"Mustafa Kemal'in Hayatı"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

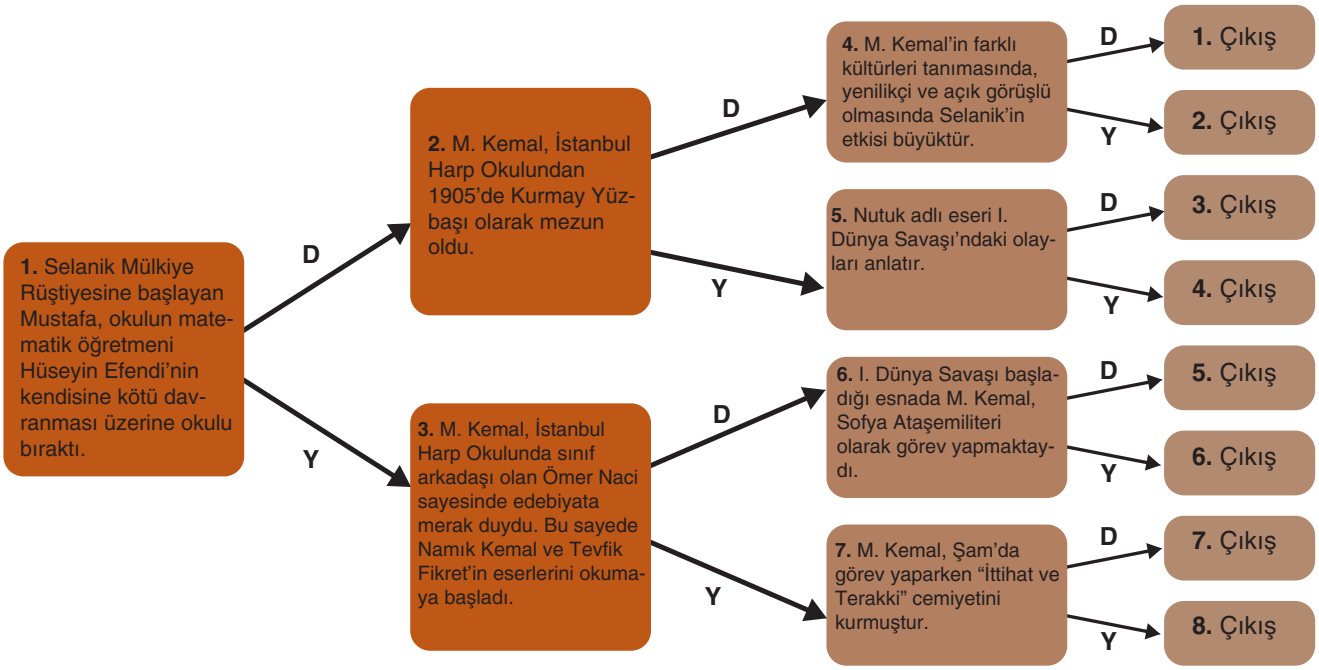

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	Millî Mücadele
KONU	İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık
KAZANIM	12.2.1. Kuvay-ı Millîye hareketinin oluşumundan Büyük Millet Meclisinin açılışına kadar olan süreçte meydana gelen gelişmeleri açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	30 dakika
ÖLÇME ARACI	**Çalışma Kâğıdı**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden "*İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık*" ile ilgili olarak; • Metindeki yanlış kelimeleri tespit edip, doğru kelimelerle değiştirerek metni yeniden oluşturmaları, • Erzurum ve Sivas Kongreleri ile ilgili verilen ifadelerin numaralarını venn şemasında uygun alanlara yerleştirmeleri, • Misak-ı Millî ile ilgili Doğru/Yanlış sorularını cevaplamaları, • Kronoloji oluşturma etkinliğinde boş bırakılan kısımları doldurmaları beklenmektedir.
DEĞERLENDİRME	**İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK – METİN DÜZELTME** **Yanlış Metin** "**(I)** Anlaşma Devletleri "Güvenliklerini tehdit eden bir durumda istedikleri stratejik noktayı işgal etmeleri" esasını içeren Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 7. maddesine dayanarak Anadolu'da ilk olarak **Musul'**u işgal etmişlerdir. **(II)** Ateşkes Dönemi'nde **Etnik-i Eterya** ve Taşnak adlarıyla cemiyetler kuran Ermeniler, bir yandan Güney Cephesi'nde Fransızlara destek verirken diğer yandan kendi devletlerini kurmak için harekete geçmişlerdir. **(III)** Rumlar tarafından kurulan Pontus Rum Cemiyeti, Doğu Karadeniz'de Samsun merkezli bir devlet kurmak maksadıyla **Rum** nüfusu iç bölgelere göçe zorlamaya başlamıştır. **(IV)** İşgallere karşı Türk halkının ilk tepkisi "müdafaa-i hukuk" ya da "reddi ilhak" gibi adlarla, ekseri **ulusal** mücadeleyi savunan "milli cemiyetler" kurmak olmuştur. **(V)** Bu cemiyetlerden Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Millîye Cemiyeti üyeleri Wilson İlkelerine dayanarak yaşadıkları coğrafyanın nüfus, coğrafya ve tarih olarak Türk yurdu olduğunu ispatlamaya çalışmış, aynı gayeyi güden **Pontus Rum** Cemiyeti ile iş birliği yapmıştır. **(VI)** Bunların yanı sıra çoğu İtilaf Devletleri'nin, özellikle İngilizlerin desteğiyle kurulmuş ya da yönlendirilmiş millî varlığa düşman cemiyetler de söz konusu olmuş; bunlardan Wilson Prensipleri Cemiyeti **İngiliz** mandasını savunmuştur. **(VII)** İşgallere karşı ilk silahlı halk direnişi Dörtyol bölgesinde **İngilizlere** karşı başlamıştır. **(VIII)** Batı Anadolu'da Yunan ordusuna ve Rum çetelerine karşı mücadele eden Kuvay-ı Milliye birliklerinin birleştirilmesine yönelik Balıkesir ve Alaşehir Kongreleri'nin verdiği mücadele, **Erzurum** Kongresi'nde alınan "Ali Fuat Paşa'nın Batı Anadolu Kuvay-ı Millîye Komutanı olarak atanması" kararıyla hedefine ulaşmıştır."

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

DEĞERLENDİRME	**Düzeltme Yapılmış Metin:** 8 x 1 puan = 8 puan “**(I)** Anlaşma Devletleri “Güvenliklerini tehdit eden bir durumda istedikleri stratejik noktayı işgal etmeleri” esasını içeren Mondros Ateşkes Antlaşması’nın 7. maddesine dayanarak Anadolu’da ilk olarak **Dörtyol**’u işgal etmişlerdir. **(II)** Ateşkes Dönemi’nde **Hınçak** ve Taşnak adlarıyla cemiyetler kuran Ermeniler, bir yandan Güney Cephesi'nde Fransızlara destek verirken diğer yandan kendi devletlerini kurmak için harekete geçmişlerdir. **(III)** Rumlar tarafından kurulan Pontus Rum Cemiyeti, Doğu Karadeniz’de Samsun merkezli bir devlet kurmak maksadıyla **Türk** nüfusu iç bölgelere göçe zorlamaya başlamıştır. **(IV)** İşgallere karşı Türk halkının ilk tepkisi “müdafaa-i hukuk” ya da “reddi ilhak” gibi adlarla, ekseri **bölgesel** mücadeleyi savunan “milli cemiyetler” kurmak olmuştur. **(V)** Bu cemiyetlerden Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Millîye Cemiyeti üyeleri Wilson İlkelerine dayanarak yaşadıkları coğrafyanın nüfus, coğrafya ve tarih olarak Türk yurdu olduğunu ispatlamaya çalışmış, aynı gayeyi güden **Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk** Cemiyeti ile iş birliği yapmıştır. **(VI)** Bunların yanı sıra çoğu İtilaf Devletleri’nin, özellikle de İngilizlerin desteğiyle kurulmuş ya da yönlendirilmiş millî varlığa düşman cemiyetler de söz konusu olmuş; bunlardan Wilson Prensipleri Cemiyeti **ABD** mandasını savunmuştur. **(VII)** İşgallere karşı ilk silahlı halk direnişi Dörtyol bölgesinde **Fransızlara** karşı başlamıştır. **(VIII)** Batı Anadolu’da Yunan ordusuna ve Rum çetelerine karşı mücadele eden Kuvay-ı Milliye birliklerinin birleştirilmesine yönelik Balıkesir ve Alaşehir Kongreleri’nin mücadelesi, **Sivas** Kongresi’nde alınan “Ali Fuat Paşa’nın Batı Anadolu Kuvay-ı Millîye Komutanı olarak atanması” kararıyla hedefine ulaşmıştır.” **İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE’YE HAZIRLIK – VENN ŞEMASI** 7 x 1 puan = 7 puan 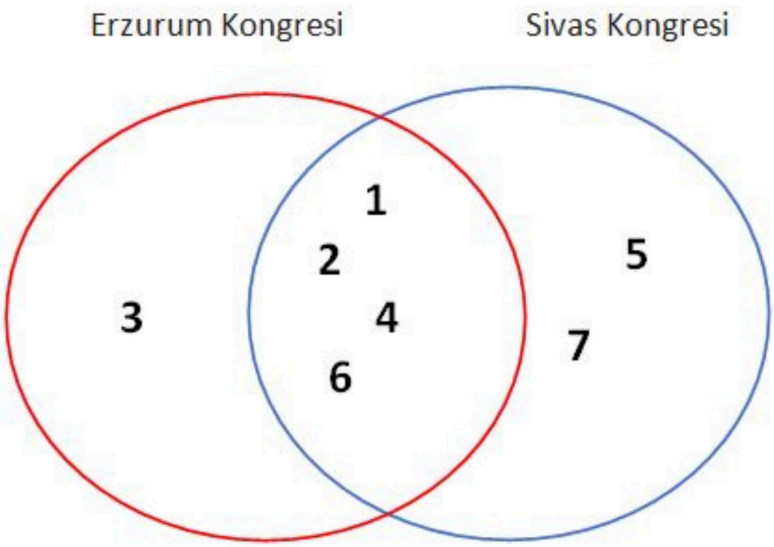

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

DEĞERLENDİRME

İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK – DOĞRU/YANLIŞ

10 x 1 puan = 10 puan

	Doğru	Yanlış
İtilaf Devletleri'nin işgal ettiği topraklar, ulusal sınırların dışında bırakılmıştır.		✓
Daha çok askeri nitelikli kararlar alınmıştır.		✓
Sınırların çizilmesinde "Mondros Ateşkes Antlaşması" ve "milliyetler prensibi" esas alınmıştır.	✓	
"Eşitlik" ilkesi dikkate alınmış, azınlıklara verilen ayrıcalıklara tepki gösterilmiştir.	✓	
Siyasi bağımsızlıkta olduğu gibi ekonomik bağımsızlıktan da ödün verilmeyeceği açıkça ilan edilmiştir.	✓	
Alınan kararlar İtilaf Devletleri'nin tepkisini çekecek nitelikte değildir.		✓
Batı Trakya'nın geleceği için halk oylaması kararlaştırılmıştır.	✓	
Misak-ı Millî sınırlarında görülmesine rağmen Kars, Ardahan ve Batum'un geleceği için referandum kararı alınmıştır.	✓	
Boğazların yönetimiyle ilgili komisyon kurulması teklif edilmiştir.		✓
Türk halkının barış şartları ilan edilmiştir.	✓	

İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK – KRONOLOJİ OLUŞTURMA

Her doğru cevap 1 puan olarak değerlendirilecektir.

6 x 1 puan = 6 puan

I. İzmir'in İşgali
II. Havza Genelgesi
III. Erzurum Kongresi
IV. Sivas Kongresi
V. Temsil Heyeti'nin Ankara'ya Gelmesi
VI. İstanbul'un Resmen İşgali

Öğrencinin toplam alabileceği en yüksek puan 31'dir.

GERİ BİLDİRİM

Çalışma kâğıdındaki etkinlikleri yanlış cevaplayan öğrencilerin *"İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir.

Sınıfın çoğunluğunda etkinliklere yanlış cevaplar verilmiş ise öğretmenin *"İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık"* konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

ÇALIŞMA KAĞIDI
İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK

İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK – METİN DÜZELTME

Aşağıda "*İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık"* ile ilgili bir metin verilmiştir. Metinde verilen her cümlede bir bilgi yanlışı yapılmıştır. Yanlış kelimeleri tespit edip doğru kelimelerle değiştirerek metni yeniden oluşturunuz.

Doğru kullandığınız her kelime 1 puan olarak değerlendirilecektir.

"**(I)** Anlaşma Devletleri "Güvenliklerini tehdit eden bir durumda istedikleri stratejik noktayı işgal etmeleri" esasını içeren Mondros Ateşkesi'nin 7. maddesine dayanarak Anadolu'da ilk olarak Musul'u işgal etmişlerdir. **(II)** Ateşkes Dönemi'nde Etnik-i Eterya ve Taşnak adlarıyla cemiyetler kuran Ermeniler, bir yandan Güney Cephesi'nde Fransızlara destek verirken diğer yandan kendi devletlerini kurmak için harekete geçmişlerdir. **(III)** Rumlar tarafından kurulan Pontus Rum Cemiyeti, Doğu Karadeniz'de Samsun merkezli bir devlet kurmak maksadıyla Rum nüfusu iç bölgelere göçe zorlamaya başlamıştır. **(IV)** İşgallere karşı Türk halkının ilk tepkisi "müdafaa-i hukuk" ya da "reddi ilhak" gibi adlarla, ekseri ulusal mücadeleyi savunan "milli cemiyetler" kurmak olmuştur. **(V)** Bu cemiyetlerden Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Millîye Cemiyeti üyeleri Wilson İlkelerine dayanarak yaşadıkları coğrafyanın nüfus, coğrafya ve tarih olarak Türk yurdu olduğunu ispatlamaya çalışmış, aynı gayeyi güden Pontus Rum Cemiyeti ile iş birliği yapmıştır. **(VI)** Bunların yanı sıra çoğu İtilaf Devletleri'nin, özellikle İngilizlerin desteğiyle kurulmuş ya da yönlendirilmiş millî varlığa düşman cemiyetler de söz konusu olmuş; bunlardan Wilson Prensipleri Cemiyeti İngiliz mandasını savunmuştur. **(VII)** İşgallere karşı ilk silahlı halk direnişi Dörtyol bölgesinde İngilizlere karşı başlamıştır. **(VIII)** Batı Anadolu'da Yunan ordusuna ve Rum çetelerine karşı mücadele eden Kuvay-ı Milliye birliklerinin birleştirilmesine yönelik Balıkesir ve Alaşehir Kongreleri'nin verdiği mücadele, Erzurum Kongresi'nde alınan "Ali Fuat Paşa'nın Batı Anadolu Kuvay-ı Millîye Komutanı olarak atanması" kararıyla hedefine ulaşmıştır."

İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK – VENN ŞEMASI

Aşağıda *"İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık*" konusu kapsamında Erzurum ve Sivas Kongreleri ile ilgili ifadeler verilmiştir. Bu ifadelerden bazıları sadece Erzurum Kongresi'ne, bazıları sadece Sivas Kongresi'ne, bazıları ise hem Erzurum Kongresi'ne hem de Sivas Kongresi'ne aittir. Buna göre verilen ifadelerin numaralarını venn şemasında uygun alanlara yerleştiriniz.

Doğru yerleştirdiğiniz her ifade 1 puan olarak değerlendirilecektir.

1. Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür bölünemez.
2. Kuvay-ı Millîye'yi etkin ve millî iradeyi egemen kılmak esastır.
3. Doğu illeri adına söz söyleme yetkisine sahip Temsil Heyeti kuruldu.
4. Manda ve himaye kabul edilemez.
5. Millî cemiyetler, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirildi.
6. Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozan ayrıcalıklar verilemez.
7. Ulusal direnişin sesini duyuracak İrade-i Millîye adında bir gazete çıkarılmasına karar verildi.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

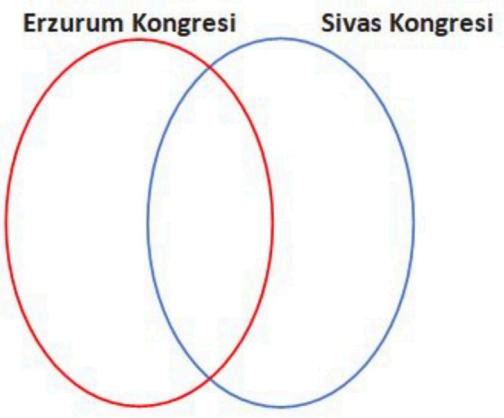

İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK – DOĞRU/YANLIŞ

Aşağıda *"İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık"* konusu kapsamında Misak-ı Millî Kararları'nı içeren bir metin verilmiştir. Aşağıdaki tabloda ise bu kararların değerlendirilmesi yapılmıştır. Tabloda yapılan değerlendirmeleri "Doğru" ya da "Yanlış" olarak değerlendiriniz ve ilgili kutucuğa "✓" işareti koyarak cevaplayınız.

Doğru cevapladığınız her soru 1 puan olarak değerlendirilecektir.

Misak-ı Milli Kararları:

- Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Anlaşması'nı imzaladığı (30 Ekim 1918) tarihte düşman işgaline uğramamış yerler bir bütündür, bölünemez.
- Elviye-i Selase ve Batı Trakya'nın geleceği için referandum yapılmalıdır.
- Azınlık hakları komşu ülkelerdeki Müslüman halkın da aynı haklardan yararlanması şartıyla kabul edilecektir.
- Millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır.
- İstanbul ve Marmara Denizi'nin güvenliği her türlü tehlikeden korunmalıdır. Bu esas kabul edildikten sonra ticaret gemilerinin Çanakkale ve İstanbul Boğazlarından geçişi, ilgili devletlerin birlikte verecekleri karara bağlıdır.

	Doğru	Yanlış
İtilaf Devletleri'nin işgal ettiği topraklar, ulusal sınırların dışında bırakılmıştır.		
Daha çok askeri nitelikli kararlar alınmıştır.		
Sınırların çizilmesinde "Mondros Ateşkes Anlaşması" ve "milliyetler prensibi" esas alınmıştır.		
"Eşitlik" ilkesi dikkate alınmış, azınlıklara verilen ayrıcalıklara tepki gösterilmiştir.		
Siyasi bağımsızlıkta olduğu gibi ekonomik bağımsızlıktan da ödün verilmeyeceği açıkça ilan edilmiştir.		
Alınan kararlar İtilaf Devletleri'nin tepkisini çekecek nitelikte değildir.		
Batı Trakya'nın geleceği için halkoylaması kararlaştırılmıştır.		
Misak-ı Millî sınırlarında görülmesine rağmen Kars, Ardahan ve Batum'un geleceği için referandum kararı alınmıştır.		
Boğazların yönetimiyle ilgili komisyon kurulması teklif edilmiştir.		
Türk halkının barış şartları ilan edilmiştir.		

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 4

İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK – KRONOLOJİ OLUŞTURMA

Aşağıda *"İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık"* sürecini gösteren kronolojide, rakamlarla belirtilen yerlere gelebilecek tarihi gelişmeleri yazınız.

Doğru cevapladığınız her soru 1 puan olarak değerlendirilecektir.

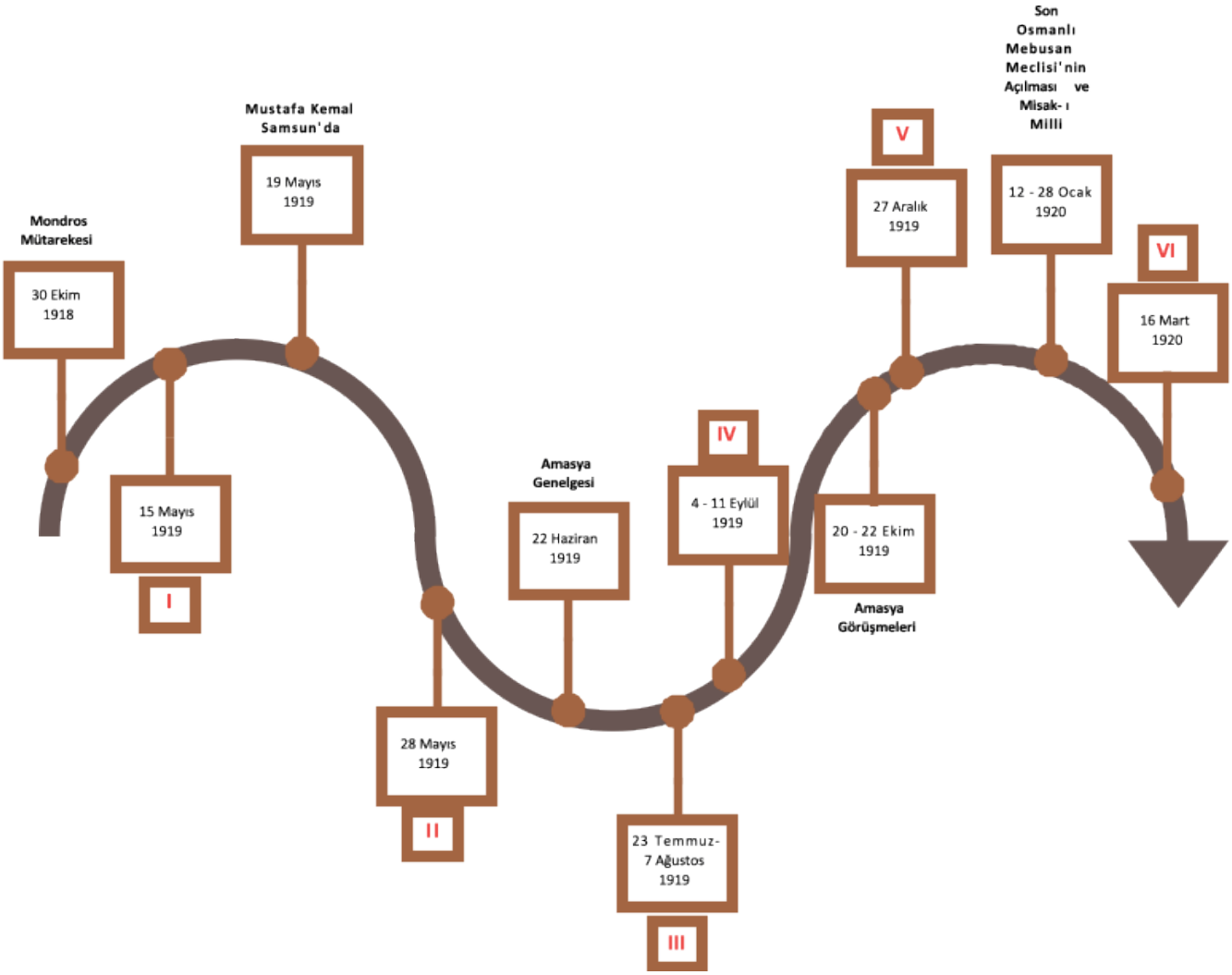

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	Millî Mücadele
KONU	İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık
KAZANIM **Kazanım Açıklaması**	12.2.1. Kuvay-ı Millîye hareketinin oluşumundan Büyük Millet Meclisinin açılışına kadar olan süreçte meydana gelen gelişmeleri açıklar. *a)İzmir'in işgaline ve işgale tepki olarak meydana gelen gelişmelere değinilir.* *c)Millî cemiyetler ve millî varlığa düşman cemiyetler üzerinde durulur. Pontus Meselesi kısaca ele alınır.* *d)Amiral Bristol ve General Harbord Raporları üzerinden işgallerin haksızlığına değinilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, *"İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 4. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 4. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 6. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 6. önermeye ulaşmıştır. 6. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 5

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK

Aşağıda *"İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

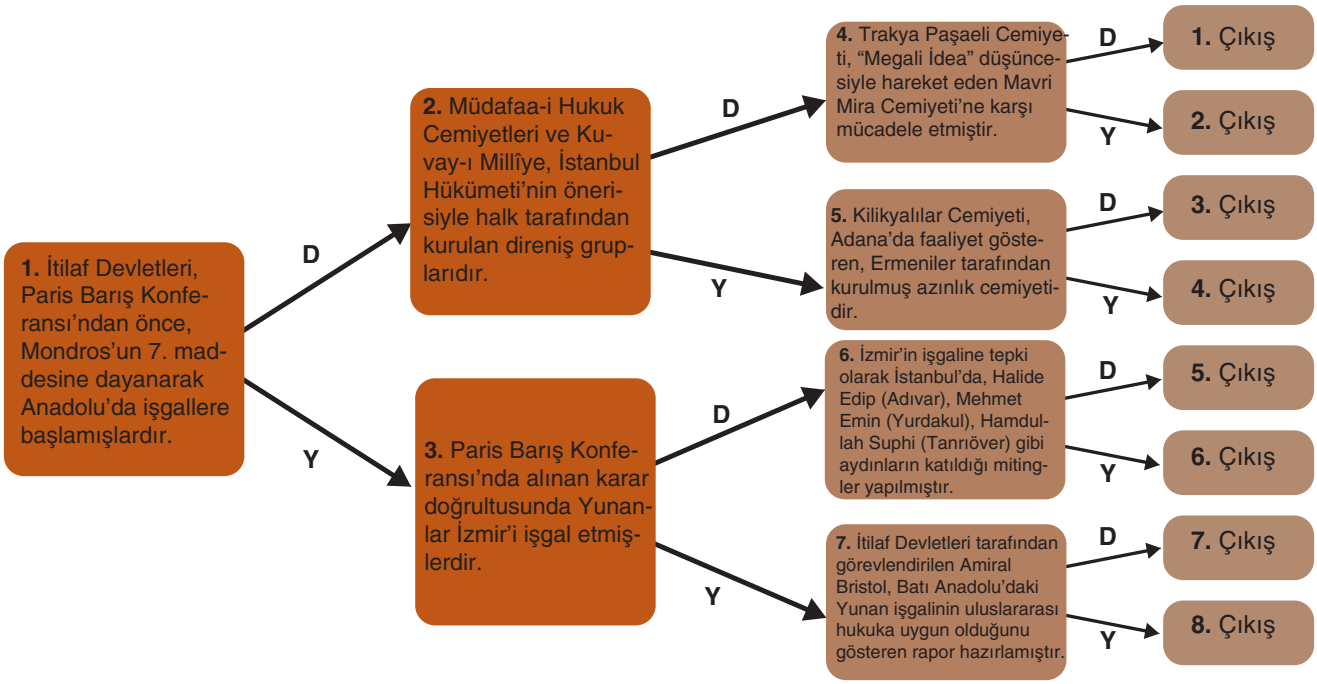

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	Millî Mücadele
KONU	İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık
KAZANIM Kazanım Açıklaması	12.2.1. Kuvay-ı Millîye hareketinin oluşumundan Büyük Millet Meclisinin açılışına kadar olan süreçte meydana gelen gelişmeleri açıklar. *ç) Havza ve Amasya Genelgeleri, yerel kongreler ile Erzurum ve Sivas Kongrelerinin millî hâkimiyet ve millî birliğin sağlanması açısından önemi vurgulanır.* *e) Amasya Görüşmeleri'ne değinilir.* *f) Misak-ı Millî Kararları ve önemi üzerinde durulur.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	Yapılandırılmış Grid
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin, Millî Mücadele'nin hazırlık safhası ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru Cevaplar: I. 1 ve 2 II. 3, 6 ve 7 III. 2, 3 ve 4 IV. 3, 4 ve 8 V. 3, 4 ve 9 VI. 2, 3, 4 ve 9 VII. 3, 4, 6, 7, 8 ve 9 Örnek 1: Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "1 ve 2" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 2, C2 =2, C3 = 0 ve C4 = 7'dir. Formül: (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/7 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

DEĞERLENDİRME	**Örnek 2:** Öğrenci I. soru için “1, 2, 4, 6 ve 7” cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 2, C3 = 3 ve C4 = 7’dir. (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 3/7 = 0,58 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 7,9 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,58+1)x5=7,9 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *“İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele’ye Hazırlık”* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *“İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele’ye Hazırlık”* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 6

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
İŞGALLERİN BAŞLAMASI VE MİLLÎ MÜCADELE'YE HAZIRLIK

Aşağıda "İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadele'ye Hazırlık" ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 70'tir.

Havza Genelgesi 1	Amasya Genelgesi 2	Erzurum Kongresi 3
Sivas Kongresi 4	Amasya Görüşmeleri 5	Balıkesir Kongresi 6
Alaşehir Kongresi 7	Son Osmanlı Mebusan Meclisi 8	TBMM 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişiyken yürüttüğü faaliyetlerdir?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri toplanma şekli ve amaçları bakımından bölgeseldir?

III. Kutucuklardan hangisinde/hangilerinde Temsil Heyeti'nin kuruluş süreciyle ilgili bir karar alınmıştır?

IV. Kutucuklardan hangisinde/hangilerinde millî sınırlar ile ilgili kararlar alınmıştır?

V. Kutucuklardan hangisine/hangilerine Mustafa Kemal başkanlık etmiştir?

VI. Kutucuklardan hangisinde/hangilerinde ulusal egemenlik ile ilgili bir karar alınmıştır?

VII. Kutucuklardan hangisinde/hangilerinde katılanların tamamı halkın temsilcilerinden oluşmuştur?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	Atatürkçülük ve Türk İnkılâbı
KONU	Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar
KAZANIM	12.3.2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kavram Haritası**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerden *"Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar"* ile ilgili kavramları doğru yerleştirerek bağlantı ifadeleri ile birlikte anlamlı cümle oluşturup kavram haritasını tamamlamaları istenir.
DEĞERLENDİRME	Doğru yerleştirilen her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Kavram haritasında: 10 kavram olduğundan 10 x 1 puan = 10 puan Öğrencinin alabileceği en yüksek puan 10'dur. 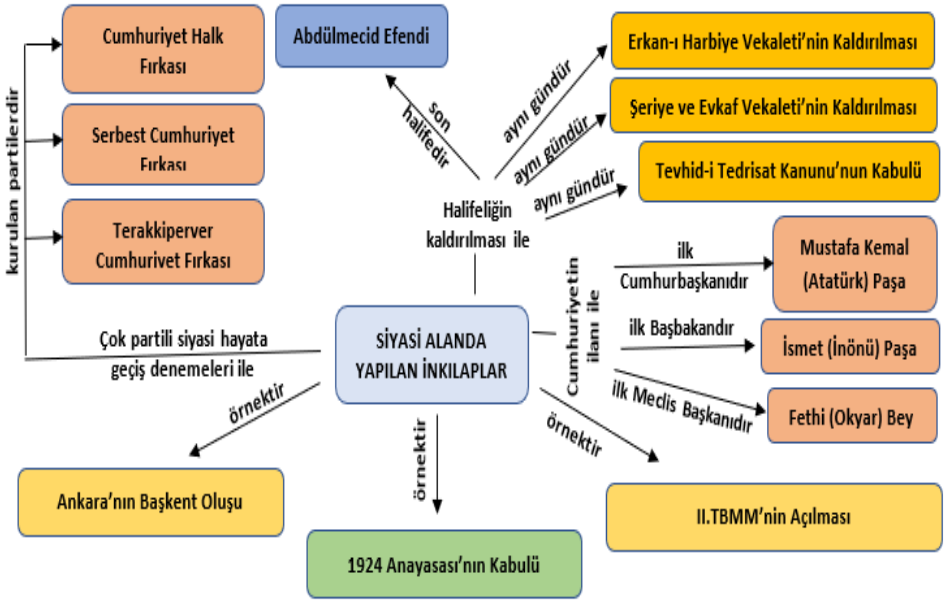
GERİ BİLDİRİM	Kavramları yanlış yerleştiren öğrencilerin *"Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kavramlar yanlış yerleştirilmiş ise öğretmenin "*Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar"* konusunu tekrar etmesi, yanlış öğrenmeleri düzeltmesi ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 7

KAVRAM HARİTASI
SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

Aşağıda *"Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar"* ile ilgili kavramlar ve kavram haritası iskeleti verilmiştir.

Kavram haritasındaki boşluklara, aşağıda verilen kavramları anlamlı bir cümle oluşturacak şekilde yerleştiriniz.

Doğru yerleştirdiğiniz her kavram 1 puan olarak değerlendirilecektir. Alabileceğiniz en yüksek puan 10'dur.

Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar ile İlgili Kavramlar	
Abdülmecid Efendi	Mustafa Kemal (Atatürk) Paşa
1924 Anayasası'nın Kabulü	Serbest Cumhuriyet Fırkası
Cumhuriyet Halk Fırkası	Şeriye ve Evkaf Vekaleti'nin Kaldırılması
Fethi (Okyar) Bey	II. TBMM'nin Açılması
İsmet (İnönü) Paşa	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası

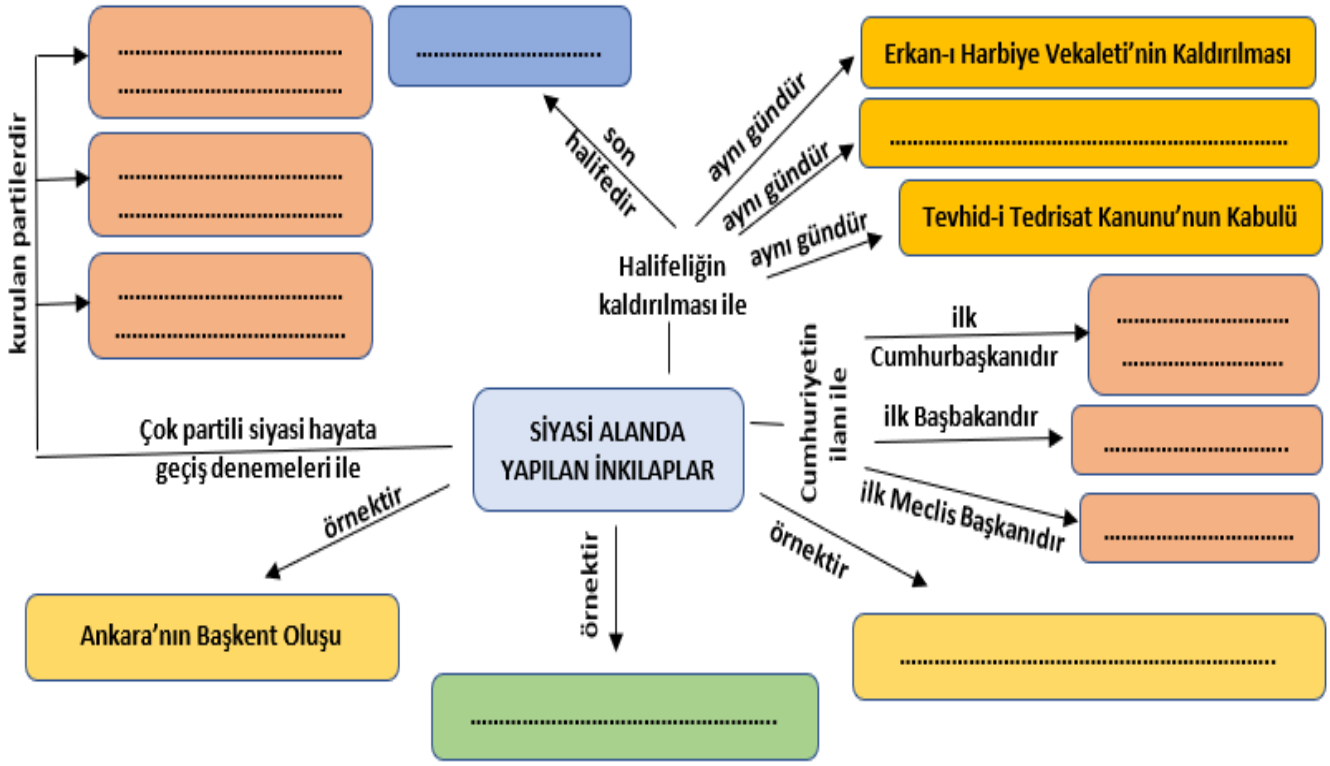

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	Atatürkçülük ve Türk İnkılabı
KONU	Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar
KAZANIM Kazanım Açıklaması	12.3.2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar. *a) Saltanatın kaldırılması, Ankara'nın başkent oluşu, Cumhuriyet'in ilan edilmesi, Halifeliğin kaldırılması, Şer'iye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması, Erkân-ı Harbiye Vekâletinin kaldırılması, 1924 Anayasası'nın kabulü konularına neden ve sonuçlarıyla yer verilir.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	2 Hafta (Araştırma) + 1 Ders Saati (Sunum)
ÖLÇME ARACI	**Performans Görevi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planını hazırlaması, • Grupla iş birliği içinde çalışması, • Atatürk Döneminde siyasi alanda yapılan inkılaplar hakkında araştırma yapması, • Elde ettiği verileri kaydetmesi, • Araştırma sonucu oluşturduğu poster veya dijital sunumu sınıfta sunması, • Sorulan sorulara doğru ve yeterli cevaplar vermesi beklenir. **NOT:** Bu performans görevi öğrencilere konu işlenmeden 2 hafta önce verilir.
DEĞERLENDİRME	Dereceli puanlama anahtarı Öz ve akran değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak *"Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar"* konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

PERFORMANS GÖREVİ
SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, sizden "*Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar*" ile ilgili araştırma yapmanız beklenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

• 3-4 kişilik gruplar oluşturarak bir çalışma planı hazırlayınız.
• Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar ile ilgili kaynak taraması yapınız. Tarama sonucunda çalışmanızda kullanacağınız kaynakları belirli bir düzen içerisinde sınıflandırınız.
• Çalışmalarınız için uygun bir ortam oluşturunuz.

NOT: Araştırmalarınızda üniversitelerin ve bilimsel dergilerin internet sitelerini kullanabilirsiniz.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

- Araştırmanızı yaparken ve sunumlarınızı hazırlarken çalışma planına uygun bir şekilde ilerleyiniz.
- Grup içerisindeki iş bölümüne, uyum ve koordinasyona dikkat ediniz.
- Çalışmalarınız sırasında bilirkişilerden, öğretmeninizden rehber olmaları yönünde destek alabilirsiniz.
- Araştırma raporunuzda; Siyasi Alanda Yapılan İnkılapların kronolojisini, nedenleri ve sonuçlarını, halk tarafından nasıl karşılandığını, siyasi ve toplumsal alanda meydana getirdiği değişimi, günümüz Türkiye'sine olan etkileri konularının yer almasına dikkat ediniz.
- Araştırmalarınızı görsel, grafik, poster ve afişlerle destekleyerek bir sunu hazırlayınız.
- Araştırmalarınız sonucunda öğrendiğiniz bilgiler neticesinde Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar ile ilgili görüşlerinizi belirteceğiniz kısa bir değerlendirme yazısı yazınız.
- Araştırma raporunuzu aşağıdaki başlıklara göre hazırlayınız.
  - Çalışmanın konusu
  - Çalışmanın amacı
  - Kullanılan yöntem
  - Bulgular
  - Sonuç ve tartışma
  - Kaynakça

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

• Araştırmanızı size verilen süre içerisinde bitirerek belirtilen tarihte sunmak üzere hazırlanınız.
• Hazırladığınız sunuyu sınıf ortamında arkadaşlarınıza anlatınız.
• Sunum sonrasında sorulan soruları cevaplayınız.
• Çalışmanızı zamanında öğretmeninize teslim ediniz.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

Dereceli Puanlama Anahtarı				
Ölçütler	**Mükemmel (4)**	**İyi (3)**	**Orta (2)**	**Geliştirilmesi Gerekli (1)**
Çalışma planı	Grup üyeleri öğretmen ile koordinasyon kurarak çalışma planı hazırlamış ve iş bölümü yapmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmamıştır.	Çalışma planı hazırlanmamış veya araştırma ile ilgili olmayan bir plan hazırlanmış, iş bölümü yapılmamıştır.
Değerlendirme yazısı	Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar konusu her yönüyle değerlendirilmiş, konu ile ilgili görüşlerin belirtildiği bir değerlendirme makalesi yazılmıştır.	Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar konusunun birçok yönüyle değerlendirildiği bir makale yazılmıştır.	Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar konusunun genel hatlarıyla ele alındığı bir makale yazılmıştır.	Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar konusu ile çok ilgisi olmayan bir makale yazılmıştır.
Sunumun İçeriği	Bol miktarda görsel grafik ve bilgi içerecek şekilde bir sunum hazırlanmıştır.	Sunum orta düzeyde görsel ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Sunum görsel içermeden sadece konuyla ilgili genel bilgiler içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Konuyla çok fazla ilgisi olmayan görselleri ve bilgileri içeren bir sunum hazırlanmıştır.
Sınıf içi sunum	Hazırlanan sunum düzgün bir Türkçe ile, etkili bir ses tonu ve beden dili kullanılarak sunulmuş. Sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde sunulmuş, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde yapılmış, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilememiştir.	Sunum doğru ve etkin bir şekilde yapılamamıştır.
Grup iletişimi	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ve iş birliği içinde çalışılmıştır.	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ancak iş birliği içinde çalışılmamıştır.	Grup içinde iş bölümü ve iş birliği anlamında sorunlar oluşmuştur.	Grup içinde iş bölümü yapılmamış ve grup iş birliği içinde çalışmamıştır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 8

Öz ve Akran Değerlendirme

Bu form grup olarak çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıdaki her ifadeyi okuyunuz. Bu ifadelere göre, önce gruptaki arkadaşlarınızı son sütunda ise kendinizi değerlendiriniz.

Buna göre; 5 = *Çok iyi*, 4 = *İyi*, 3 = *Orta*, 2= *Kabul edilebilir, 1 = Geliştirilmesi gerekli* olarak dereceleyiniz.

Değerlendirme Yapan Öğrencinin Adı Soyadı:

Performans görevi öncesi/ süreci/ sonrası davranışlar	1. Öğrencinin Adı	2. Öğrencinin Adı	3. Öğrencinin Adı	4. Öğrencinin Adı	5. Öğrencinin Adı	Ben
Konu ile ilgili temel kavramları bilir/bilir-im.						
Ön hazırlık çalışmaları yapmıştır/yaptım.						
Çalışmaları ilgili kavramları kapsayacak şekilde planlamıştır/planladım.						
Konu ile ilgili uygun materyalleri seçmiştir/ seçtim.						
Elde edilen verileri doğru kaydetmiştir/ kaydettim.						
Sunumu tam ve doğru bir şekilde hazırlamıştır/hazırladım.						
Grup içinde aktif olarak sürece katılmıştır/ katıldım.						
Grup içinde etkili bir iletişim kurmuştur/ kurdum.						
Konu ile ilgili sorulara net ve doğru cevap vermiştir/verdim.						
Zamanı etkili kullanmıştır/kullandım.						
Siyasi Alanda Yapılan İnkılapların önemi ile ilgili fikir belirtmiştir/belirttim.						
TOPLAM						

Grup çalışması hakkında genel görüş ve önerileriniz:

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	Atatürkçülük ve Türk İnkılabı
KONU	Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar
KAZANIM	12.3.2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, *"Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar"* ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 1. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 4. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 9

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

Aşağıda *"Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar"* ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabileceksiniz.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

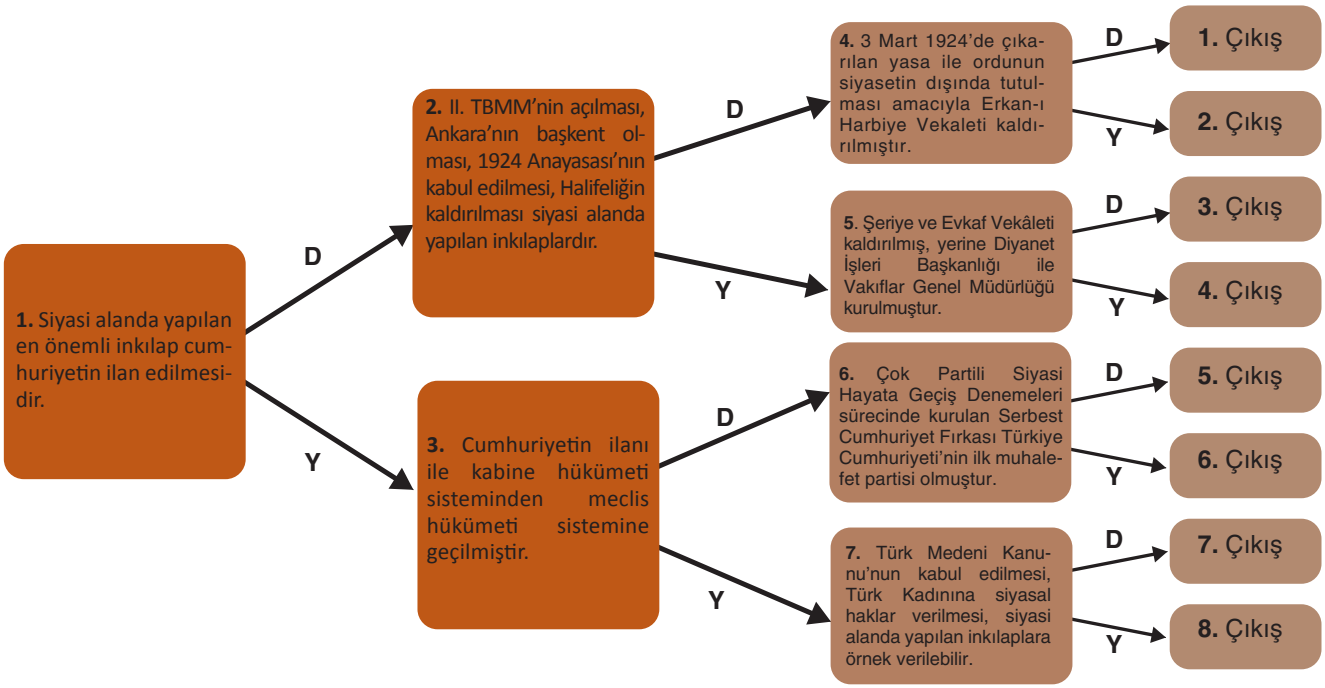

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya
KONU	Atatürk Dönemi İç Politikadaki Gelişmeler
KAZANIM Kazanım Açıklaması	12.4.1. Atatürk Dönemi'nde Türkiye Cumhuriyeti'nin iç politikasındaki önemli gelişmeleri açıklar. *b) Çok partili hayata geçiş çerçevesinde partileşme çabaları ele alınır.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Kelime İlişkilendirme Testi**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin **siyasi partiler** kavramı ile ilgili zihninde çağrışım yapan kelime veya kavramları yazması, yazdığı bu kelime veya kavramları **siyasi partiler** ile birlikte kullanarak anlamlı cümleler kurması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**I. Bölüm:** Öğrencinin **siyasi partiler** ile ilişkili ürettiği her bir kelime veya kavram için 1 puan verilir. Örnek: Demokratik hayat **II. Bölüm:** Öğrencinin yazdığı her anlamlı cümle için 2 puan verilir Örnek: Siyasi partiler demokratik hayatın vazgeçilmez unsurları arasında yer alır.
GERİ BİLDİRİM	**Bu ölçme aracının konu işlenmeden önce öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması durumunda:** Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi ve öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlanması önerilir. **Bu ölçme aracının konu işlendikten sonra kullanılması durumunda:** Değerlendirme sonunda yeterli sayıda kelime yazamayan, anlamlı cümle kuramayan öğrencilerin konuyu tekrar etmeleri önerilir. Sınıf genelinde öğrenme eksikliğinin gözlemlenmesi durumunda öğretmen tarafından konunun tekrar edilmesi ve tespit edilen kavram yanılgılarının giderilmesi gerekmektedir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 10

KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
SİYASİ PARTİLER

I. Bölüm

Aşağıya **siyasi partiler** kavramı ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri / kavramları 1 dakika içinde yazınız.

"SİYASİ PARTİLER" kavramı ile ilişkili her bir kelime veya kavram için 1 puan verilecektir.

SİYASİ PARTİLER .....
SİYASİ PARTİLER .....
SİYASİ PARTİLER .....
SİYASİ PARTİLER .....
SİYASİ PARTİLER .....
SİYASİ PARTİLER .....
SİYASİ PARTİLER .....
SİYASİ PARTİLER .....
SİYASİ PARTİLER .....
SİYASİ PARTİLER .....

II. Bölüm

I. Bölümde verdiğiniz cevaplarınız ile **siyasi partiler** kelimesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

Her anlamlı cümle için 2 puan verilecektir.

1. Cümle: .....
2. Cümle: .....
3. Cümle: .....
4. Cümle: .....
5. Cümle: .....
6. Cümle: .....
7. Cümle: .....
8. Cümle: .....
9. Cümle: .....
10. Cümle: .....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya
KONU	Atatürk Dönemi İç Politikadaki Gelişmeler
KAZANIM	12.4.1. Atatürk Dönemi'nde Türkiye Cumhuriyeti'nin iç politikasındaki önemli gelişmeleri açıklar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	5 Ay
ÖLÇME ARACI	**Proje**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	**PROJENİN İÇERİĞİ** • Atatürk dönemi iç politikadaki gelişmeler ile ilgili; ➢ BMM'nin açılışını ve özelliklerini, ➢ II. TBMM'nin açılışını, ➢ Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kuruluşunu ve parti programını, ➢ Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kuruluşunu, parti programını ve kapatılmasını, ➢ Mustafa Kemal'e suikast girişimini, ➢ Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulma nedenlerini, ➢ Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılma nedenlerini, ➢ Atatürk döneminde çok partili hayata geçilememesinin nedenlerini, araştırması beklenmektedir. • Öğrencinin Atatürk dönemi iç politikadaki gelişmelerin insan ve toplum hayatına etkisini değerlendirmesi ve yaşanan sürece ilişkin görüşlerini belirtmesi beklenmektedir. **PROJE RAPORU** Araştırma raporunun aşağıdaki başlıklara göre hazırlanması gerekmektedir. • Projenin konusu • Projenin amacı • Kullanılan yöntem • Bulgular • Sonuç ve tartışma • Kaynakça

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	**PROJE SUNUMU (POSTER)** Oluşturulan posterin; • Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması, • Raporun alt başlıklarını içermesi, • İlgili görsellerle desteklenmesi, • İçeriğinde kullanılan kaynakların yer alması beklenmektedir. Ayrıca; • Hazırlanan posterin sınıf ortamında sunulması. • Projede yapılması gereken faaliyetlerin çalışma takvimine göre yapılarak aylık olarak öğretmenle paylaşılması beklen- mektedir.
DEĞERLENDİRME	Proje ve sunu değerlendirme ölçeği Öz değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Çalışma takvimine göre proje çalışmasında her öğrencinin yaptığı faaliyetler aylık olarak takip edilerek gerekli yönlendirmelerin yapılması önerilir. Proje çalışması süreci sonunda değerlendirme sonuçları dikkate alınarak her öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

PROJE

ATATÜRK DÖNEMİ İÇ POLİTİKADAKİ GELİŞMELER

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, bu projede sizden *"Atatürk Dönemi İç Politikadaki Gelişmeler"* konusunu değerlendirmeniz beklenmektedir. Bu projeyi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Araştırmaya başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

Bir çalışma planı oluşturunuz; bu planda yapılacak işleri ve çalışma takviminizi belirtiniz. İhtiyaç duyduğunuzda öğretmeninize danışabilirsiniz.

Araştırma yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

Araştırma için dergiler, kitaplar, çevrim içi kaynaklar ile yakın çevrenizdeki kişi ve kuruluşlardan yararlanabilirsiniz.

Araştırma raporunuzda;

- BMM'nin açılışı ve özellikleri,
- II. TBMM'nin açılışı,
- Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kuruluşu ve parti programı,
- Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kuruluşu, parti programı ve kapatılması,
- Mustafa Kemal'e suikast girişimi,
- Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulma nedenleri,
- Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılma nedenleri,
- Atatürk döneminde çok partili hayata geçilememesinin nedenleri,

konularının yer almasına dikkat ediniz.

Araştırma raporunuzu Atatürk Dönemi iç politikadaki gelişmeleri değerlendirip, görüşlerinizi belirterek tamamlayınız.

Araştırma raporunun aşağıdaki alt başlıkları içermesine dikkat etmelisiniz:

- Projenin konusu
- Projenin amacı
- Kullanılan yöntem
- Bulgular
- Sonuç ve tartışma
- Kaynakça

Projenizi sunmak için hazırlayacağınız posterde şunlara dikkat etmelisiniz:

Posterinizin;

- Araştırmanın içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanması,
- Raporun alt başlıklarını içermesi,
- İlgili görsellerle desteklenmesi,
- İçeriğinde kullanılan kaynakların yer alması gerekmektedir.

Proje posterini en fazla 10 dakikalık sürede sununuz.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

Proje çalışmasını yaparken aşağıdaki çalışma takvimine uymaya ve çalışmalarınızı her ay öğretmeninizle paylaşmaya dikkat etmelisiniz.

Faaliyetler	1. ay	2. ay	3. ay	4. ay	5. ay
Konu ile ilgili araştırma yapma	X	X	X	X	
Araştırma bulgularını değerlendirme		X	X	X	
Rapor hazırlama			X	X	
Poster oluşturma ve sunma					X

Aşağıdaki değerlendirme ölçeği, projenizin hangi ölçütlere göre değerlendirileceği konusunda sizlere bilgi vermek için hazırlanmıştır. Projenizin hazırlanması ve sunum aşamasında, aşağıdaki ölçütler size yol gösterici olacaktır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

PROJE VE SUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

BECERİLER	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmesi gerekli (1)
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ				
Projenin amacını belirleme				
Projeye uygun çalışma planı yapma				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
Projeyi çalışma planına göre gerçekleştirme				
II. PROJENİN İÇERİĞİ				
Doğru bilgileri kullanma				
Toplanan bilgileri düzenleme				
Verileri analiz etme				
Elde edilen verilerden çıkarımda bulunma				
Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
Araştırma raporunda alt başlıklara yer verme				
Posteri amacına uygun hazırlama				
Araştırma raporu ve posterde Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma				
Yaratıcılık yeteneğini kullanma				
III. SUNU YAPMA				
Sunuyu hedefe yönelik materyallerle destekleme (poster vb.)				
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma				
Sorulara cevap verebilme				
Verilen sürede sunuyu yapma				
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma				
Sunuda akıcı bir dil ve beden dili kullanma				
Sunu sırasında özgüvene sahip olma				
GENEL TOPLAM				

Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20'dir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 11

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı: .....

Bu form kendinizi değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği X ile işaretleyiniz. Bu öz değerlendirme formundan alabileceğiniz en yüksek puan 18, en düşük puan ise 6'dır.

BECERİLER	DERECELER		
	Her zaman (3)	Bazen (2)	Hiçbir zaman (1)
1. Yönergeyi izledim.			
2. Araştırmamda farklı kaynaklar kullandım.			
3. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			
4. Faaliyetlerimi çalışma takvimine uygun olarak gerçekleştirdim.			
5. Anlamadığım yerlerde öğretmenime danıştım.			
6. Araştırma raporumu ve posterimi sınıfla paylaştım.			

Aşağıdaki maddeleri yaptığınız proje çalışmasını dikkate alarak cevaplayınız.

- **Bu projeden neler öğrendim?**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- **Bu proje çalışması sırasında en iyi yaptığım şeyler:**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- **Bu proje çalışmasında en çok zorlandığım bölümler:**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya
KONU	Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri ve Karşılaşılan Tepkiler
KAZANIM Kazanım Açıklaması	12.4.1. Atatürk Dönemi'nde Türkiye Cumhuriyeti'nin iç politikasındaki önemli gelişmeleri açıklar. *b) Çok partili hayata geçiş çerçevesinde partileşme çabaları ele alınır.*
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	15 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin, çok partili hayat ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri ve Karşılaşılan Tepkiler"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 3 ve 7 **II.** 2 **III.** 1, 5 ve 8 **IV.** 4, 6 ve 9 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "3 ve 7" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 2, C2 =2, C3 = 0 ve C4 = 7'dir. **Formül:** (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/7 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "1, 3 ve 7" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 2, C3 = 1 ve C4 = 7'dir. (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 1/7 = 0,86 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 9,3 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,86+1)x5=9,3 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri ve Karşılaşılan Tepkiler"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *"Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri ve Karşılaşılan Tepkiler"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 12

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ DENEMELERİ VE KARŞILAŞILAN TEPKİLER

Aşağıda *"Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri ve Karşılaşılan Tepkiler"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 40'tır.

Serbest Cumhuriyet Fırkası 1	İstiklal Mahkemeleri 2	Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi 3
Seçim 4	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası 5	Siyasi Parti 6
Doğu İllerinde Karışıklık 7	Halk Fırkası 8	Özgürlük 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri Türkiye'deki demokratik yaşamı olumsuz etkilemiştir?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri Cumhuriyet Dönemi'nde devletin güvenliğinin sağlanması ve rejimin güçlendirilmesi işlevlerini üstlenen kurumdur?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri 1923-1930 yılları arasında kurulan siyasi partilerdir?

IV. Kutucuklardan hangisi/hangileri demokratik yaşamın vazgeçilmez ögelerindendir?

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya
KONU	II. Dünya Savaşı
KAZANIM	12.5.1. II. Dünya Savaşı'nın sebepleri, başlaması ve yayılmasıyla ilgili başlıca gelişmeleri kavrar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	2 Hafta (Araştırma) + 1 Ders Saati (Sunum)
ÖLÇME ARACI	Performans Görevi
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrenciden; • Çalışma planını hazırlaması, • Grupla iş birliği içinde çalışması, • II. Dünya Savaşı hakkında araştırma yapması, • Elde ettiği verileri kaydetmesi, • Araştırma sonucu oluşturduğu poster veya dijital sunuyu sınıfta sunması, • Sorulan sorulara doğru ve yeterli cevaplar vermesi beklenir. **NOT:** Bu performans görevi öğrencilere konu işlenmeden 2 hafta önce verilir.
DEĞERLENDİRME	Dereceli puanlama anahtarı Öz ve akran değerlendirme
GERİ BİLDİRİM	Değerlendirme sonuçları dikkate alınarak "*II. Dünya Savaşı*" konusu ile ilgili öğrencinin öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

PERFORMANS GÖREVİ
II. DÜNYA SAVAŞI

Yönerge:

Sevgili öğrenciler, sizden *"II. Dünya Savaşı"* ile ilgili araştırma yapmanız beklenmektedir. Bu görevi gerçekleştirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz size kolaylık sağlayacaktır.

Görevinize başlamadan önce şunlara dikkat etmelisiniz:

• 3-4 kişilik gruplar oluşturarak bir çalışma planı hazırlayınız.
• II. Dünya Savaşı ile ilgili kaynak taraması yapınız. Tarama sonucunda çalışmanızda kullanacağınız kaynakları belirli bir düzen içerisinde sınıflandırınız.
• Çalışmalarınız için uygun bir ortam oluşturunuz.

NOT: Araştırmalarınızda üniversitelerin ve bilimsel dergilerin internet sitelerini kullanabilirsiniz.

Görevinizi yaparken şunlara dikkat etmelisiniz:

• Araştırmanızı yaparken ve sunumlarınızı hazırlarken çalışma planına uygun bir şekilde ilerleyiniz.

• Grup içerisindeki iş bölümüne, uyum ve koordinasyona dikkat ediniz.

• Çalışmalarınız sırasında bilirkişilerden, öğretmeninizden rehber olmaları yönünde destek alabilirsiniz.

• Araştırma raporunuzda; II. Dünya Savaşı'na giden süreç, savaşın tarafları, başlaması, savaş içerisinde yaşanan olayları, savaşın kaderini belirleyen gelişmeleri, savaşın bitişi ve sonuçları konularının yer almasına dikkat ediniz.

• Araştırmalarınızı görsel, grafik, poster ve afişlerle destekleyerek bir sunu hazırlayınız.

• Araştırmalarınız sonucunda öğrendiğiniz bilgiler neticesinde II. Dünya Savaşı ile ilgili görüşlerinizi belirteceğiniz kısa bir değerlendirme yazısı yazınız.

• Araştırma raporunuzu aşağıdaki başlıklara göre hazırlayınız.

- Çalışmanın konusu
- Çalışmanın amacı
- Kullanılan yöntem
- Bulgular
- Sonuç ve tartışma
- Kaynakça

Görevinizin bitiminde şunlara dikkat etmelisiniz:

• Araştırmanızı size verilen süre içerisinde bitirerek belirtilen tarihte sunmak üzere hazırlanınız.

• Hazırladığınız sunuyu sınıf ortamında arkadaşlarınıza anlatınız.

• Sunum sonrasında sorulan soruları cevaplayınız.

• Çalışmanızı zamanında öğretmeninize teslim ediniz.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

Dereceli Puanlama Anahtarı				
Ölçütler	**Mükemmel (4)**	**İyi (3)**	**Orta (2)**	**Geliştirilmesi Gerekli (1)**
Çalışma planı	Grup üyeleri öğretmen ile koordinasyon kurarak çalışma planı hazırlamış ve iş bölümü yapmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmıştır.	Çalışma planı hazırlanmış, iş bölümü yapılmamıştır.	Çalışma planı hazırlanmamış veya araştırma ile ilgili olmayan bir plan hazırlanmış, iş bölümü yapılmamıştır.
Değerlendirme yazısı	II. Dünya Savaşı konusu her yönüyle değerlendirilmiş, konu ile ilgili görüşlerin belirtildiği bir değerlendirme makalesi yazılmıştır.	II. Dünya Savaşı konusunun birçok yönüyle değerlendirildiği bir makale yazılmıştır.	II. Dünya Savaşı konusunun genel hatlarıyla ele alındığı bir makale yazılmıştır.	II. Dünya Savaşı konusu ile çok ilgisi olmayan bir makale yazılmıştır.
Sunumun İçeriği	Sunum bol miktarda görsel grafik ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Sunum orta düzeyde görsel ve bilgi içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Sunum görsel içermeden sadece konuyla ilgili genel bilgiler içerecek şekilde hazırlanmıştır.	Konuyla çok fazla ilgisi olmayan görselleri ve bilgileri içeren bir sunum hazırlanmıştır.
Sınıf içi sunum	Hazırlanan sunum düzgün bir Türkçe ile, etkili bir ses tonu ve beden dili kullanılarak sunulmuş. Sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde sunulmuş, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilmiştir.	Hazırlanan sunum doğru bir şekilde yapılmış, sunum sonrasında sorulan sorulara cevap verilememiştir.	Sunum doğru ve etkin bir şekilde yapılamamıştır.
Grup iletişimi	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ve iş birliği içinde çalışılmıştır.	Grup içinde iş bölümü sağlanmış ancak iş birliği içinde çalışılmamıştır.	Grup içinde iş bölümü ve iş birliği anlamında sorunlar oluşmuştur.	Grup içinde iş bölümü yapılmamış ve grup iş birliği içinde çalışmamıştır.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 13

Öz ve Akran Değerlendirme

Bu form grup olarak çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıdaki her ifadeyi okuyunuz. Bu ifadelere göre, önce gruptaki arkadaşlarınızı son sütunda ise kendinizi değerlendiriniz.

Buna göre; 5 = *Çok iyi*, 4 = *İyi*, 3 = *Orta*, 2= *Kabul edilebilir, 1 = Geliştirilmesi gerekli* olarak dereceleyiniz.

Değerlendirme Yapan Öğrencinin Adı Soyadı:

Performans görevi öncesi/ süreci/ sonrası davranışlar	1. Öğrencinin Adı	2. Öğrencinin Adı	3. Öğrencinin Adı	4. Öğrencinin Adı	5. Öğrencinin Adı	Ben
Konu ile ilgili temel kavramları bilir/bilirim.						
Ön hazırlık çalışmaları yapmıştır/yaptım.						
Çalışmaları ilgili kavramları kapsayacak şekilde planlamıştır/planladım.						
Konu ile ilgili uygun materyalleri seçmiştir/ seçtim.						
Elde edilen verileri doğru kaydetmiştir/ kaydettim.						
Sunumu tam ve doğru bir şekilde hazırlanmıştır/hazırladım.						
Grup içinde aktif olarak sürece katılmıştır/ katıldım.						
Grup içinde etkili bir iletişim kurmuştur/ kurdum.						
Konu ile ilgili sorulara net ve doğru cevap vermiştir/verdim.						
Zamanı etkili kullanmıştır/kullandım.						
II. Dünya Savaşı'nın önemi ile ilgili fikir belirtmiştir/belirttim.						
TOPLAM						

Grup çalışması hakkında genel görüş ve önerileriniz:

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya
KONU	II. Dünya Savaşı
KAZANIM	12.5.1. II. Dünya Savaşı'nın sebepleri, başlaması ve yayılmasıyla ilgili başlıca gelişmeleri kavrar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	10 Dakika
ÖLÇME ARACI	**Tanılayıcı Dallanmış Ağaç**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencinin, "II. Dünya Savaşı'nın Genel Özellikleri" ile ilgili verilen önermelerden doğru seçimleri yapması beklenir.
DEĞERLENDİRME	Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 1. çıkışa ulaşması gerekmektedir. **Örnek 1:** 1. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için ise (D)'yi seçerek doğru seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır. **Örnek 2:** 8. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmış ve 3. önermeye ulaşmıştır. 3. önerme için (Y)'yi seçerek doğru seçim yapmış ve 7. önermeye ulaşmıştır. 7. önerme için (Y)'yi seçerek yanlış seçim yapmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.
GERİ BİLDİRİM	Yanlış çıkışa ulaşan öğrencilerin *"II. Dünya Savaşı'nın Genel Özellikleri"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunun ulaştığı çıkışlar göz önünde bulundurularak sınıfın genelinde meydana gelen eksik veya yanlış öğrenmeler ve kavram yanılgıları ortaya konularak bunların giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 14

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ
II. DÜNYA SAVAŞI'NIN GENEL ÖZELLİKLERİ

Aşağıda "*II. Dünya Savaşı'nın Genel Özellikleri*" ile ilgili Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak yapacağınız Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle, sekiz farklı çıkış noktasından birine ulaşabilecektir.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir uygun seçime (Doğru (D) veya Yanlış (Y)) 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 3'tür.

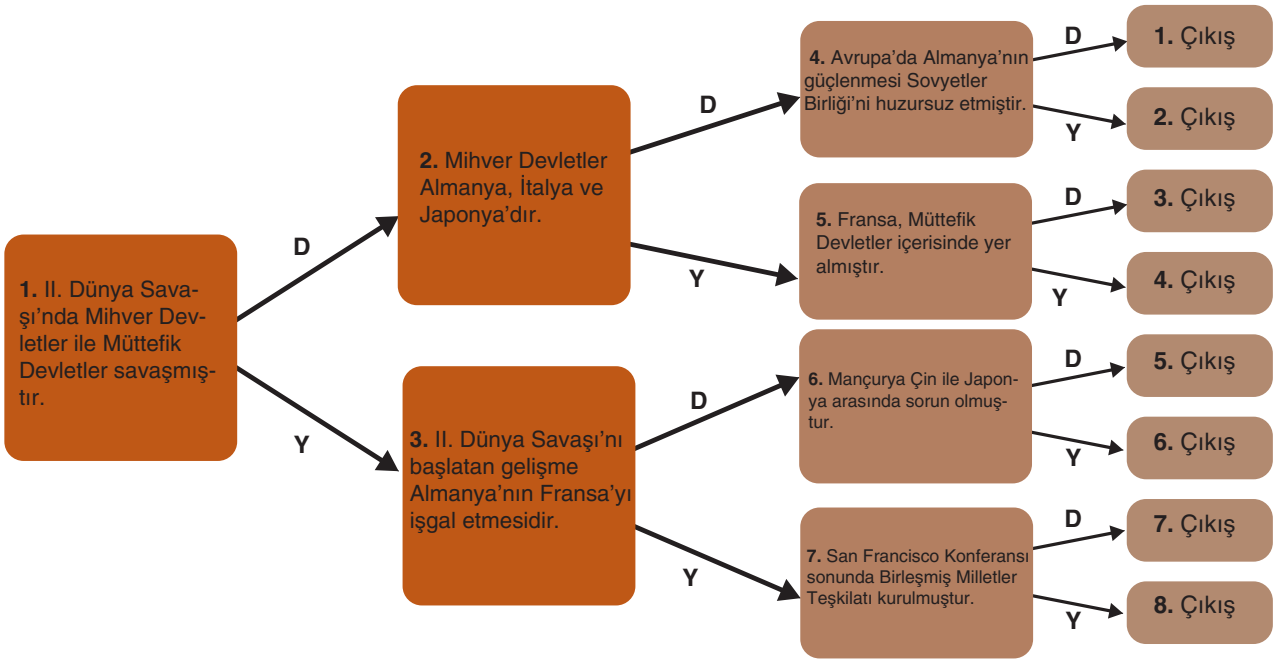

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15

DERS	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
SINIF	12
ÜNİTE	II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya
KONU	II. Dünya Savaşı
KAZANIM	12.5.1. II. Dünya Savaşı'nın sebepleri, başlaması ve yayılmasıyla ilgili başlıca gelişmeleri kavrar.
KAZANIMIN BİLİŞSEL DÜZEYİ	**Anlama**
ÖNERİLEN SÜRE	15 dakika
ÖLÇME ARACI	**Yapılandırılmış Grid**
ÖĞRENCİDEN BEKLENEN	Öğrencilerin, II. Dünya Savaşı ile ilgili kavramları içeren yapılandırılmış griddeki kutucuk numaralarını kullanarak *"II. Dünya Savaşı"* ile ilgili soruları cevaplaması beklenir.
DEĞERLENDİRME	**Doğru Cevaplar:** **I.** 1 ve 2 **II.** 3 ve 4 **III.** 8 **IV.** 7 ve 9 **V.** 1, 5 ve 6 **Örnek 1:** Öğrenci I. soru için hepsini doğru yaparak "1 ve 2" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı, C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre; C1 = 2, C2 = 2 C3 = 0 ve C4 = 7'dir. **Formül:** (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/7 = 1 olacaktır. Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (1+1) x 5 = 10 puan **Örnek 2:** Öğrenci I. soru için "1, 2, 3 ve 4" cevabını vermiş olsun. Bu durumda; C1 = 2, C2 = 2, C3 = 2 ve C4 = 7'dir. (C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 2/7 = 0,72 olacaktır. Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 8,6 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir. (0,72+1)x5=8,6 puan
GERİ BİLDİRİM	Kutucukları yanlış seçen öğrencilerin *"II. Dünya Savaşı"* konusunu tekrar çalışmaları önerilir. Sınıfın çoğunluğunda kutucuklar yanlış seçilmiş ise öğretmenin *"II. Dünya Savaşı"* konusunu tekrar etmesi, öğrenme eksikliklerini ve kavram yanılgılarını gidermesi önerilir.

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ 15

YAPILANDIRILMIŞ GRİD
II. DÜNYA SAVAŞI

Aşağıda *"II. Dünya Savaşı"* ile ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridde, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir.

Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 50'dir.

Mihver Devletler 1	Müttefik Devletler 2	İngiltere 3
Almanya 4	Benito Mussolini 5	Bizim Deniz 6
Hayat Sahası 7	Adolf Hitler 8	Versay Antlaşması 9

I. Kutucuklardan hangisi/hangileri II. Dünya Savaşı'nda savaşan gruplardır?

II. Kutucuklardan hangisi/hangileri II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olan devletlerdir?

III. Kutucuklardan hangisi/hangileri II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olan devlet adamıdır?

IV. Kutucuklardan hangisi/hangileri II. Dünya Savaşı sürecinde Almanya'nın dış politikasında yer alan esaslardandır?

V. Kutucuklardan hangisi/hangileri İtalya ile ilgilidir?

KAYNAKLAR

Aksu, Ö. (2013). *Biyoloji öğretmenlerinin uyguladıkları alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin değerlendirilmesi ve öğretmen öğrenci görüşleri*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Angelo, T. A. ve Cross, K. P. (1993). *Classroom assessment techniques: A handbook for college teachers*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

Boston, C. (2002). *The concept of formative assessment. ERIC Clearinghouse on Assessment and Evaluation*. College Park.

CERI (2008). *Assessment for learning. Formative assessment*. OECD/CERI International Conference "Learning in the 21st Century: Research, Innovation and Policy".

Clarke, M. (2012). *What matters most for student assessment systems: A framework paper.* The World Bank.

Cullinane, A. (2011). *Formative assessment classroom techniques.* Resource & Research Guides. National Centre for Excellence in Mathematics and Science Teaching and Learning.

Ebel, R. L. ve Frisbie, D. A. (1991). *Essentials of educational measurement.* Iowa: University of Iowa.

Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme:* Ankara: Yelkentepe Yayınları.

Houston, D. ve Thompson, J. N. (2017). Blending formative and summative assessment in a capstone subject: "It's not your tools, it's how you use them". *Journal of University Teaching & Learning Practice,* 14(3).

Kutlu, Ö. (2006). Üst düzey zihinsel süreçleri belirleme yolları: Yeni durum belirleme yaklaşımları, *Çağdaş Eğitim*, 335.

MEB (2020). *Okul ve sınıf tabanlı değerlendirmeye dayalı öğretmen kapasitesinin güçlendirilmesi. Türkçe öğretmen rehber kitapçığı*. Ankara.

Mehrens, W. A. ve Lehmann, I. J. (1991). *Measurement and evaluation in education and psychology*. Thomson
Learning.

Munna, A. S. ve Kalam, M. A. (2021). Teaching and learning process to enhance teaching effectiveness: a literature review. *International Journal of Humanities and Innovation*, 4(1), 1-4.

OECD (2015). *Formative assessment: Improving learning in secondary classrooms*. Policy Brief.

Popham, W. J. (2017). *Classroom assessment: What teachers need to know*. Boston: Pearson Education.

Shepard, L. A., Diaz-Bilello, E. K., Penuel, W. R. ve Marion, S. F. (2020). *Classroom assessment principles to support teaching and learning.* Boulder: Center for Assessment, Design, Research and Evaluation, University of Colorado Boulder.

Vero, M. ve Chukwuemeka, O. A. (2019). Formative and summative assessment: Trends and practices in basic education. *Journal of Education and Practice*, 10(27), 39-45.

Wilson, M. (2018). Making measurement important for education: The crucial role of classroom assessment. *Educational Measurement*, 37(1), 5-20.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ